

Voor ouders en leerlingen
groep 7/8

Met een
handige
checklist

Zoek je
talent!
En durf te
dromen

Klik hier
voor alle scholen
in jouw regio

Fotowedstrijd:
Win al je
schoolspullen!

In 6 stappen
naar het voortgezet
onderwijs!

Stappenplan

Met de VO Gids wordt kiezen voor een middelbare school leuk. Gebruik ons stappenplan om te ontdekken welke school bij jou past. Veel plezier bij die ontdekkingstocht.

Jouw stappen naar het voortgezet onderwijs

Stap 1

Kijk wat je leuk vindt

Om de school te vinden die het beste bij je past, kijk je eerst naar wat je leuk vindt en waar je talenten liggen. Als je doet wat je leuk vindt, gaat het leren je waarschijnlijk beter af. Bij deze eerste stap ga je op ontdekkingsreis. De wereld ligt aan je voeten, dus durf te dromen!

Pagina's 4 tot en met 11

Stap 2

Kies het juiste schooltype

Het schooltype dat het beste bij jou past, staat straks op het schooladvies (pagina 12-13). Daarover heb je het vast al gehad. Op de pagina's 16 tot en met 32 lees je meer over de schooltypen die er in Nederland zijn. Alle schooltypen beginnen met een brugklas. Hoe het daar aan toe gaat, vertellen leerlingen op pagina 14-15.

Pagina 12 tot en met 32

Stap 3

Zoek een passende leermethode

Iedereen leert anders. Daarom zijn er verschillende schooltypen én verschillende manieren van lesgeven. Je kunt kiezen uit grote of kleine scholen, klassikale lessen of juist persoonlijke lessen, waarbij je veel zelf mag plannen. Op de pagina's 33 tot en met 44 staan verschillende leermethoden. Bedenk wat het beste bij jou past en kijk of er scholen in jouw buurt zijn met zo'n leermethode.

Pagina 33 tot en met 44

Stap 4

Kies wat bij je past

Veel scholen hebben een bepaald thema of bieden extra vakken aan waar je uit kunt kiezen. In de praktijk blijkt dat leerlingen het daardoor vaak leuker vinden op school. En als je met plezier naar school gaat, leer je meer. Kijk wat de scholen in jouw buurt aanbieden en wat daarvan bij jou past. Er is veel keus, van extra vakken zoals robotica en een tweede taal tot themascholen zoals de SportTalentSchool of de Global Citizen School.

Pagina 45 tot en met 63

Stap 5

Bereid je voor op de overstap

Het is spannend om naar een nieuwe school te gaan. Als je al een beetje weet hoe je straks vrienden kunt maken, hoe je dat huiswerk moet aanpakken en hoe je je weg vindt op die nieuwe school, dan zal het best lukken. De VO Gids geeft je slimme tips waar je straks echt iets aan hebt. Er staat bij deze stap ook informatie voor je ouders over kosten en kwaliteit van VO-scholen, dus laat je ouders even meelesen.

Pagina 64 tot en met 70

Stap 6

Scholen bekijken en vergelijken

Nu je een beetje weet welk schooltype en welke leermethode bij jou passen en welke extra vakken je leuk vindt, wordt het tijd om de scholen in jouw buurt te verkennen. Als je de gids omdraait, zie je meer informatie over de scholen in jouw regio en een OpenDagenPlanner. Ga vooral naar de open dagen toe (check op devogids.nl altijd of het doorgaat). Neem de vragenlijsten mee die op pagina 74-75 staan, dan kun je makkelijk vergelijken. Dat kan trouwens ook online op devogids.nl bij de SchoolWijzer. Met al deze tools vind je zeker de leukste en beste school voor jou. Veel succes bij je schoolkeuze en voor straks: veel plezier in de brugklas!

Pagina 71 tot en met 80

Tip

Draai je VO Gids om voor de SchoolWijzer met alle scholen in jouw regio.

Veilig op de fiets

Leg de route af en maak kans op een Cortina fiets! Kijk op pagina 78-79.

Editie 2023 13e jaargang

COLOFON

De VO Gids is een uitgave van de Onderwijs Communicatie Groep. De VO Gids is een initiatief van ouders die het belangrijk vinden dat groep 8-leerlingen en hun ouders goed geïnformeerd worden bij de overstap naar het voortgezet onderwijs. De VO Gids is geheel onafhankelijk en verschijnt met 69 regionale edities op ruim 6.800 basisscholen. De bestelde oplage is ruim 201.000 exemplaren. De VO Gids wordt gefinancierd door de deelnemende onderwijsinstellingen voor voortgezet onderwijs.

DE VO GIDS WORDT JOU KOSTELOOS AANGEBODEN OP DE BASISCHOOL

HOOFDREDACTIE:

Vanessa Pelle

REDACTIE:

Lucy Beker, Kim Broos, Sanne van der Most, Marijn Ruhaak, Joyce Otte, Pauline Scheltema, Nienke Sikkema, Silvie Warmerdam

FOTOGRAFIE:

Sanne van der Most, iStock, Shutterstock e.a.

BEELD OMSLAG:

Aloysius De Roosten. Foto: Sanne van der Most

CARTOONS:

Tom van Wanrooy

SCHOOLCONTACTEN (VO):

Annetta Koetsier, Ingrid den Heijer, Katinka Hengst

VORMGEVING EN PRE-PRESS:

Campaigns & Results

ICT EN DATABASETECHNIEK:

Marco van de Water (vandewatersolutions.nl)
Maeve Levie (levity.nl)

DATA EN PROCESMANAGEMENT:

Patricia Rutten, Ingrid de Bruijn, Thea ten Broek

DE VO GIDS WERKT SAMEN MET O.A.:

Stichting Ouders & Onderwijs,
Vereniging van openbare scholen (VOS/ABB),
Stichting het Zelfstandig Gymnasium,
Stichting Vrije Scholen Zuidwest Nederland

SECRETARIAAT EN OFFICEMANAGEMENT:

Karin onder de Linden

UITGEVER/DIRECTEUR:

Axel van 't Hoen

CONTACT:

De VO Gids is een uitgave van de
Onderwijs Communicatie Groep (www.ocgroep.nl)
Bergweg Zuid 126, 2661 CW Bergschenhoek
020-57 08 981
www.devogids.nl
info@devogids.nl

Uitsluitend basisscholen is het toegestaan kosteloos en zonder toestemming artikelen uit de VO Gids te kopiëren indien de inhoud wordt gebruikt voor onderwijsdoeleinden. Voor alle anderen geldt dat niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De inhoud van de VO Gids en de website www.devogids.nl is met de grootste zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor onverhoopte onjuistheden en/of wijzigingen.

© Onderwijs Communicatie Groep 2022/2023

Wow, je gaat bijna naar de brugklas!

Voel je het al? De spanning dat je bijna naar de brugklas gaat? Dan ga je beginnen in het voortgezet onderwijs (VO). Hoe tof? Na je schooladvies en je officiële eindtoets kies je de middelbare school waar je naartoe gaat. En daar liggen veel kansen en mogelijkheden!

In deze VO Gids maken we een bruggetje naar de middelbare school. We laten zien wat er allemaal te kiezen is aan scholen en richtingen. De gids helpt je stap voor stap bij je keuze. Wat vind je leuk? Wat zijn je dromen en talenten? Welk schooltype past bij jou? Je krijgt vanzelf zin in de overstap. Neem de gids mee naar huis en spit hem lekker door met je ouders/verzorgers. Zij kennen jou natuurlijk door en door en kunnen je helpen bij je keuze. Helemaal handig is onze checklist die je mee kunt nemen naar de open dagen die je gaat bezoeken. Dan weet je meteen wat je kunt vragen op die scholen. En als je daar een foto of video van jezelf met je VO Gids maakt, kun je mooie prijzen winnen, kijk maar op pagina 80. Vind je de overstap een beetje spannend? In de VO Gids staan veel tips van leerlingen die jou al zijn voor gegaan.

Veel succes en plezier met het maken van je schoolkeuze!

Beste ouders/verzorgers,

Het is spannend, je kind gaat naar de middelbare school. Een stap om even bij stil te staan, want er is veel te kiezen in het voortgezet onderwijs. Zelfs scholen van hetzelfde type verschillen van elkaar qua sfeer, leerlingenaantal, leermethode, levensvisie en extra aanbod. Op school heeft je kind de VO Gids ontvangen om te helpen bij die keuze. Heerlijk om samen door te nemen en te kijken wat past bij jouw kind. De VO Gids heeft ook informatie speciaal voor ouders. Ons handige stappenplan leidt je door de veelheid aan informatie en de verhalen uit de praktijk geven een goed beeld van het voortgezet onderwijs. Zo kiezen jullie straks samen een school waar je kind zich het beste zal ontwikkelen én een plezierige schooltijd heeft.

Als je deze gids omdraait, vind je presentatiepagina's van de scholen in je eigen regio en een OpenDagenPlanner. Je kunt ook online scholen vergelijken met de SchoolWijzer op devogids.nl. Daar staat nog meer informatie.

Wij wensen jullie veel succes en vooral plezier met de voorbereidingen!

Vanessa Pelle
Hoofdredacteur VO Gids

Kiezen!

Zo doe je dat

Stap 1: Kijk wat je leuk vindt

4-5 Ontdek je talent

Het VO is één grote ontdekkingsreis

6-7 Je kunt alles worden wat je wilt

Laat je inspireren door deze beroepen

8-9 Het Nederlandse onderwijsstelsel

Zo zit het in elkaar

10-11 Tips van TikTok-meester Jesper

Stap 3: Zoek de leermethode

33 Hoe leer jij het beste?

Scholen verschillen qua leermethode

34-35 Montessorionderwijs

Voor zelfstandig denken en leren

36-37 Vrijeschool

Met je hoofd, hart en handen

38 Daltononderwijs

Zelf plannen en leren

39 Gepersonaliseerd onderwijs

Wat houdt dat in?

40 Agora en Big Picture

Werken met een persoonlijk leerplan

41 Kunskapsskolan

Zo ziet een schooldag er daar uit

42-43 Particulier onderwijs

Persoonlijke lessen in kleine klassen

44 Levensvisie

Kies jij een openbare of een bijzondere school?

Stap 2: Kies het juiste schooltype

12-13 Het begint bij het schooladvies

En wat heb je aan een dubbeladvies?

14-15 Dit is de brugklas

Tips van leerlingen die jou voor zijn gegaan

16-17 De praktijkschool

Leren door te doen

18-19 Het vmbo

Voor een vliegende start

20-26 De vmbo-profielen uitgelicht

Kijk wat jij daar kunt leren

27 Het voortgezet speciaal onderwijs

Soms een uitkomst

28-29 Op naar de havo

Met dit diploma kun je alle kanten op

30-31 Het vwo

Jouw weg naar de universiteit

32 Het zelfstandig gymnasium

Een uitdagende keuze

Benieuwd naar
de scholen in
jouw regio? Draai je
gids om!

Stap 4: Kies wat bij je past

45 Hoe kies je uit extra aanbod?

Ga op onderzoek uit

46-47 Tweetalig onderwijs

Engels wordt je tweede moedertaal

48-49 Het Technasium

Samen onderzoeken en ontwerpen

50-51 Robotica

Aan de slag met robots

52-53 Business School

Voor ondernemers van de toekomst

54 Unesco-school

Werken aan wereldvrede

55 Global Citizen School

Word een echte wereldburger

56 Begaafdheidsprofielschool

Extra uitdaging

57 Wetenschappelijk onderwijs (WON)

Laat je verwonderen

58 Sportklas en TopsportTalentSchool

Wanneer sport je passie is

59 De Eco-School

Duurzaam denken en doen

60 Cultuurprofielschool

Creativiteit in alle vakken

61-62-63 In de spotlights

Scholen met bijzonder nieuws uitgelicht

Stap 5: Bereid je voor op de overstap

64 Slimme tips voor je overstap

65 Handig om te weten voor ouders

Zo sta je niet voor verrassingen

66 Nieuwe vrienden maak je zo

8 praktische tips

67 TikTok en andere social media

Dit moet je weten

68-69 Huiswerk?

Zo heb je alles onder controle

70 Magister

Je rooster, huiswerk en cijfers binnen handbereik

Stap 6: Ga scholen kijken en vergelijken

71 Naar de open dag

Op pad met je VO Gids en de checklist

72-73 Zó leuk is de open dag

Deze ingezonden foto's zijn het bewijs

74-75 Twee handige checklists

Eén voor jou en één voor je ouders: vergelijken maar!

76-77 Inschrijven!

Zo doe je dat!

78-79 Veilig op de fiets naar school

Maak kans op een Cortina fiets!

80 Win de mooiste schoolspullen

Met een foto of filmpje van je open dag

Stap voor stap naar
het voortgezet onderwijs

STAP 1: Ontdek wat je leuk vindt!

4

*De komende jaren
zijn één grote
ontdekkingsreis*

Ik wist het meteen

“Op de open dag wist ik meteen dat dit mijn school was. De sfeer is warm en gezellig. Als je je vrolijke zelf bent, maak je meteen vrienden. Doe je vooral niet anders voor dan je bent, daar prikt iedereen doorheen. Het vele huiswerk was even wennen. Als je goed plant, dan lukt het wel. Voor ieder vak heb je een andere leraar. Ook dat is anders dan op de basisschool, maar die variatie is juist ook leuk. En heb je hulp nodig, dan vraag je dat gewoon aan je mentor. Niet bang zijn.”

Yoleen, Lyceum Rotterdam

Yes! Je gaat kiezen voor een school voor voortgezet onderwijs (VO). De toekomst zit vol mogelijkheden. Hier leer je namelijk je talenten ontdekken en de dingen die je leuk vindt. Natuurlijk gebeurt dat niet meteen op de eerste dag van school. Maar het is wél de eerste stap in de richting van jouw toekomst. Kies een school die bij jou en je toekomstdromen past.

Elk kind heeft talenten. Ja, jij ook! Al weet je misschien nog niet welke dat zijn. Talent is meer dan ‘alleen’ uitblinken in een bepaalde sport of het hebben van een gouden stem. Niet iedereen heeft zo'n aangeboren talent. Voor velen is de middelbare school de plek waar je ontdekt waar je goed in bent. Misschien heb jij wel enorme aanleg voor taarten bakken, tekenen, filmpjes maken, mensen helpen, dingen repareren, bouwen met hout of lego, met kinderen spelen of dieren verzorgen. Ook dat zijn talenten. Waar jouw talent ligt en misschien nog wel belangrijker, wat je leuk vindt, ontdek je de komende jaren door vooral veel verschillende dingen te doen en te proberen. Kijk naar waar je energie van krijgt. Daar kun je al heel wat uit opmaken.

KEUZEPROGRAMMA'S

Sommige kinderen weten al heel jong precies wat ze willen en kiezen een school waarmee ze recht op hun doel afgaan: een theaterschool, een horecaschool of een technische vakschool. De meeste kinderen weten echter nog niet precies, of helemaal niet, welke richting het beste bij ze past. Geen punt, op de meeste VO-scholen hoeft je niet meteen een richting te kiezen. Veel scholen bieden de eerste leerjaren extra keuzevakken of talentprogramma's, bijvoorbeeld met design-, wetenschap- of kooklessen. Soms ontdek je hier opeens een verborgen talent, echt waar! Juist daarvoor zijn die extra keuzevakken en talentprogramma's. Sommige scholen bieden ook een buitenschools programma, waarmee je na schooltijd nog leuke dingen kunt ontdekken: van het meespelen in een orkest tot het maken van computergames. Doe gewoon overal aan mee. Ook als je in eerste instantie denkt dat je het niet kan of het niet bij je past. Alleen door het te doen, ontdek je waar je talenten liggen en wat je leuk vindt.

UITSTEL SCHOOLKEUZE

Denk jij (of je ouders) dat je een laatbloeier bent? Dan is een school met uitgestelde schoolkeuze iets voor jou. Op zo'n school zit je nog twee jaar in een brede brugklas met allerlei typen leerlingen door elkaar. In de politiek wordt daar nu druk over gepraat, dus misschien geldt dit straks wel voor iedereen. De keuze of je vmbo, havo of vwo gaat doen, moet volgens de minister van onderwijs later plaatsvinden. Hij wil alle leerlingen zo maximaal de kans geven om het beste uit zichzelf te halen. Wordt vervolgd!

ONTDEKKINGSREIS

De komende jaren zijn eigenlijk een ontdekkingsreis. Langzaam maar zeker kom je erachter welke kant je op wilt. Journalistiek of techniek? Games ontwikkelen of mode ontwerpen? In een ziekenhuis werken of de natuur in? De wereld ligt voor je open en het is leuk om uit te zoeken waar jij het beste uit jezelf kunt halen.

- Ga naar open dagen van verschillende scholen. Proef de sfeer om te kijken of die school bij je past.
- Vraag of de school een talentprogramma heeft, extra aanbod of een buitenschools programma. Hierdoor kun je verschillende dingen uitproberen.
- Vraag of de school hulp biedt bij de vakkenkeuze. Heeft de mentor regelmatig tijd om met je mee te denken?
- Weet je nu al zeker wat je wil? Ga er dan gewoon voor!
- Heb je echt nog geen idee? Kijk dan naar de mogelijkheden om de keuze nog wat uit te stellen, bijvoorbeeld door een extra lange brugperiode met gemengde brugklassen.

Stap 1**Kijk wat je leuk vindt****6-7** Durf te dromen**8-9** Welke leerroute past bij jou?**10-11** Tips van TikTok-meester Jesper

Durf te dromen!

Je hoeft nu echt niet te beslissen welke studie of beroep je na je middelbare school kiest. Dat komt later. Het is wel heel leuk om hierover na te denken. Welk beroep lijkt jou echt leuk? Welke opleiding zou je daarvoor kunnen doen? En wat denken jouw familie en vrienden dat bij jou past? Durf te dromen!

PROFIELKEUZE

De middelbare school stoomt je klaar voor een vervolgopleiding. Daar leer je pas echt verder voor een beroep, maar voor sommige beroepen moet je wel de juiste vakken hebben gedaan. Daarom kies je straks in de bovenbouw een profiel. Je leraren helpen je bij het kiezen van het profiel dat bij jouw toekomstplannen past. Tot het zover is, kun jij ontdekken wat je leuk vindt. Richt je nu dus nog niet teveel op één studie of beroep. Wie weet verander je van gedachte door al het nieuws dat je op de middelbare school gaat ontdekken. Ga dus vooral veel uitproberen!

EEN WERELD AAN IDEEËN

Van mode-ontwerper tot dierenarts, van vrachtwagenchauffeur tot chef in je eigen restaurant: je kunt alles worden wat je wil! Hoe tof is dat? Tik op Wikipedia maar eens 'Lijst van beroepen' in als zoekopdracht. Er gaat een wereld aan ideeën voor je open.

VOOR IEDEREEN

In bepaalde beroepsgroepen neemt de vraag naar mensen steeds meer toe. Ook nog tegen de tijd dat jij je diploma's op zak hebt. Denk aan de zorg. Mensen leven steeds langer en dus zijn er altijd verpleegkundigen, (huis)artsen of thuiszorgmedewerkers nodig, om er maar een paar te noemen. De droom om later in de zorg te werken, kan voor iedereen uitkomen. Of je nu naar vmbo, havo of vwo gaat. Ga je straks naar het vmbo, dan kun je daarna op een mbo doorleren voor verpleegkundige of laborant. Ga je naar de havo, dan kun je bijvoorbeeld fysiotherapeut worden via een hbo-studie. Begin je op het vwo, dan kun je op de universiteit doorstuderen om arts/specialist te worden. Hetzelfde geldt voor de politie, het onderwijs, de bouw, transport en nog veel meer beroepsgroepen. Welk schooltype je ook doet, er is altijd iets voor jou bij.

*Je kunt
alles worden
wat je wilt!*

Het Nederlandse onderwijsstelsel

Zo zit het in elkaar

Welke leerroute past bij jou?

MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

**ASSISTENT-
OPLEIDING**

(1 JAAR)

**BASISBEROEPS-
OPLEIDING
(NIVEAU 2)**

(2 JAAR)

**SPECIALISTEN-
OPLEIDING**

(1 JAAR)

**VAKOPLEIDING
(NIVEAU 3)**

(3 JAAR)

Na het praktijkonderwijs:

ga je werken of kun je doorstromen naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 1 of 2.

Na vmbo-basis:

stroom je door naar een basisberoepsopleiding op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 2.

Na vmbo-kader:

stroom je door naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 3 of 4.

Na vmbo-gl:

stroom je door naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 3 of 4, of naar havo 4.

PRAKTIJK- ONDERWIJS

Praktijkgericht onderwijs met individuele ontwikkelplannen. Het duurt meestal 5 jaar. In de bovenbouw loop je stage. Vaak kun je certificaten halen.

VMBO (4 JAAR)

Na twee jaar vmbo kun je kiezen uit tien profielen, met profielvakken en keuzevakken.

VMBO BASISBEROEPS- GERICHTE LEERWEG

Je krijgt 12 uur per week praktijkles en daarnaast theorievakken. Je wordt klaargestoomd voor een mbo-opleiding niveau 2.

VMBO KADERBEROEPS- GERICHTE LEERWEG

Je krijgt 12 uur per week praktijkles en daarnaast theorievakken. Je wordt voorbereid op een mbo-opleiding niveau 3 of 4.

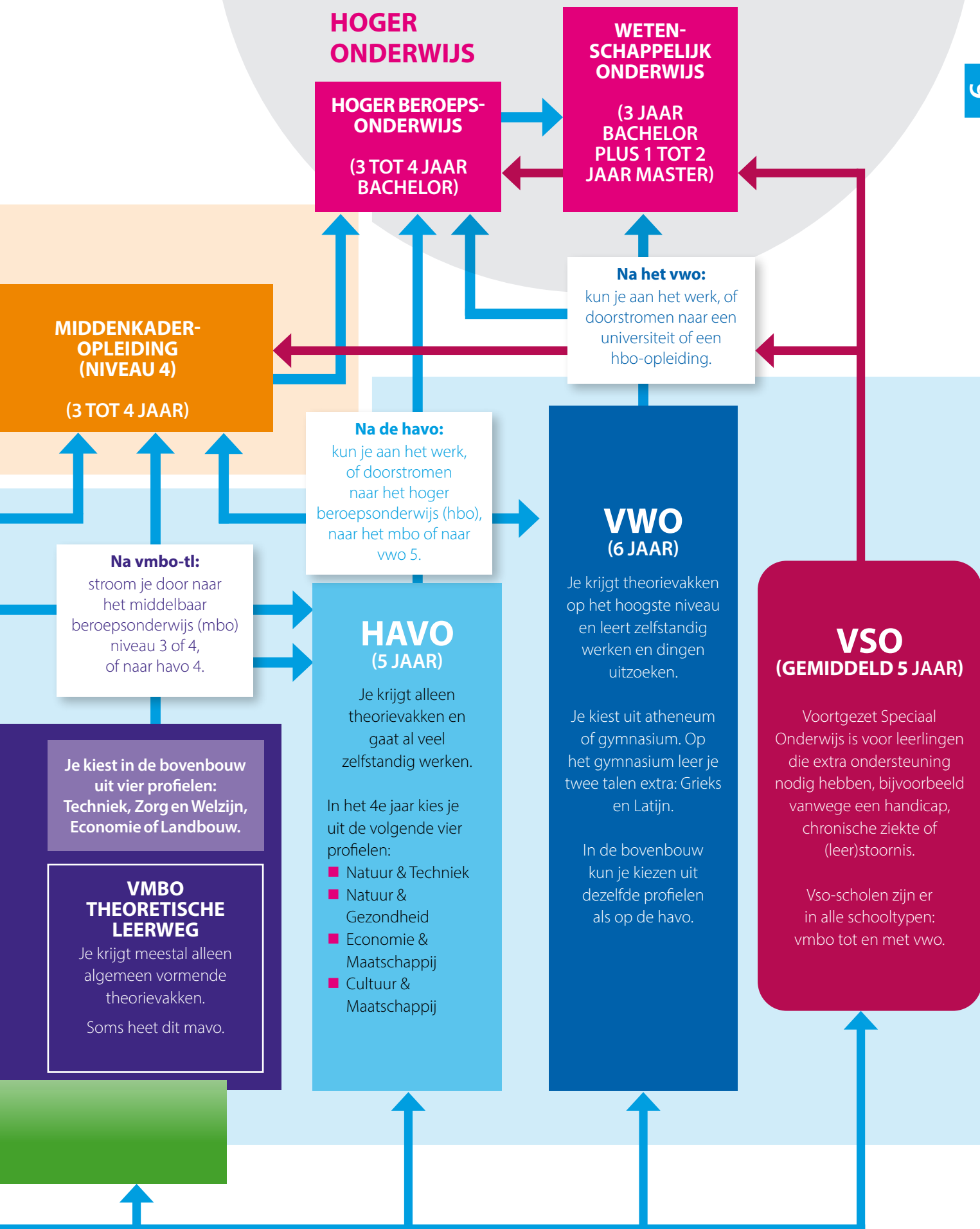
VMBO GEMENGDE LEERWEG

Je krijgt 4 uur per week praktijkles en één theorievak minder dan in de theoretische leerweg.

VOORTGEZET ONDERWIJS

LWOO | Vmbo-scholen bieden vaak leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) voor leerlingen die extra hulp nodig hebben om hun vmbo-diploma te halen. De school beslist welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen. **Let op:** niet elke vmbo-school biedt lwoo, vraag daar al op de open dag naar om teleurstellingen te voorkomen.

BASISONDERWIJS

TikTok-meester Jesper geeft tips

*Bezoek ook als je
in groep 7 zit al open
dagen. Zo heb je meer
tijd om de sfeer te
proeven*

Interview: Joyce Otte

Meester Jesper heeft ruim een half miljoen volgers op TikTok. Hoor jij daar ook bij? Hij kan al niet meer gewoon over straat lopen, maar hij is ook nog de meester van groep 7-8 van basisschool De Wegwijzer in Winssen (Gelderland). Boffen die leerlingen even!

Hoe komt het dat je zo bekend bent geworden?

'Doordat ik met mijn Spotify-playlist jaren geleden zoveel volgers had, vroegen artiesten mij mee naar concerten. We zijn met de klas naar Sunnery James en Ryan Marciano geweest en daarna hebben we een DJ-workshop gehad. Ik probeer muziek en onderwijs op een leuke manier te combineren. Een grote krant, Het Algemeen Dagblad, heeft een artikel over mij geplaatst en daarna had ik ineens heel veel volgers.'

Waarom ben je als meester met TikTok gestart?

'Veel kinderen zitten op TikTok. Ik deed dat ook om dichter bij de wereld van mijn leerlingen te staan en om te laten zien hoe leuk het onderwijs is. Inmiddels heb ik ruim een half miljoen volgers! Bijna ieder kind op straat herkent mij en wil een handtekening of met me op de foto. Echt bizar!'

Gebruik je ook social media in je lessen?

'Ja, dat vind ik heel belangrijk. We doen sowieso elk jaar mee aan de *Week van de Mediawijsheid*. Ik laat ook vaak praktijkvoorbeelden zien. Zo heb ik bijvoorbeeld een video opgenomen en op TikTok gezet, die een miljoen keer werd bekeken en waar ik veel reacties op kreeg. Het filmpje liet ik op het digibord zien en we scolden samen door de reacties. 99 procent van de reacties was positief maar je krijgt ook altijd negatieve reacties. Daar gingen we over in

Voor ouders: ga samen met je kind in gesprek over de schoolkeuze

11

gesprek. Hoe voelt dat? Wat moet je wel en niet doen op social media? Daarvan leren de leerlingen het meest.'

Welke tips heb je voor kinderen die een keuze gaan maken voor een middelbare school?

'Kijk goed welk aanbod een school heeft. Wat maakt een school uniek? Bezoek ook als je in groep 7 zit al open dagen. Zo heb je veel meer tijd om verschillende scholen van binnen te bekijken en de sfeer te proeven. En praat er thuis met je ouders over. Zoek samen meer informatie over scholen en lees natuurlijk de VO Gids!'

Waar moeten leerlingen op letten als ze een open dag bezoeken?

'Kinderen proeven vaak al na een paar minuten de sfeer op een school. De scholen presenteren zich zo goed mogelijk, maar probeer ook naar je gevoel te luisteren. Kijk daarnaast wat een school extra te bieden heeft en of dat bij jou past. Ben je creatief? Kijk dan naar een school die daar veel mee doet. Als je sportief bent, bezoek dan scholen met een sportprofiel. Hoe gaan scholen met je om als je extra begeleiding nodig hebt? Let daar ook op.'

Welke rol kunnen ouders spelen bij de keuze voor een nieuwe school?

'Ouders willen soms hun keuze voor een school erdoor drukken en nemen de wensen van hun kind hier onvolgende in mee. Laat je kind eerst zelf een voorkeurschool uitkiezen. Ga daarna met je kind in gesprek en probeer dan samen een beslissing te nemen. Sommige kinderen zijn erg gevoelig voor wat hun ouders vinden, dat vind ik jammer.'

Als je de keuze voor een middelbare school gemaakt hebt, hoe kun je je dan voorbereiden?

'Sommige kinderen zijn onzeker en willen weten hoe ze nieuwe vrienden kunnen maken. Iedereen is nieuw op die school en loopt daar tegenaan, dus je bent niet de enige. Vaak is er een kennismakingsdag. Ga daar vooral open in. Soms maken kinderen dan meteen een groepsapp aan waardoor je elkaar in de vakantie al berichten kunt sturen.'

Je hebt een boek geschreven 'Het ultracoole Meester Jesper boek' met 'hacks' (tips) voor kinderen. Welke reacties heb je daarop gekregen?

'Ik krijg veel positieve reacties, zowel van ouders als van kinderen. Het boek is leuk om te lezen, maar ook leerzaam. Er staan herkenbare onderwijssituaties in, bijvoorbeeld als kinderen iets niet begrijpen. Ik geef ook ezelsbruggetjes en tips. Op TikTok probeer ik met korte filmpjes leerlingen op een leuke manier iets bij te brengen. Soms komen leerlingen de volgende dag bij me met vragen over mijn filmpjes; dan is mijn doel bereikt.'

Heb je nog een goede tip voor de lezers van de VO Gids?

'Ik heb een video gemaakt met tips voor in de brugklas. Wat ik zelf altijd een leuke tip vind, is het *sexy fokschaap*: werkwoorden met een stam die eindigen op een van deze letters hebben een onvoltooid verleden tijd en voltooid deelwoord met een t. Dat vinden leerlingen grappig en dan onthouden ze dat beter.'

Het boek van meester Jesper kun je bestellen als je de QR-code scant.

Kijk op
pagina 67
hoe je veilig gebruik
maakt van
TikTok en andere
social media

Meester Jesper
kun je volgen
op TikTok
@meesterjesper

STAP 2: Het begint met het schooladvies

In groep 8 krijg je een schooladvies van je leraar. Daarin staat welk schooltype het beste bij jou past. Als je dat weet, kun je verschillende scholen van dat type met elkaar vergelijken en daarna kiezen.

Tekst: Lucy Beker Foto: Sanne van der Most

HET ADVIES

Je leraren van de basisschool kennen jou goed. Ze hebben de laatste jaren goed gekeken naar je talenten, je prestaties en je rapporten. Zo maken zij jouw schooladvies. Bij **Stap 1** heb je zelf gekeken naar wat jij leuk vindt. De cijfers op je rapporten ken je natuurlijk ook. In de meeste gevallen heb je een voorlopig schooladvies gekregen. Je weet dus waarschijnlijk wel wat het wordt voor jou: praktijkonderwijs, vmbo, havo, vwo of speciaal voortgezet onderwijs. Op de volgende pagina's kun zien wat die types allemaal inhouden.

Het schooladvies krijg je uiterlijk 1 maart, maar het voorlopig advies heb je al eerder binnen

ZENUWEN VOOR DE EINDTOETS? NIET NODIG

Na het advies dat je van school hebt gekregen (uiterlijk 1 maart) ga je de eindtoets maken. Daar hoeft je helemaal niet zenuwachtig voor te zijn. Je hoeft ook niet te oefenen. De eindtoets is er als een extra check. Je score komt meestal overeen met het schooladvies. Dit schooljaar is de centrale eindtoets gepland op 18, 19 en 20 april 2023.

EVEN SPIEKEN?

Wil je weten hoe de eindtoets eruitziet? **Scan dan de QR-code.** Je kunt eventueel een voorbeeldtoets maken en zien wat vorig jaar de makkelijkste en moeilijkste opgaven waren. Er staan ook filmpjes en veel informatie voor je ouders.

NOG MEER WETEN?

Meer weten over de verschillende eindtoetsen die er zijn en het schooladvies? Scan dan onderstaande QR-code.

Wat betekent een dubbeladvies?

Een dubbeladvies is een schooladvies waar twee schooltypes op staan, bijvoorbeeld vmbo-t/havo of havo/vwo.

Dat betekent dat je leraar zeker weet dat je het eerstgenoemde schooltype aan kan, maar dat hij ook kansen voor je ziet op het hogere niveau. Dus met een havo/vwo-advies kun je in elk geval naar de havo en misschien naar het vwo. De middelbare school kan jou dan in een havo/vwo-brugklas plaatsen en kijken hoe jij je ontwikkelt. Je wordt niet zo maar toegelaten in een klas van alleen het hoogste niveau. Daarover beslist de VO-school.

Voor ouders

Niet eens met het schooladvies?

Wacht dan eerst de eindtoets af. Als je kind daar hoger scoort dan het advies aangeeft, zal de leerkracht het advies heroverwegen. Als dat niet gebeurt, wordt het lastiger. Je kunt een klachtenprocedure beginnen, maar je kind is beter af als je hem of haar inschrijft bij een brede scholengemeenschap waar leerlingen makkelijk kunnen doorstromen.

13

Stap 2

Kies het juiste schooltype

- 14-15** Dit is de brugklas
- 16-17** De praktijkschool
- 18-25** Het vmbo en de profielen
 - 26** Switchen en stapelen
 - 27** Voortgezet speciaal onderwijs
- 28-29** De havo en de profielen
- 30-31** Het vwo
 - 32** Het zelfstandig gymnasium

Hoger gescoord dan verwacht op de eindtoets? Dan kijkt de basisschool of je schooladvies aangepast kan worden

Dit kun je verwachten van de brugklas

Je gaat straks naar de brugklas. Dat mag je best spannend vinden. Nieuwe lessen, nieuwe vrienden, nieuwe leraren, nieuwe lokalen... Deze leerlingen gingen je voor en delen hun ervaringen.

Reportage: Sanne van der Most

**Marielouise,
Aloysius
De Roosten,
Eindhoven**

"Ik was echt klaar met de basisschool en had veel zin in de volgende stap. Mijn school is super gezellig. We hebben veel sport en we hebben ieder uur een andere leerkracht. Dat maakt het afwisselend en minder saai."

*Ieder uur
een andere
leerkracht*

Fabio, Vakcollege Eindhoven

"Op de basisschool zat ik vooral met mijn hoofd in de boeken. Daar kreeg ik stress van. Op deze school doe ik veel met mijn handen, dat past echt bij me. Ik kende al veel kinderen die ook naar deze school gingen, dus dat was meteen gezellig. Ik moest wel wennen aan de langere tijden. Hier heb ik soms dagen tot vier uur. Dat is wel even anders."

*Veel met mijn
handen*

Ayoub, Aloysius De Roosten, Eindhoven

"Ik zag er in het begin wel een beetje tegen op hoor, om naar de brugklas te gaan. Gelukkig maakte ik snel vrienden. Er zijn ook geen pesters. Iedereen is leuk met elkaar. Belangrijk is om jezelf te zijn en aardig tegen de docenten. Die zijn op deze school ook heel leuk en denken altijd met je mee."

*Meteen op
mijn plek*

Melvin, Vakcollege Eindhoven

"Ik ben met mijn ouders naar een paar verschillende scholen geweest voor voorlichting. Op het Vakcollege voelde het goed en zat ik meteen op mijn plek. Ook met mijn klasgenoten klikte het goed. Vrienden maken gaat me makkelijk af. Gewoon op iemand afstappen en een praatje en een grapje maken, dan komt de rest vanzelf. Ik moest even wennen aan de andere schooltijden. De lessen duren 50 minuten en daarna pauze. Het huiswerk is minder zwaar dan ik had verwacht. Ik heb het eigenlijk altijd in de les al af."

*Alle boeken
in je kluisje*

Amber, Vakcollege Eindhoven

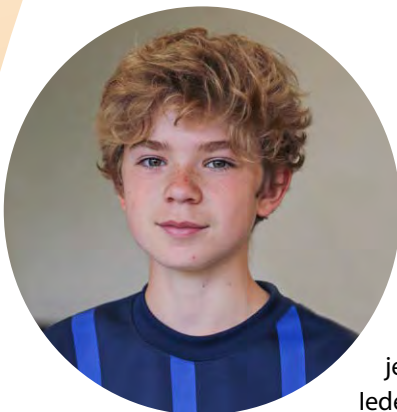
"Deze school leek me bij de open dag meteen al leuk. Leuke docenten en ook de vakken spraken me aan. Ik wil later iets met techniek gaan doen, dus ik zit hier goed. In het begin vond ik het wel spannend. Een nieuwe school, een nieuwe klas... alles is anders. Je hebt opeens veel boeken, maar ik stop alles in mijn kluisje op school. Op het VO heb je ieder uur een andere docent, dat is ook even wennen. Het voordeel is dat als je een les minder leuk vindt, je er ook sneller van af bent."

Geen pesters

Wesley, Vakcollege Eindhoven

"Ik wil automonteur worden, dus zit ik op het Vakcollege helemaal goed. Ik ben ook niet naar andere scholen gaan kijken, omdat ik wist wat ik wilde. Leuke vakken, aardige kinderen, leuke docenten. In het begin vond ik het best spannend om naar de brugklas te gaan. Die grote kinderen die alles al weten en dan kom jij als brugklasser aan. Al snel was ik helemaal gewend. Iedereen was best aardig, gelukkig. Mijn tip is om vooral niet te stoer te doen en gewoon jezelf te blijven."

Ambroos, Lyceum Rotterdam

"De brugklas is zeker in het begin zwaarder. Al dat huiswerk! Gelukkig helpt iedere docent je met het opbouwen. Iedereen kan het, alleen moet je wat harder werken."

Een goede planning maken, is wel belangrijk. Vooral met toetsen. Begin niet te laat met leren. Huiswerk maak ik meestal de dag voordat het klaar moet zijn. Er zijn ook kinderen die het al veel eerder doen. Dat kun je zelf bepalen."

Iedereen kan het!

Sami, Aloysius De Roosten, Eindhoven

"Deze school helpt heel goed bij kinderen die autisme hebben, zoals ik. Op de basisschool moest ik altijd naar de gang als ik te druk was. Daardoor had ik veel lesstof gemist. Hier mag ik rustig een rondje lopen. Ik krijg meer kansen en mis niks. Het gaat nu echt super goed. De docenten zijn streng, maar dat is juist wel fijn. Ze nemen het echt serieus. Elk uur een ander lokaal is een beetje druk en chaotisch, maar dan kijk ik op Magister en weet ik het weer. Soms is het wel jammer dat een les zo snel voorbij is. Zeker als een docent leuk is en goed vertelt."

Ik krijg meer kansen

Al die grote kinderen en dan kom jij aan als brugklasser

Dit is de brugklas!

- Verschillende leraren voor elk vak, in plaats van één meester of juf.
- Voor elke les naar een ander lokaal.
- Elke dag zelf je boeken, schriften, laptop of tablet meenemen.
- Een veel groter schoolgebouw en vaak verder fietsen.
- Nieuwe kinderen in je klas.
- Meer huiswerk en zelf je agenda bijhouden.
- Je bent weer de jongste op school. Maar dat is maar een jaartje.

Tijd voor wat anders

Lieuwe, Lyceum Rotterdam

"De middelbare school vind ik veel leuker dan groep 8. Dat werd op een gegeven moment saai. Het was echt tijd voor wat anders. Ik kwam in mijn eentje in een brugklas, zonder kinderen van mijn oude school. Dat was even lastig, maar ik ben gewoon op kinderen afgestapt. Natuurlijk is het druk met al dat huiswerk, maar ik houd echt nog wel tijd over hoor."

Stroop je mouwen maar op voor de praktijkschool

Nergens krijg je zoveel praktijkles als op een praktijkschool, ook al leer je daar ook gewoon vakken als Engels en wiskunde. Na het praktijkonderwijs kun je verder leren op het mbo of direct aan het werk gaan.

In de eerste twee leerjaren pro (zoals praktijkonderwijs ook wordt genoemd) krijg je meteen veel praktijkles, zoals techniek, horeca en voeding, groen- en diervverzorging en verkoop. Je leert ook vaardigheden die je later nodig hebt in je werk. Samen met je leraren en je ouders maak je je eigen ontwikkelplan, waarin staat wat jij gaat leren. De pro-opleiding duurt vijf jaar.

OP STAGE

In het derde leerjaar kies je een beroepsrichting. Tegen die tijd heb je wel ontdekt wat jij goed kunt en wat je leuk vindt. Je gaat je eerste werkervaring opdoen in de school zelf, bijvoorbeeld door te helpen bij technische klussen of bij de dierenverzorging. Of je gaat bardienst draaien in de kantine. Daarna ga je stagelopen bij een echt bedrijf.

DIPLOMA EN MEER

Na een schoolexamen haal je een diploma op basis van je eigen ontwikkelplan. Maatwerk dus. Ook kun je vaak extra certificaten halen zoals een heftruck- of tractorrijbewijs.

WERKEN OF NAAR HET MBO?

Heb je je diploma binnen? Dan kun je meteen gaan werken. Je stageplek kan een echte werkplek worden, als het stagebedrijf heeft gezien wat jij kunt. Maar de meeste pro-leerlingen (70 procent) gaan verder leren op het mbo, het middelbaar beroepsonderwijs.

Stages bij verschillende bedrijven

"Toen ik van de basisschool naar Praktijkschool Eindhoven ging, voelde ik me meteen op mijn plek. De docenten hebben veel aandacht voor je en leerden mij om voor mezelf op te komen. Ik heb gekozen voor de sector techniek en kreeg in leerjaar 4 en 5 lessen bouwtechniek zoals timmeren, schilderen en metselen. Ook heb ik mijn VCA-diploma gehaald voor veilig werken. Wat ik goed vind aan de praktijkschool is dat de docenten je helpen met het vinden van een leuke baan. Door mijn stages bij verschillende bedrijven ben ik erachter gekomen waar ik goed in ben. Nu heb ik een fijne baan bij Alforte in Geldrop, waar ze zorgunits op maat maken."

*Nick (18), oud-leerling
Praktijkschool Eindhoven*

Doorleren op het mbo

"Op de praktijkschool heb je keuze uit veel verschillende beroepsrichtingen. Ik heb stage gelopen in de zorg, de detailhandel en de horeca. Ik vond het lastig om een keuze te maken voor een vervolgopleiding. Mijn mentor heeft mij daarbij geholpen. In leerjaar 5 kreeg ik de kans om mijn mbo niveau 1-diploma te halen én het diploma keukenassistent. Daardoor kon ik meteen beginnen met een mbo-opleiding op niveau 2. Ik ben gaan leren voor Foodservice professional op het SVO in Eindhoven. Daar heb ik nu mijn mbo-diploma behaald."

*Kelsey (20), oud-leerling
Praktijkschool Eindhoven*

EN DRINK

Voor ouders

Toelatingscriteria

Om te kunnen beginnen op een praktijkschool moet een kind een toelaatbaarheidsverklaring hebben van het plaatselijke samenwerkingsverband passend onderwijs. De basisschool en de praktijkschool weten wat de criteria zijn.

Vergroot je kansen!

Twijfel je tussen vmbo en pro? Kies dan een combinatieklas vmbo/pro. Daarmee kun je de definitieve keuze nog even uitstellen. Je krijgt in de combinatieklas meer praktijkvakken dan op het vmbo en kunt daardoor beter zien wat bij jou past. Na twee jaar stroom je door naar het vmbo óf je wordt toegelaten op een praktijkschool.

*Ali met
zijn broer
Youssef bij de
opening van hun
eigen zaak in Weert.*

Nu run ik mijn eigen winkel!

Vanuit de praktijkschool je eigen onderneming starten. Dat is wat de jonge Limburger Ali Dari in korte tijd voor elkaar heeft gebokst. Op de praktijkschool ontdekte hij dat hij voor het ondernemerschap was geboren. Nu werkt hij met plezier in zijn eigen viswinkel.

Dat gebeurde niet zomaar. Eigenlijk wilde Ali kickbokser worden. Hij was dan ook niet echt serieus met school bezig. Tot het moment dat hij via school op de markt aan de slag ging in de visverkoop. Daar merkte hij dat het verkopen, het halen van omzet en de omgang met klanten hem goed afgingen. Ali: "Het was echt heel leuk. Ik wilde er vanaf dat moment steeds meer over leren en zo het vak onder de knie krijgen. Mijn mentor heeft me daarbij geholpen. Op Het Kwadrant heb ik geleerd hoe de economie in elkaar steekt."

"Opeens had ik echt een doel. Nu run ik samen met mijn broer in mijn woonplaats Weert een winkel voor verse vis, Het Vispaleis. Ik ben heel blij en trots dat ik die stap heb genomen. Kickboksen vind ik nog steeds leuk en ik doe ook nog mee aan wedstrijden, maar wel puur als hobby."

*Ali (21), oud-leerling
praktijkonderwijs
Het Kwadrant, Weert*

*Woon je in
Eindhoven of omgeving?
Lees dan ook het verhaal
over de Antoonroute op
pagina 61*

Vliegende start op het vmbo

Kun jij naar het vmbo? Dan kun je uitkijken naar een afwisselende schooltijd met een mix van theorie- en beroepslessen. En er is veel te kiezen: vier leerwegen en tien profielen. Daar is zeker wat voor jou bij. Kijk maar eens op de volgende zeven pagina's.

Vmbo staat voor voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. De leerwegen leiden je op voor het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Er is één leerweg die ook aansluit op de havo.

DIT ZIJN DE VMBO-LEERWEGEN

- **vmbo-basis (vmbo-b)**
Algemene theorievakken en 12 uur praktijkles per week.
- **vmbo-kader (vmbo-k)**
Algemene theorievakken (iets zwaarder dan in vmbo-b) en 12 uur praktijkles per week.
- **vmbo-gemengde leerweg (vmbo-gl)**
Meer algemene theorievakken en 4 uur per week één praktijkvak.
- **vmbo-theoretische leerweg (vmbo-tl of vmbo-t)**
Alleen algemeen vormende theorievakken. Deze leerweg wordt ook wel **mavo** genoemd: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs.
- **de nieuwe leerweg (vanaf 2024)**
Dit is een samenvoeging van de gemengde en de theoretische leerweg. Je krijgt veel theorie, maar ook verplicht een praktijkvak. De nieuwe leerweg bereidt leerlingen voor op een vervolgopleiding in het mbo of de havo. Een aantal scholen is er al mee gestart, maar pas vanaf 2024 verdwijnen de leerwegen gl en tl.

Ik maak mijn eigen ontwerp!

"Ik vind vooral de lessen fotografie erg leuk. De foto's kan ik nu in Photoshop bewerken. Ook ontwerp ik T-shirts met het programma Illustrator. Later wil ik een eigen nagelstudio. Dan kan ik door wat ik hier leer mijn PR-materiaal zelf maken!"

Sofia, 3e klas Media Mavo, Experience College Rotterdam

Vanaf 2024 start de nieuwe leerweg, een samenvoeging van de gemengde en theoretische leerweg

DOORSTROMEN

Na je eindexamen kun je doorleren op een mbo-opleiding. Na vmbo-gl, -tl of de nieuwe leerweg kun je ook doorstromen naar de havo, maar vaak moet je dan in de bovenbouw een extra vak doen. Geef dit op tijd aan op school.

KIEZEN UIT TIEN PROFIELEN

Ga je naar een van de eerste drie leerwegen (vmbo-b, vmbo-k of vmbo-gl) of de nieuwe leerweg, dan kun je aan het eind van de tweede klas kiezen uit tien profielen. Er zijn vijf algemene en vijf technische profielen. Op pagina 20 t/m 25 kun je per profiel lezen wat het inhoudt. Misschien krijg je al meteen zin in een bepaald profiel.

PROFIELEN VMBO-TL

Ga je vmbo-tl doen, dan kies je na het tweede jaar ook een profiel, maar dan heb je er maar vier om uit te kiezen:

- Techniek
- Economie
- Zorg en Welzijn
- Landbouw (Groen)

Pilot Technologie & Toepassing (TT)

Technologie & Toepassing is een nieuw schoolexamenvak voor de gemengde en theoretische leerweg. Het vak is nog in de pilotfase, dus alleen de scholen die daar aan meedoen, mogen het als examenvak geven. Zie ook **technologie-en-toepassing.nl** of scan de QR-code.

Dit kun je worden!

Met je vmbo-diploma kun je van alles worden. Kijk maar eens naar deze voorbeelden van beroepen die passen bij de tien vmbo-profielen. Elk vmbo-profiel biedt toegang tot elke mbo-opleiding, dus wat je ook kiest, je kunt later nog switchen.

Economie en Ondernemen (E&O)

- bedrijfsadministrateur • verkoopadviseur
- goud- of zilversmid • office assistent
- eventproducer

Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR)

- kok • gastheer/vrouw • sommelier (wijnadviseur) • bakker • slager • reisleader

Zorg en Welzijn (Z&W)

- apothekersassistent • dokters- of tandartsassistent • verpleegkundige
- begeleider gehandicaptenzorg • kapper
- onderwijsassistent • pedagogisch medewerker
- kinderopvang • opticien • audicien

Groen

- vakexpert bloem, groen en styling • food specialist • hovenier • adviseur duurzame leefomgeving

Bouwen, Wonen en Interieur (BWI)

- timmerman • interieuradviseur • keukenmonteur • stukadoor • meubelmaker
- zonnepaneelmonteur

Produceren, Installeren en Energie (PIE)

- lasser • technicus elektrotechniek
- airco-/warmtepompmonteur • laborant
- windmolenmonteur

Mobiliteit en Transport (M&T)

- chauffeur • treinmachinist • steward(ess)
- luchtverkeersleider • automonteur
- autoschadehersteller

Media, Vormgeving en ICT (MVI)

- fotograaf • vormgever • stand- en decorbouwer • softwareontwikkelaar • acteur
- cameraman/-vrouw • podiumtechnicus

Maritiem en Techniek (MT)

- schipper rondvaartboot • stuurman vissersschepen • kapitein binnenvaart
- jachtbouwer • manager havenlogistiek

Dienstverlening en Producten (D&P)

- secretaresse • fitnessinstructeur
- beveiliging • netwerk- en mediabeheerder

Mijn droom waargemaakt

"Iedere dag mag ik grote zeeschepen helpen om veilig in en uit de Rotterdamse haven te varen. Ik word met een helikopter of boot aan boord gebracht. Een droombaan! De basis daarvoor heb ik op het vmbo gelegd. Ik heb het profiel Maritiem en Techniek gedaan. In die tijd heb ik al veel in de binnenvaart gevaren. Ook leerde ik andere dingen, zoals de regels op het water en het inschatten van afstanden. Dankzij deze opleiding heb ik mijn droom waar kunnen maken."

Reinout, oud-leerling vmbo, profiel Maritiem en Techniek, Maritieme Academie, Harlingen

Niet de hele dag met mijn hoofd in de boeken

"Na het vmbo-profiel Groen ben ik de mbo-opleiding Bloem, Groen & Styling in Houten gaan volgen. Ik ga daar één dag per week naar school. Drie dagen per week werk ik bij een bloemenwinkel in Krimpen aan den IJssel. Dat is heel gaaf. Mensen zijn je altijd dankbaar, of ze nu een bloemetje kopen voor een blijf of verdrietige gebeurtenis. Zo fijn als je dan iets voor klanten kunt betekenen."

Het is niets voor mij om de hele dag met mijn hoofd in de boeken te zitten, ook al kan ik best goed leren. Ik heb gekozen voor de gemengde leerweg op het vmbo, omdat ik graag iets creatiefs wilde doen. Op het Yuverta College werd ik heel goed begeleid bij mijn vervolgkeuze. Of ik altijd met bloemen blijf werken, weet ik nog niet. Ik heb ook stage gelopen bij een kaasboerderij, dat was net zo leuk en leerzaam. Ik wil ook nog andere dingen gaan ontdekken. Zolang ik maar lekker bezig kan zijn."

*Anouschka (18),
oud-leerling vmbo, profiel Groen
Yuverta College, Gouda*

Dit zijn de profielen vmbo

TIP

Vmbo-scholen bieden vrijwel nooit alle tien profielen aan. Ga je naar een open dag en vraag welke profielen je op die school kunt volgen.

Het lijkt nog ver weg, maar aan het eind van de tweede klas kies je definitief je leerweg én een van de tien vmbo-profielen. Het is goed en leuk om die profielen eens te bekijken. Vind je het kiezen nog lastig? Kijk eens goed naar je eigen talenten (zie ook pagina 4). Als je weet waar je goed in bent, ontdek je vanzelf welk profiel bij je past.

Er zijn algemene en technische profielen. Wat je ook kiest, op je rooster staan straks in elk geval de vakken Nederlands, Engels, maatschappijleer, lichamelijke oefening en een kunstvak. Daarnaast heb je vakken voor het zogenoemde beroepsgerichte deel van je profiel: een profielvak en enkele keuzevakken.

In de derde klas ga je twee weken op stage. Zo maak je kennis met de praktijk. In de vierde klas doe je examen in de verplichte vakken, het beroepsprofielvak en twee van je keuzevakken.

Wat de tien profielen precies inhouden, lees je op de volgende pagina's. Bekijk het eens, er is vast iets voor jou bij!

DIT ZIJN DE 10 PROFIELEN

Vijf algemene profielen

1. Zorg en Welzijn (Z&W)
2. Dienstverlening en Producten (DPI)
3. Economie en Ondernemen (E&O)
4. Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR)
5. Groen

Vijf technische profielen

6. Bouwen, Wonen en Interieur (BWI)
7. Produceren, Installeren en Energie (PIE)
8. Mobiliteit en Transport (M&T)
9. Media, Vormgeving en ICT (MVI)
10. Maritiem en Techniek (MaT of MT)

Voor mij is het zeker autotechniek

"Ik weet zeker dat ik verder wil in de autotechniek. Ik kom al mijn hele leven in de werkplaats van het autobedrijf van mijn vader. Daarom heb ik gekozen voor het Vakcollege Eindhoven."

Tijs, Vakcollege Eindhoven

Het Vakcollege

Als jij al weet wat je wilt

Weet jij nu al zeker dat je voor een bepaald beroep wilt leren? Denk dan eens aan een Vakcollege. Dit is een school die vmbo en mbo in één aanbiedt.

Het Vakcollege is meer op de praktijk gericht dan het vmbo. Je krijgt er in het eerste leerjaar al 10 tot 12 uur praktijkles per week. De opleiding duurt langer, maar als je na 5, 6 of 7 jaar klaar bent, heb je wél meteen een mbo-diploma op zak. Je kunt op de Vakcolleges kiezen uit twee vakroutes: Techniek of Mens en Dienstverlening. Kijk voor meer informatie op hetvakcollege.nl.

Aan de slag in een kleine omgeving

"Ik heb voor D&P gekozen om dat ik het erg leuk vind om met techniek te werken en praktisch aan de slag te zijn. Het is fijn dat ik zelf activiteiten kan bedenken en uitvoeren. Samenwerken is heel belangrijk. Je leert over presenteren, reclame, websites maken, producten ontwerpen en koken. Op onze kleine school kan ik me goed concentreren en iets moois maken!"

William, 3e klas Christelijk College, Zeist

21

Z&W

ZORG EN WELZIJN

In dit profiel gaat het over werken met en voor mensen. Niet alleen in een ziekenhuis of verpleeghuis, maar ook in bijvoorbeeld kinderopvang, welzijnswerk, toerisme, sport of onderwijs.

Je leert over verzorging en hygiëne, een gezonde leefstijl en een veilige leef- en werkomgeving. Je leert hoe je activiteiten opzet en begeleidt. Koken hoort bij de praktijklessen, maar je leert ook over zorg voor kinderen en ouderen. Binnen de zorg wordt steeds meer technologie en robotica ingezet, dus ook dat komt aan de orde.

VOORBEELDEN KEUZEVAKKEN

- Facilitaire dienstverlening en catering
- Haarverzorging
- Hand- en voetverzorging
- Huidverzorging
- Ondersteuning bij sport- en bewegingsactiviteiten
- Technologie binnen zorg en welzijn
- Voorkomen van ongevallen en EHBO
- Welzijn kind en jongere
- Welzijn volwassenen en ouderen
- Wonen en huishouden

Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

DAARNA

In de zorgsector is veel vraag naar personeel en er is veel te kiezen: word je doktersassistent, kapper, verpleegkundige, begeleider op een zorgboerderij, onderwijsassistent, beautyprofessional, hoefsmid of sportcoördinator? Allemaal beroepen waarvoor je met een Z&W-diploma een goede basis legt.

DIENSTVERLENING EN PRODUCTEN

Met dit brede profiel leer je zoveel verschillende dingen, dat je vanzelf ontdekt waar je interesses liggen. Je leert ook je talenten kennen, want je kunt veel creatieve vakken kiezen.

Bij Dienstverlening leer je activiteiten te organiseren, van het bespreken van een opdracht met een opdrachtgever tot aan het uitzoeken wat er nodig is op het gebied van veiligheid en milieu. Bij Producten leer je zelf met ICT een product of een website ontwerpen en maken. Ook leer je presenteren, promoten en verkopen. Zo ontwikkel je in dit profiel allemaal skills die je later zeker van pas zullen komen, wat je na het vmbo ook gaat doen.

VOORBEELDEN KEUZEVAKKEN

- Acteren en zingen
 - Danstechniek
 - Digispel
 - Geüniformeerde dienstverlening en veiligheid
 - Milieu, natuur, hergebruik en duurzaamheid
 - Voeding en beweging
 - Werken aan natuur en milieu
- Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

DAARNA

Het profiel Dienstverlening en Producten biedt je de kans om je breed te oriënteren op allerlei beroepen in verschillende branches. Je kunt op het mbo verder leren voor ICT, beveiliging, politie, theater, dienstverlening en onderwijs. De keuze is aan jou.

HBR

*Horeca, Bakkerij
en Recreatie*

Met dit profiel leer je alles om later te gaan werken in de horeca. Dat kan een restaurant of een hotel zijn, maar ook een bakkerij of een camping. In elk geval een plek waar je gasten ontvangt.

In dit profiel is gastvrijheid het uitgangspunt. Je leert hoe je gasten ontvangt en hoe je ervoor zorgt dat zij zich op hun gemak voelen. Verder ga je zeker leren koken en serveren, maar je leert ook hoe je een evenement, festival of sportactiviteit organiseert. Veel scholen hebben een eigen schoolrestaurant, waar vaak mensen uit de buurt komen eten en jij kunt oefenen in het ontvangen van gasten en het bereiden en serveren van een viergangenmenu.

VOORBEELDEN KEUZEVAKKEN

- Gastheerspecialisatie
 - Brood- en banket
 - Keuken
 - Patisserie
 - Evenementen
 - Facilitaire dienstverlening, beheer en onderhoud
 - Traiteur (gerechten bereiden en verkopen)
- Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

DAARNA

Met je HBR-diploma kun je doorleren voor allerlei beroepen in de horeca, zoals kok, broodbakker of banketbakker, receptionist, activiteitenbegeleider, stewardess, reisleider, hotelmanager of gastheer/vrouw. Je werkt altijd op plekken waar mensen voor hun plezier komen.

ECONOMIE EN ONDERNEMEN

Misschien droom jij er wel van om later een winkel of een webshop te beheren. Wat daar allemaal bij komt kijken, leer je bij E&O. Je leert er over verkoop en marketing, administratie en logistiek.

Marketing is een creatief vak. Verzin maar eens een leuke reclamestunt om je product onder de aandacht te brengen. Je gaat het al oefenen bij E&O. Net als het presenteren van een product en het contact met klanten. Een bedrijf kan natuurlijk niet zonder een goede administratie, waar offertes en facturen worden opgesteld. En logistiek? Dat gaat over opslaan, verpakken en vervoer van producten.

VOORBEELDEN KEUZEVAKKEN

- Ondernemen
 - Presentatie en styling
 - Webshop
 - Wonen en design
 - Mode en design
 - Marketing
 - Internationale handel
 - Financieel en administratief beheer
 - Distributie
- Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

E&O

DAARNA

E&O bereidt je voor op een job in het bedrijfsleven of in je eigen bedrijf. Op het mbo kun je verder leren voor tal van beroepen in de (detail)handel, bijvoorbeeld in de verkoop of inkoop, in de reclame en marketing, op kantoor of als zelfstandig ondernemer.

*Een toekomst in
de horeca*

"Bij ons schoolrestaurant komen echte gasten eten. Zo kunnen wij volop oefenen met koken en serveren. Die combinatie vind ik het leukst! We leren ook over recreatie, bijvoorbeeld hoe je een spelletjesmiddag organiseert. Bij de bakkerij leer je brood en taart bakken. Na het vmbo wil ik naar het Horeca en Toerisme College om daarna in de horeca te gaan werken."

*Suze, 4e klas vmbo, profiel HBR
Oosterlicht College, Vianen*

Duurzaam leven

"De groene vakken, zoals Dier en Bloem, zijn leuker dan ik had gedacht. Bloemschikken vind ik geweldig. Daar kan ik al mijn creativiteit in kwijt. Ook het omgaan met dieren is superleuk. Onze school heeft zelf veel dieren, van geiten tot reptielen. In projecten leren we veel over groen en duurzaamheid. Ik werk hier graag aan mee, want een groen en duurzaam leven is voor mij belangrijk."

*Bono, profiel Groen,
Aeres VMBO*

Kies je voor profiel Groen, dan ga je leren over natuur en milieu, gezonde voeding en duurzaamheid. Groen gaat over de toekomst van de wereld!

Groen kun je niet op elke vmbo-school kiezen, maar er zijn scholen die helemaal in het teken staan van Groen. Daar krijg je meteen vakken zoals het verzorgen van dieren en werken met planten. Op school zijn vaak dieren en kassen en soms zijn er extra vakken, zoals paardrijden of outdoor. Leuk! Maar vergeet niet dat je hier ook gewoon les krijgt in Nederlands, Engels, wiskunde, biologie en dat soort algemene vakken.

DRONES EN KLIMAAT

In de bovenbouw kies je een module en dan gaan de lessen steeds meer over belangrijke dingen waar je vast van gehoord hebt: klimaat, stikstof, energie, waterbeheer. Ook over vernieuwingen zoals robots en drones, nieuwe stallen en nieuwe vormen van plantenteelt. Met een Groen-diploma kun jij daar later aan meewerken.

VOORBEELDEN KEUZE VAKKEN

- Actief in de natuur
- Bloemwerk
- Duurzame melkveehouderij
- Gezonde dieren
- Groene vormgeving en styling
- Het groene machinepark
- Tuinontwerp en -aanleg
- Visstandbeheer en sportvisserij
- Voeding, hoe maak je het?
- Water

Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

DAARNA

In de groene sector is veel werk, want daar wordt hard gewerkt aan vernieuwing van de landbouw, visserij, veeteelt en energiebronnen.

GROEN

Bouwen, Wonen en Interieur

De bouw is een hightech sector, want bouwen gebeurt met de modernste technieken en machines. Je leert ermee werken als je kiest voor BWI en dan heb je meteen een goede opstap naar een carrière in de bouw.

De komende jaren moeten er veel huizen bij komen in Nederland. Deze moeten ontworpen, gebouwd en ingericht worden. Daarbij moeten wegen, tunnels en viaducten aangelegd worden. Dat heet met een mooi woord: de infra(structuur). Er komt ook elektronica bij kijken, bijvoorbeeld voor zonnepanelen op daken en beveiligingssysteem in tunnels.

ECHE DOENERS

Binnen het BWI-profiel ga je zelf dingen ontwerpen, meten, zagen en afwerken. Leuk om te doen. Je krijgt les in timmeren, metselen en schilderen, en je leert ook werken met moderne machines, drones en 3D-techniek. Zo ontdek je wat je leuk vindt, waar je goed in bent en waarin je verder wilt.

VOORBEELDEN KEUZE VAKKEN

- Bijzonder metselwerk
- Duurzaam bouwen
- Aardbevingbestendig bouwen
- Dak- en kapconstructies van hout
- Tegelzetten
- Glaszetten
- Timmeren
- Schilderen
- Interieurontwerp en -design
- Meubelmaken

Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

DAARNA

De bouw zit te wachten op technische jongens en meiden. Je leert verder op het mbo (misschien ook nog hbo) voor mooie beroepen. Van modelleur en calculator tot elektramonteur of bouwplaatsmanager. Kijk eens op **jegaathetmaken.nl** voor filmpjes. Bouw jij straks mee aan Nederland?

BWI

MVI

Media, Vormgeving & ICT

Kies je voor dit profiel, dan ga je
alles leren over nieuwe media en ICT.
Creativiteit en technologie komen hier samen.

Je werkt met professionele ontwerpprogramma's aan films, posters, animaties, websites, apps en games. Je leert ook software installeren, een netwerk aanleggen en beveiligen. Je ontwikkelt de technische skills voor een loopbaan in de media en communicatie.

VOORBEELDEN KEUZEVAKKEN

- 3D-vormgeving en -realisatie
- Applicatieontwikkeling
- Digitale beveiliging
- Fotografie
- Game-design
- Licht, geluid en decor
- Netwerkbeheer
- Printmediaproductie
- Teken, schilderen en illustreren
- Vormgeven en typografie

Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

DAARNA

Met je MVI-diploma kun je op het mbo kiezen uit vele opleidingen. Niet alleen in de mediawereld en ICT, maar ook in podiumtechniek en entertainment. Kies je later voor het moderne beroep van legal hacker? Word je fotograaf, standbouwer, mediavormgever of drukker? Wat denk je van software-ontwikkelaar of servicemedewerker? Podiumtechnicus, theatervormgever of acteur? Het kan allemaal!

M&T

Mobiliteit en Transport

Bij M&T ga je sleutelen aan
auto's, motoren en fietsen. Je
leert ook over het plannen van
transportroutes en het laden en lossen
van goederen in havens of bij het spoor.

Veel vmbo-scholen die M&T aanbieden, hebben een eigen werkplaats, compleet met magazijn. Daar leer je hoe je met het moderne gereedschap en de testapparatuur werkt en hoe je auto's en motoren onderhoudt en repareert. Ook elektrotechniek en elektrische auto's komen voorbij. Je leert verder werken met ICT, de planning maken voor vrachtwagenchauffeurs en het beheer van een magazijn. Ook belangrijk in deze sector: milieubewust handelen en duurzaam omgaan met materialen en middelen.

VOORBEELDEN KEUZEVAKKEN

- Autoschade en spuiten
- Bedrijfswagens
- Carrosseriebouw
- Elektrische voertuigen
- Elektronica
- Fietstechniek
- Gemotoriseerde tweewieler
- Ritvoorbereiding
- Motorsystemen
- Magazijnwerkzaamheden

Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

DAARNA

Transport en Logistiek is een sector met mooie beroepen. Er zijn tal van mbo-opleidingen waar je kunt doorleren voor vrachtwagen- of buschauffeur, treinmachinist, kraanmachinist, planner, manager in de haven of op een vliegveld. Maar natuurlijk kun je ook doorleren voor automonteur of je eigen fietswerkplaats beginnen. Je ontdekt vanzelf wat het beste bij jou past.

We zijn altijd bezig!

"Ik wil automonteur worden, omdat ik het leuk vind om met auto's, scooters en motoren te werken. Het leuke aan M&T is dat je niet de hele dag achter de computer de theorie bestudeert, maar echt sleutelt aan auto's en motoren. We zijn eigenlijk altijd bezig. Daarbij krijgen we goede begeleiding van de leraren. Superleuk!"

Steijn, profiel M&T, Broeckland College, Breukelen

PIE

Produceren, Installeren en Energie

Bij PIE moet je denken aan verwarming, airconditioning, windmolens en zonnepanelen. Je leert dit soort installaties aan te leggen en te onderhouden. Dit zijn de beroepen van de toekomst.

Er is veel vraag naar mensen in de installatiesector en het is leuk werk, want je helpt vaak mensen bij wie de verwarming of airco niet meer werkt, of je helpt mensen om de omslag te maken naar duurzame energie.

SLIMME ELEKTRONICA

Binnen het PIE-profiel leer je hoe al die installaties werken. Het begint bij het repareren van een lekkende kraan en je komt uit bij slimme technologie, zoals domotica. Dat zijn systemen om de elektronica, zoals thermostaten en robots, in huizen, kantoren en ziekenhuizen op afstand te programmeren. Je leert ook zelf installaties in elkaar te zetten en daar tekeningen voor maken.

VOORBEELDEN KEUZEVAKKEN

- Klimatechnologie
- Koudetechniek
- Duurzame energie
- Plaat- en constructiewerk
- Drinkwater en sanitair
- Domotica en automatisering
- Praktisch booglassen

Niet alle vmbo-scholen bieden alle keuzevakken aan. Vraag op de school in jouw buurt welke keuzevakken je daar kunt kiezen.

DAARNA

In het mbo kun je verder leren voor allerlei beroepen die hard nodig blijven nu huizen van het gas af moeten en er steeds meer wind- en zonne-energie gebruikt zal worden. Je kunt werken voor particulieren, maar ook in de bouw of metaalindustrie.

Doorleren tot kapitein

"Al vanaf de eerste klas leer je over veiligheid, techniek, motoren en schepen. Die combinatie van praktijk en theorie maakt het zo leuk. Als je de techniek begrijpt, kun je beter varen. Als je goed bent voor je schip, is het schip goed voor jou. Later wil ik naar zee. Ik ga na mijn vmbo-examen verder met de mbo-4-opleiding 'Stuurman alle schepen' en daarna wil ik doorleren tot kapitein."

Storm, profiel MaT, (Rijn-, binnen- en kustvaart), Maritiem College IJmuiden

MaT

Maritiem en Techniek

Als je dol bent op varen, dan is Maritiem en Techniek iets voor jou. Je gaat vanaf het eerste schooljaar varen op steeds grotere opleidingsschepen.

Dit bijzondere profiel kun je op maar vier scholen in Nederland volgen. Als je niet in de buurt van zo'n school woont, kun je er doordeweeks blijven logeren en ga je in het weekend naar huis. Dat moet je er dan wel voor over hebben.

WERK IN DE HAVEN

Op de opleidingsschepen leer je navigeren en omgaan met de techniek op de brug. Elk schooljaar ga je op een groter schip varen. In de vierde klas kun je zelfstandig een schip besturen en een sluis invaren. Met dit profiel kun je later ook aan wal gaan werken, bijvoorbeeld in de haven of op een scheepswerf. Je kiest daarom tussen de richtingen Rijn-, Binnen- en Kustvaart of Scheeps- en Jachtbouw.

VOORBEELDEN KEUZEVAKKEN

- Scheepskennis
- Werken en leven aan boord
- Zeevaartkunde
- Opslag en overslag in de haven
- Navigatie
- Stuwadoer en vorkheftruck
- Commerciële visserij
- Cargadoor = scheepsagent of scheepsbevrachter

Vraag op de school waar jij naar toe wilt wat je daar kunt kiezen.

DAARNA

Als je slaagt voor je eindexamen heb je een vmbo-diploma maar ook meteen de beroepskwalificatie Matroos binnenvaart. Je kunt doorleren op het mbo en daarna werken op een scheepswerf of gaan varen. Bijvoorbeeld op een containerschip, een binnenvaartschip, een cruiseschip of een rondvaartboot.

Switchen en stapelen

Weet je nog niet zo goed welke kant je op wilt? Helemaal niet erg! Je kunt na het vmbo namelijk switchen naar een heel andere beroepsopleiding op het mbo. Alle vmbo-profielen geven namelijk toegang tot elke mbo-opleiding.

Dus ook als je na twee jaar in een bepaald profiel denkt: dit is het eigenlijk niet voor mij, kun je iets anders doen op het mbo. Bedenk dat alles wat je hebt geleerd waardevol is.

DIPLOMA'S STAPELEN

Krijg je in de bovenbouw van het vmbo steeds meer zin om door te leren, dan kan dat. Je kunt van vmbo naar mbo en van mbo naar hbo (hoger beroepsonderwijs). Of van vmbo-tl (ook wel mavo genoemd) naar de havo en dan naar het hbo. Na het hbo kun je zelfs nog door naar de universiteit! Deze weg duurt wat langer, je stapelt veel diploma's op elkaar, maar je kunt er wel veel mee bereiken.

SUCCESSVOLLE STAPELAARS

Dat je met een stapelstudie en doorzettingsvermogen heel ver kunt komen, bewijzen de burgemeesters van Rotterdam en Arnhem, Ahmed Aboutaleb en Ahmed Marcouch, wel. Allebei kwamen ze als jongetje vanuit Marokko in Nederland wonen en moesten toen de Nederlandse taal nog helemaal leren. Ze deden eerst vmbo, daarna mbo en vervolgens hbo. Nu zijn ze burgemeesters van een grote stad. Respect!

Nog vier diploma's na het vmbo

"Na de basisschool begon ik op vmbo-basis met leerwegondersteuning. Ik vond school toen niet zo fantastisch, maar het ging me beter af dan gedacht. Ik kon al snel door naar vmbo-kader. Ondertussen hielp ik mijn vader wel eens in zijn installatiebedrijf en dat vond ik heel leuk. Het profiel PIE bestond helaas nog niet, anders had ik dat wel gekozen, want daarin zit Installeren. Ik ben gegaan voor een administratief profiel, daar heb je altijd wat aan, zeker als je later een eigen bedrijf wil beginnen. Na het vmbo ben ik een vervolgopleiding installatietechniek gaan doen en met dat diploma kon ik allround monteur werktuigbouwkundige installaties worden. Dan ga je echt werken met water en gas. Daarna heb ik me verder gespecialiseerd in het onderhoud van cv-ketels. Zo heb ik na het vmbo nog vier diploma's gehaald. Ik merkte dat als je iets doet wat je leuk vindt, je meer gemotiveerd bent om te leren. Ik werk nu in het bedrijf van mijn vader en dat hoop ik later over te nemen. Het werk hier is heel leuk, want wij werken veel bij mensen thuis, waar we vaak problemen met de verwarming oplossen. Dan maak je altijd mensen blij!"

Jeffrey (26), verwarmingsmonteur, oud-leerling vmbo op het Gemini College, Lekkerkerk

Het VSO: soms een uitkomst

Minder chaotisch dan een gewone school

"Ik heb autisme. Daarom ben naar De Spinaker gegaan. Deze school is klein en we hoeven niet te wisselen van lokaal voor de lessen. Dat zou voor mij te onrustig zijn. Het is bij ons lang niet zo chaotisch als op een gewone school. Na school zou ik de opleiding voor agent willen doen en dan daarna naar Dienst Speciale Interventies."

*Karin, leerling De Spinaker
vso, Alkmaar*

Sommige leerlingen kunnen niet naar een 'gewone' vmbo-, havo- of vwo-school. Soms omdat ze een verstandelijke of een lichamelijke beperking hebben, bijvoorbeeld doof of blind zijn. Voor andere kinderen is een gewone middelbare school te druk. Voor al deze leerlingen is er het voortgezet speciaal onderwijs (vso).

Tekst: Silvie Warmerdam

VERSCHILLENDE SPECIALE SCHOLEN

Voor leerlingen die blind of doof zijn, zijn er scholen van vmbo tot vwo, maar soms moet je er wel ver voor reizen of zelfs bij of in de school gaan wonen. Een vwo speciaal voor dove kinderen vind je niet overal.

Voor leerlingen met een verstandelijke beperking kennen we aparte scholen. Je krijgt daar les in kleine groepen en hebt net als leerlingen op andere scholen een mentor die je begeleidt. Je krijgt hier naast leervakken veel praktijkvakken. Leerlingen die veel medische zorg nodig hebben, gaan naar een vso-school met verpleegkundigen in dienst. Als je een vwo-advies hebt, is het soms wel lastig om een passende school te vinden.

Ook voor leerlingen met bijvoorbeeld autisme zijn er speciale vmbo's, havo's en vwo's. Daar is extra veel rust, regelmaat en persoonlijke aandacht, onder andere omdat er minder kinderen in één klas zitten. Dat helpt om te kunnen leren en een diploma te halen.

ONTMOETEN

Er zijn ook steeds meer leerlingen met een beperking die naar een gewone middelbare school gaan. Dus als je geen handicap hebt, ontmoet je straks misschien toch een leerling in een rolstoel of met een andere beperking op jouw nieuwe school.

Helaas vindt niet iedereen een passende plek op een gewone middelbare school of vso-school. Ieder jaar weer zitten er leerlingen tegen hun zin thuis. Ook hun ouders, de scholen en de overheid willen graag dat zij weer onderwijs krijgen en werken daar hard aan.

Voor ouders

Toelatingscriteria

Om naar een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) te gaan, heb je een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Deze wordt afgegeven door het plaatselijke samenwerkingsverband passend onderwijs. De basisschool weet wat de criteria zijn. Er staat ook informatie op passendonderwijs.nl > vraag en antwoord.

Altijd een diploma

Leerlingen in het vso behalen op verschillende manieren een diploma. Ze kunnen niet altijd examen doen op de vso-school, maar dat kan soms wel in het regulier onderwijs of in het volwassenenonderwijs. Ook vso-leerlingen die uitstromen richting arbeid en dagbesteding ontvangen een diploma.

Naar de havo!

Havo staat voor hoger algemeen voortgezet onderwijs. Met dit diploma kun je alle kanten op. Er zijn ontzettend veel hbo-opleidingen waar je na de havo uit kunt kiezen. Je krijgt algemene theorievakken en in de onderbouw leer je meestal drie vreemde talen: Engels, Frans en Duits. Wat de havo allemaal nog meer biedt, lees je op deze pagina's.

DE BRUGKLAS

In de eerste leerjaren op de havo krijg je in elk geval les in:

- Nederlands
- mens en maatschappij
- Engels
- kunst en cultuur
- rekenen
- bewegen en sport
- wiskunde
- Duits en Frans, of één andere officiële taal (bijvoorbeeld Spaans)
- mens en natuur

Woon je in Friesland? Dan krijg je ook nog les in de Friese taal en cultuur.

VERSCHIL HAVO-VWO

Op de havo krijg je in principe les in dezelfde vakken als op het vwo. Een groot verschil tussen havo en vwo is de mate van zelfstandigheid en denkwijze. Van een vwo-leerling wordt meer zelfstandigheid verwacht dan van een havo-leerling. Daar doe je dan ook een jaartje langer over. De havo duurt vijf jaar en het vwo zes jaar. Op de havo is iets meer aandacht voor praktische toepassingen van wat je leert. De havo leidt je op voor het hoger beroepsonderwijs (hbo), het vwo voor wetenschappelijk onderwijs (wo), dat is de universiteit.

VAKKENPAKKET

De laatste twee jaar van havo en vwo worden ook wel de tweede fase genoemd. In de tweede fase zoek je uit welke beroepsrichting het beste bij je past en daar kies je een vakkenpakket bij. Je kiest geen losse vakken; je kiest uit vier profielen die passen bij bepaalde beroepen. Je maakt ook een profielwerkstuk. Uiteindelijk doe je in zeven vakken eindexamen.

Dit zijn de havo-profielen:

- Natuur en Techniek
(als je bijvoorbeeld bouwkundige of computerdeskundige wil worden)
- Natuur en Gezondheid
(bijvoorbeeld fysiotherapeut of milieudeskundige)
- Economie en Maatschappij
(bijvoorbeeld econoom of accountant)
- Cultuur en Maatschappij
(bijvoorbeeld leraar of maatschappelijk werker)

Het Groene Lyceum

Heb je een havo/vwo-advies, maar ben je ook graag bezig in de groene sector? Op het Groene Lyceum haal je in zes jaar tijd je vmbo- én je mbo-diploma en ben je klaar voor het hbo. Het ministerie van Onderwijs heeft het Groene Lyceum wettelijk erkend als leerroute. Kijk op hetgroenelyceum.nl.

Stress niet te veel

"Op de havo heb ik geleerd om onder meer samenvattingen te maken. Tijdens mijn huidige opleiding, hbo Verpleegkunde, heb ik daar veel aan. Ook op sociaal vlak heb ik op de havo veel geleerd. Ik was altijd verlegen, maar omdat de klassen elk jaar veranderen, moest ik steeds met nieuwe mensen contact maken. Dat heeft geholpen! Mijn tip: wees gewoon jezelf, dan vind je zeker vrienden die bij jou passen. En stress niet te veel over je cijfers. Als je wat relaxter bent, gaat het vaak beter!"

Anouk (21),
oud-leerling
Bernardinus
College, Heerlen,
doet nu hbo-V
(verpleegkunde)

Na de havo kun je...

■ ...verder leren op een hbo-opleiding (hoger beroepsonderwijs)

Een havo-school bereidt je voor op het hbo, zodat je daar een goede start maakt. Steeds vaker leer je daarom op de havo dingen als presenteren, plannen en informatie opzoeken. Na je havo heb je de keuze uit hbo-opleidingen in het hele land. Meestal ga je op (buitenlandse) stage. Kijk maar eens op **hboostart.nl** hoeveel er te kiezen is in tien verschillende sectoren.

De tien sectoren van het hbo zijn:

- cultuur/kunst • gezondheid • onderwijs • recht/bestuur
- taal/communicatie • economie/bedrijf • aarde/milieu
- gedrag/maatschappij • informatica/exact • techniek

■ ...verder naar het vwo en daarna naar de universiteit

Met je havo-diploma kun je naar de vijfde klas van het vwo. Dan haal je in nog twee jaar voortgezet onderwijs óók het vwo-diploma. Daarmee kun je verder studeren op het hbo, maar ook aan de universiteit. Het onderwijs op het vwo en de universiteit is meer gericht op de theorie.

■ ...direct aan het werk

Met een havo-diploma heb je meteen een start-kwalificatie, zoals dat heet. Dat betekent dat je niet verplicht bent verder te leren (die verplichting is er nog wel na het vmbo). Je mag meteen gaan werken. Bedenk wel dat als je gaat werken, je vaak nog vakopleidingen moet doen om in een bepaald beroep carrière te kunnen maken. Je bent echt niet uitgeleerd na de havo, maar je mag ervoor kiezen om werken en leren te combineren.

Havo/vwo voor artistieke talenten

Wil jij alle gewone havo- of vwo-vakken volgen, maar daarnaast ook je artistieke kant ontwikkelen? Kijk dan eens naar deze twee bijzondere scholen.

HAVO/VWO MUZIEK EN DANS

Je komt heerlijk in je ritme op de havo/vwo voor Muziek en Dans (HMD) in Rotterdam. Daar staan muziek- en danslessen dagelijks op het rooster. Je wordt voorbereid op een vervolgstudie aan een conservatorium of dansacademie, maar volgt ook de gewone vakken. De HMD zit in hetzelfde gebouw als kunsthogeschool Codarts, dus tref je geregeld muziek- en dansstudenten: je eet in dezelfde kantine, musiceert of danst in dezelfde ruimtes... Dat en het feit dat al jouw medeleerlingen muziek of dans als passie hebben, geeft de school een heel bijzondere sfeer. Kijk op codarts.nl/havovwomuziekendans.

DE THEATERHAVO/VWO

In Rotterdam staat de Theaterhavo/vwo. Je volgt alle gewone havo- of vwo-vakken, maar zo'n 6 tot 8 uur per week krijg je les in de richtingen film, theater of vormgeving. Je werkt op de school ook aan je ondernemende skills. Wat is er bijvoorbeeld nodig om een geslaagde uitvoering te maken? In het derde jaar richt je met klasgenoten een bedrijfje op en ga je ondernemen. Je werkt met echt geld, voor een echt publiek en met een echt doel: winst maken! Zo leer je initiatief te nemen, samen te werken en kritisch te denken. Na je eindexamen ben je een ondernemende kunstenaar of een creatieve ondernemer. Kijk voor meer informatie op theaterhavovwo.nl.

Het vwo jouw weg naar de universiteit

Het vwo bestaat uit atheneum en gymnasium.
Dat zijn allebei opleidingen die zes jaar duren.
De lessen zijn pittig, maar interessant.
Er is vaak veel te kiezen en je kunt regelrecht
door naar de universiteit.

De afkorting vwo staat voor **voorbereidend wetenschappelijk onderwijs**. En wetenschappelijk onderwijs, dat is de universiteit. Met een atheneum- of gymnasiumdiploma kun je door naar een universiteit in Nederland of in het buitenland. Je kunt met je vwo-diploma ook naar het hoger beroepsonderwijs (hbo).

Je leert minimaal twee vreemde talen en in de bovenbouw kies je een profiel. Je doet eindexamen in acht vakken en je maakt een profielwerkstuk, waarvoor je al wat wetenschappelijk onderzoek moet doen. Op de website **knawonderwijsprijs.nl** zie je de beste vwo-profielwerkstukken van de afgelopen jaren. Die gingen in 2022 over interessante onderwerpen, zoals het liefdesleven van vlo-kreeftjes tot de efficiëntie van vliegtuigvleugels.

ATHENEUM OF GYMNASIUM?

Atheneum en gymnasium zijn qua onderwijsniveau hetzelfde, maar er zijn ook verschillen. Op het gymnasium krijg je de eerste drie jaar een paar vakken meer, namelijk de klassieke talen Grieks en Latijn en het vak Klassieke Culturele Vorming. Er zijn grote scholen waar je kunt kiezen uit atheneum of gymnasium, maar er zijn ook scholen waar alleen gymnasiumleerlingen naartoe gaan: de zelfstandige gymasia. Daarover lees je meer op pagina 32.

ATHENEUM-PLUS

Steeds meer scholen bieden ook nog de keuze atheneum-plus. Dan krijg je ook extra vakken, maar dat zijn dan niet de klassieke talen. Vaak gaat het om Engels op een hoger niveau, het oefenen met academische vaardigheden, Spaans of filosofie. Aan het eind van de derde klas kies je een van de volgende vier profielen:

- Natuur en Techniek
- Natuur en Gezondheid
- Economie en Maatschappij
- Cultuur en Maatschappij

De havo/vwo-brugklas

Als je in een havo/vwo-brugklas terecht komt, kun je het eerste jaar uitproberen of je beter bij het vwo of bij de havo past. In zo'n dakpanklas krijg je vaak twee cijfers voor je toetsen: eentje op havo-niveau en eentje op vwo-niveau.

International Business College - havo en vwo

Ben je ondernemend en lijkt het je leuk om te ervaren hoe het is om een eigen onderneming te runnen? Dan is het International Business College misschien iets voor jou. In de bovenbouw van de havo en het atheneum kun je op het Kamerlingh Onnes het speciale IBC-programma volgen. In vier dagen tijd volg je het reguliere programma van het profiel Economie en Maatschappij en de vijfde dag ga je aan de slag met alles wat er komt kijken bij het ondernemerschap. Dat noemen we 20-80 leren.

Zo start je bijvoorbeeld met een groepje een eigen onderneming en ben je verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van deze onderneming. Daarnaast volg je gastlessen van succesvolle mensen uit het bedrijfsleven en volg je colleges op de Hanzehogeschool of de universiteit. Het IBC-programma geeft je alle ruimte om je ondernemerstalenten te ontwikkelen en je alvast goed voor te bereiden op een (economische) vervolgopleiding in het hbo of op de universiteit.

We maken al winst!

"Wij hebben op onze school voor het programma International Business College (IBC) gekozen. Daarbij leer je echt vanuit de praktijk en doe je veel vaardigheden op die je goed kunt gebruiken bij je latere studie of beroep. Zo hebben wij een eigen onderneming opgezet, die heet Prepafor. We verkopen allerlei spullen, zoals petjes, zonnebrillen en armbandjes. We zijn bij verschillende bedrijven langs geweest. Zij hebben ons uitgelegd welke stappen je moet nemen om een eigen bedrijf op te zetten. Ook kregen we tips om onze onderneming succesvol te laten zijn. Uiteindelijk zijn we erin geslaagd om een klein bedrijf op te zetten en maken we zelfs winst!"

Isa en Bente, Kamerlingh Onnes, Groningen

Extra activiteiten

"Het Willem Lodewijk is een kleine school en dat vind ik fijn. Er is steunles voor leerlingen die de overstap vanaf de basisschool lastig vinden. De extra dingen hier op school spreken mij sowieso erg aan. Lunchpauzeconcerten, Olympiades of sportactiviteiten. Dit jaar lijkt het me heel leuk om aan de grote toneelvoorstelling mee te doen, als acteur, muzikant of decorbouwer."

Elin, 3e klas Willem Lodewijk Gymnasium, Groningen

Het zelfstandig gymnasium daagt je uit!

Een zelfstandig gymnasium staat open voor alle leerlingen die vwo willen doen. Je leert hier om een stapje meer te doen. De leraren willen je uitdagen om veel te leren en op onderzoek te gaan, je mening goed te onderbouwen en om kritisch na te denken over jezelf en de wereld om je heen.

Tekst: Pauline Scheltema

JEZELF ZIJN

Je mag gewoon jezelf zijn op een gymnasium en op je gemak de lessen volgen, maar je mag ook uitblinken of iets extra's doen. Meer vakken bijvoorbeeld of een extra taal leren, feesten of debatten organiseren of meedoen aan toneel, muziek, sporttoernooien of de Wiskunde Olympiade. Dat kan allemaal. Of je nu een andere taal spreekt thuis, sport met passie, veel muziek maakt of luistert,

computergames bouwt, poëzie schrijft of vrijwillig tot diep in de nacht natuurkundige problemen oplost. Je vindt je plek. Dat komt omdat bijna iedereen op een gymnasium nieuwsgierig is en 'anders' gewoon vindt.

CULTUUR

Op een zelfstandig gymnasium krijg je ook les in Latijn en Grieks. Boeiend omdat je juist door die klassieke cultuur veel kan leren over onze eigen tijd en cultuur. Het helpt je ook om goed logisch na te denken en het versterkt je taalbegrip. Op veel gymnasia ga je in de bovenbouw met je klas naar Rome of je maakt een tocht door Griekenland om met eigen ogen te zien waar je over hebt geleerd.

WETENSCHAP

De kans is groot dat je na het gymnasium naar een universiteit of hogeschool gaat. Daarom maakt de school je nu al vertrouwd met onderzoek en wetenschap. De lessen sluiten goed aan bij wat je daar straks nodig hebt en soms mag je alvast colleges lopen.

Voor meer informatie over een zelfstandig gymnasium bij jou in de buurt kun je kijken op gymnasia.nl

ALKMAAR: Murmellius Gymnasium

ALMERE: Trinitas Gymnasium

AMSTERDAM: Barlaeus Gymnasium, Cygnus Gymnasium, St. Ignatiusgymnasium, Vossius Gymnasium

DEURNE: Willibrord Gymnasium

DORDRECHT: Johan de Witt-gymnasium

GORINCHEM: Gymnasium Camphusianum

GOUDA: Coornhert Gymnasium

GRONINGEN: Praedinius Gymnasium Groningen, Willem Lodewijk Gymnasium

HEERLEN: Bernardinuscollege

LEIDEN: Stedelijk Gymnasium Leiden
Locatie Athena & Socrates

ROTTERDAM: Erasmiaans Gymnasium, Marnix Gymnasium

SCHIEDAM: Stedelijk Gymnasium Schiedam

'S-HERTOGENBOSCH: Het Stedelijk Gymnasium van 's-Hertogenbosch

SINT-MICHIELSGESTEL: Gymnasium Beekvliet

UTRECHT: Christelijk Gymnasium Utrecht, Utrechts Stedelijk Gymnasium

VELSEN: Gymnasium Felisenum

STAP 3: Hoe leer jij het beste?

33

Omdat kinderen op verschillende manieren leren, geven scholen ook op verschillende manieren les. Dat noemen we leermethoden.

Soms luister je eerst klassikaal naar uitleg door de leraar, soms wordt er een filmpje vertoond en dan weer ga je zelfstandig aan de slag. Zo gaat het op de meeste scholen. Wel zul je op vmbo-scholen wat meer doe-lessen krijgen en op het vwo wat meer uit boeken leren.

EIGEN AANPAK

Binnen vmbo, havo of vwo zijn er ook scholen die kiezen voor een eigen aanpak, bijvoorbeeld meer individueel les, meer samenwerken in projecten of meer zelfstandig werken. Zo'n aanpak heet een leerconcept. Op de volgende pagina's lees je over scholen met zo'n eigen aanpak.

LEVENSVISIE

Tenslotte verschillen middelbare scholen ook van elkaar door de levensvisie die ze uitdragen: ze zijn openbaar, protestants-christelijk, islamitisch of rooms-katholiek.

Stap 3

Zoek de leermethode die bij je past

34-35 Montessorionderwijs

36-37 Vrijeschool

38 Daltononderwijs

40 Agora-onderwijs

40 Big Picture Learning

41 Kunskapsskolan

42-43 Particulier onderwijs

44 Levensvisie

Op welke manier leer jij het liefst?

Veel
montessorischolen
organiseren
projecten, uitstapjes,
themalessen
en reizen

Zelfstandig denken in het montessorionderwijs

Je bent altijd welkom op een school voor voortgezet montessorionderwijs. Ook als je niet op een montessoribasisschool hebt gezeten. Bij montessorionderwijs gaat het naast de schoolvakken om zelfstandig leren denken en werken, samenwerken en naar elkaar luisteren.

De Italiaanse pedagoog Maria Montessori vond vlak na de tweede wereldoorlog dat het de taak van het onderwijs is om vrede te onderwijzen. Dat betekent onder meer leren luisteren naar elkaar en samenwerken met een ander. Veel montessorischolen organiseren projecten, uitstapjes, themalessen en reizen. Daarmee leer je kritisch te denken, vragen te stellen, onderzoek te doen, creatieve oplossingen te vinden en eigen keuzes te maken.

HET ECHTE LEVEN

Montessorischolen laten zo veel mogelijk het 'volwassen leven' zien in de klas, zodat jij weet waarom het nuttig is iets te leren. Om dat leven goed te leren kennen en meer in samenhang te leren, wordt de buitenwereld in de school uitgenodigd en trek jij vaak de buitenwereld in.

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

Op de montessorischool leer je zelfstandig te werken, maar dat doe je niet alleen. Leraren staan klaar om je daarbij te helpen. Dit alles vanuit het montessorimotto *'Help mij het zelf te doen'*. Je krijgt op de montessori-VO-school de vrijheid om je eigen plan te trekken, maar daar moet je wel verantwoordelijk mee omgaan. Je laat regelmatig zien wat je vorderingen zijn. Leraren spreken daar met je over en sturen indien nodig bij.

LEREN VAN FOUTEN

Op een montessorischool krijg je alle vakken die je op andere scholen ook krijgt, maar is er meer ruimte om eigen keuzes te maken, bijvoorbeeld hoe je aan iets werkt, met wie, wanneer en waar. Je werkt vaak in vaste periodes aan bepaalde vakken én je mag fouten maken, want ook daar leer je van.

Zelfstandig leren... goochelen

Victor Mids ken je van het populaire programma MindF*ck, maar de bekende illusionist wandelde ooit als brugpieper door de gangen van een montessorischool. Daar begon voor hem de magie.

"Goochelen was altijd al mijn hobby en daarvoor kreeg ik alle ruimte op school. Wat ik nu doe, komt daaruit voort." Met zijn vriend Oscar Verpoort organiseerde Victor goochelavonden op school en daar ontstonden al de eerste ideeën voor MindF*ck. "De vrijheid van denken op mijn school bracht me uiteindelijk op het idee om geneeskunde te combineren met illusies. Zonder montessori had ik niet gedaan wat ik nu doe!"

Meer weten over Victor? Kijk op victormids.com.

Maria Montessori; pionier in het onderwijs

De montessorischolen zijn vernoemd naar de Italiaanse arts en pedagoog Maria Montessori (1870-1952). Zij zag aan het begin van de 20ste eeuw dat kinderen zich niet gelijktijdig ontwikkelen en bedacht een nieuwe leermethode.

Maria pleitte voor meer aandacht voor verschillen en maximale ontwikkelingskansen. Ze beschreef een omgeving die rekening houdt met de verschillende levensfasen van de leerlingen. Ze wilde dat het onderwijs het 'volwassen leven' laat zien, kansen biedt en onafhankelijkheid stimuleert. Zij startte als pionier met dit soort scholen, die nu dus nog steeds bestaan. Meer weten? Kijk op montessori.nl.

Nu durf ik voor een groep te staan

"Vooral de ruimte die je krijgt op deze school om eigen keuzes te maken, spreekt mij aan. Ik had moeite met plannen en zelfstandig werken en durfde niet te presenteren. Nu kan ik het werk goed organiseren en durf ik voor een groep te staan. Daar ben ik trots op. De verschillende werkvormen maken de lessen afwisselend en leuk. Daarnaast word je voorbereid op de maatschappij door stages, neem je deel aan buitenschoolse activiteiten en heb je de vrijheid om je eigen tempo te bepalen, binnen een bepaald tijdsbestek."

Suzanne, Montessori Lyceum Oostpoort,
Amsterdam

35

Mini-mentoren helpen de eersteklassers

"Op deze school werk je veel zelfstandig, maar iedereen staat voor je klaar. We hebben mini-mentoren; leerlingen uit het derde jaar die de eersteklassers helpen. Naast het werkboek hebben de leraren een persoonlijke inbreng tijdens de lessen. Bij gym bijvoorbeeld worden niet alleen de standaard sporten gedaan. We gaan ook met de klas naar buiten om opdrachten te doen."

Harvey,
Montessori College, Eindhoven

Woon je in of bij één van onderstaande gemeenten?
Dan lees je achterin je VO Gids meer over deze
interessante montessori-VO-scholen:

ALMERE: Montessori Lyceum Flevoland

AMSTERDAM: IVKO, Kiem Montessori,
Montessori Lyceum Oostpoort

EINDHOVEN: Montessori College Eindhoven

GOOISE MEREN: Montessori Lyceum Gooise Meren

GRONINGEN: Montessori Lyceum Groningen, Montessori Vaklyceum

ROTTERDAM: Montessori Lyceum Rotterdam, Montessori Mavo Rotterdam

Met je hoofd, hart en handen op de **vrijeschool**

Veel ouders en kinderen kiezen bewust voor het vrijeschoolonderwijs. "Hier kijken leraren niet alleen naar je cijfers, maar ook naar wie je bent. We krijgen veel creatieve opdrachten waar je zelf een invulling aan kunt geven", vertelt Tycho (15 jaar), die op een vrijeschool zit.

WAAR STAAT VRIJESCHOOL VOOR?

Op elke vrijeschool zul je ervaren dat het niet alleen om cijfers en prestaties draait. Natuurlijk is een goede cijferlijst belangrijk voor je eindexamen, maar je hebt ook veel aan het ontwikkelen van zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen. Op de vrijeschool leer je niet alleen met je hoofd. Je krijgt ook veel doe-vakken zoals toneel, handenarbeid of fotografie. Ook in andere vakken is ruimte voor creativiteit en een eigen inbreng. Leraren ontwerpen vaak zelf de lessen, zodat zij kunnen inspelen op wat er vandaag de dag gebeurt in de wereld.

"Het periode-onderwijs vind ik leuk. Dan ben je een paar weken écht met een vak bezig"

Lou, Geert Grote College, Amsterdam

ELKE DAG HETZELFDE BEGIN

Anders dan op andere scholen start je op de vrijeschool elke lesdag met 'periode-onderwijs'. Dit houdt in dat je een aantal weken achter elkaar de eerste uren van de schooldag verdiept in een bepaald onderwerp. Dat kan scheikunde zijn, maar ook meetkunde of toneel. Door zo geconcentreerd met een vak bezig te zijn, gaat de lesstof meer leven. "Het is leuk dat ik een paar weken écht met een vak bezig ben. Aardrijkskunde vind ik bijvoorbeeld superleuk. Dat zou ik wel het hele jaar door willen krijgen", zegt Lou, Tycho's klasgenootje.

Inspelen op wat er vandaag in de wereld gebeurt

Veelgestelde vragen over de vrijeschool

Waarom heet het 'vrije'school'?

De term 'vrij' in de naam betekent niet dat je altijd vrij bent. Het betekent dat de school volgens haar eigen visie op het lesgeven kan handelen. Onderdeel van die eigen visie is dat een kind zich vrij moet kunnen ontwikkelen.

Krijg ik ook toetsen en examens?

Ja, op de vrijeschool doe je examen in vmbo-t, havo of vwo.

Kan iedereen naar een vrijeschool?

Ja, je hoeft niet eerst op de vrije basisschool gezeten te hebben.

Tycho en Lou zitten beiden op het Geert Groote College in Amsterdam. Ze zaten allebei ook op de vrije basisschool, maar Tycho maakte even een uitstapje naar een andere school. Op de vrijeschool wordt groep drie de eerste klas genoemd en het voortgezet onderwijs telt door. Tycho en Lou zitten in de achtste klas, dat is dus de tweede klas voortgezet onderwijs.

GEEN STAMPWERK

'Werken met je hoofd, hart en handen', zeggen ze op de vrijeschool. Tycho legt uit wat dat betekent: "Op mijn vorige school moest ik vaak woordjes of feiten stampen, hier krijg ik vaak vrijere opdrachten waar ik een eigen invulling aan mag geven. Zoals een opdracht bij Engels, waarvoor we een logboek moesten bijhouden over het leven op een onbewoond eiland. Best moeilijk, maar wel leuk en je onthoudt de woorden dan beter." Lou vindt het vooral heel leuk dat bij de meeste vakken wel iets met creativiteit wordt gedaan. "En ik vind het fijn dat je niet alleen maar op het resultaat beoordeeld wordt, maar dat leraren ook naar je inzet kijken."

Weten hoe ik leer

"Op de vrijeschool doe je veel samen met je mentorklas. Die klas blijft zoveel mogelijk hetzelfde en ook de mentor blijft voor meerdere jaren. Je krijgt zo echt een band met je mentor. Zo weten ze hoe ik leer."

Tycho,
Geert Grote College,
Amsterdam

Bekijk het filmpje

Op de website kiezenvoordevrijeschool.nl staan films met ervaringen van oud-leerlingen en leraren op de vrijeschool. Ook alle vrijescholen in Nederland staan overzichtelijk in een kaart. Makkelijk zoeken dus!

Lijkt het vrijeschoolonderwijs je leuk?

Kijk dan of één van onderstaande vrijescholen in jouw regio staat en lees er meer over achterin de VO Gids:

AMSTERDAM: Geert Groote College, Kairos Tienercollege, Tobiasschool

BERGEN (NH): Adriaan Roland Holtschool

DELFT: Mercurius College

DEN HAAG: De Vrije School Den Haag

EINDHOVEN: Novalis College

GRONINGEN: Parcival College Vrijeschool

HAARLEM: Rudolf Steiner College Haarlem

LEIDEN: Marecollege

NIJMEGEN: Karel de Grote College

ROTTERDAM: Rudolf Steiner College Rotterdam, Young Waldorf School

UTRECHT: St-Gregorius College

ZUTPHEN: Vrijeschool Zutphen VO, locaties Dieserstraat & Weerdslog

YOUNG
WALDORF
SCHOOL
ROTTERDAM

Leren én inspireren
ADRIAAN ROLAND HOLTSCHOOL
www.arh.nl

GEERT GROOTE COLLEGE AMSTERDAM

novalis college

Tobiasschool

VRIJESCHOOL
ZUTPHEN
VWO HAVO MAVO

gregorius

rudolf steiner
college
worden wie je bent

Geen cijfers, maar feedback

"Ik wist direct dat ik naar deze school wilde. Mijn broer gaat namelijk ook naar deze school. Ik kende ook al een paar docenten. Op deze school krijg je tot de derde klas geen cijfers, maar feedback. Dat is toch geweldig! Er hangt een gezellige sfeer en de docenten zijn vrolijk. Wat ik belangrijk vind, is dat je zelfstandig kunt werken. En je kunt je tijd helemaal zelf indelen. In de learning portal staat alle leerstof voor elk vak overzichtelijk bij elkaar. Verder heb ik elke week een gesprek met mijn coach, die mij helpt om keuzes te maken en te leren plannen."

Sem, 3e klas, Daltonschool Werkman VMBO, Groningen

De daltonschool zelf plannen en leren

Op een daltonschool krijg je gewoon les van docenten, krijg je dezelfde vakken als op elke andere school en haal je hetzelfde diploma. Maar je hebt ook elke dag een daltonuur, waarin je zelf kiest aan welk vak je gaat werken. Je werkt vaak samen met klasgenoten en plant zelf de taken die je krijgt.

WAAR KOMT HET VANDAAN?

Het daltononderwijs is zo'n honderd jaar geleden in Amerika ontworpen door lerares Helen Parkhurst. Zij wilde een school waar leerlingen op een actieve manier leren. Haar werkwijze is vernoemd naar het dorp Dalton, waar ze voor het eerst met deze manier van leren experimenteerde.

VOOR IEDEREEN

Je kunt gewoon naar een daltonschool, ook als je niet op een daltonbasisschool hebt gezeten. Deze manier van werken heb je snel onder de knie. Voor je het weet, plan jij ook zelf je taken.

Praten over de toekomst

"Ik ben hier veel zekerder van mezelf geworden. Tijdens de coachgesprekken leer ik hoe ik mijn werk beter kan plannen en daardoor raak ik minder snel in paniek. We praten over mijn hobby's en of ik al een beetje weet wat ik later wil worden. Ook mijn ouders worden een paar keer per jaar bij het coachgesprek uitgenodigd."

*Luna, 3e klas
Stedelijk Dalton College, Alkmaar*

Staat één van onderstaande daltonscholen in jouw regio? Dan kun je er meer over lezen achterin je VO Gids!

ALKMAAR: Stedelijk Dalton College Alkmaar

ALMERE: Helen Parkhurst

AMSTERDAM: Calandlyceum, Metropolis Lyceum, Spinoza Lyceum, Spinoza20first

BARENDRECHT: Dalton Lyceum Barendrecht

GRONINGEN: Topsport Talentschool Groningen, Werkman VMBO

HAARLEMMERMEER: Haarlemmermeer Lyceum Dalton

HET HOGELAND: Het Hogeland College Uithuizen

LANSINGERLAND: Wolfert Lyceum

NOORDENVELD: rsg de Borgen Ronerborg

PURMEREND: SG Nelson Mandela

ROTTERDAM: Comenius College Rotterdam, Montfort College, PT010 - Theater en Dans, Wolfert Dalton, Lentiz | Dalton

WESTLAND: Lentiz | Dalton

ZOETERMEER: Erasmus College Dalton Zoetermeer

Gepersonaliseerd onderwijs

Wat is dat?

39

Steeds meer scholen werken met gepersonaliseerd leren (GPL). Wat is dat eigenlijk? Er zijn verschillende vormen, maar de overeenkomst is dat je op deze scholen werkt volgens je eigen persoonlijke leerplan. Op deze en de volgende pagina's lees je daar meer over.

Een persoonlijk leerplan betekent dat je klasgenoten soms andere lessen volgen dan jij, of op een ander niveau. Er is geen lesrooster voor de hele klas, maar je hebt wel je eigen rooster. Je werkt veel met laptop of tablet. Je haalt uiteindelijk een gewoon diploma voor vmbo, havo of vwo.

VOORDELEN

Het kan fijn zijn als je het ene vak op een ander niveau mag volgen dan het andere. Bijvoorbeeld als je heel goed bent in talen, maar niet zo goed in wis- en scheikunde. Of andersom. Het kan ook fijn zijn om sneller door een bepaald vak heen te gaan waar je goed in bent en wat meer tijd kunt besteden aan een vak dat je moeilijk vindt.

Werken
met een
persoonlijke
leerplan

VERSCHILLENDE VORMEN

Op de volgende pagina's lees je meer over een paar specifieke vormen van GPL, zoals:

- Agora-onderwijs
- Big Picture Learning
- Kunskapsskolan-onderwijs

Er zijn ook scholen die een mix van gepersonaliseerd onderwijs aanbieden of elementen ervan.

Voor ouders

Veelgestelde vragen

Is gepersonaliseerd onderwijs voor elk kind geschikt?

In principe wel, omdat je kind een persoonlijk leerplan volgt, onder leiding van leraren. Het doel is de motivatie van leerlingen te vergroten omdat ze mogen meedenken over hun onderwijs. Tegelijkertijd versterken ze hun 21e-eeuwse vaardigheden (zoals werken met ICT). De resultaten zijn goed, ook de eindexamens die gedaan zijn. Toch blijft het verstandig om in de gaten te houden of jouw kind goed gedijt bij gepersonaliseerd leren.

Krijgen leerlingen nog wel echte lessen?

Ja, leerlingen gaan gewoon naar groepslessen voor uitleg en instructie, maar in overleg met hun coach kiezen ze de lessen die ze nodig hebben. Soms is een les niet nodig omdat de leerdoelen voor een bepaald vak al zijn gehaald. Dan werkt de leerling in die tijd aan een ander vak of gaat hij/zij naar een andere les.

Hier trek je je eigen (leer)plan

Bij gepersonaliseerd leren werk je met een persoonlijk leerplan, dus op jouw manier en in je eigen tempo. De drie meest voorkomende zijn Agora-onderwijs, Big Picture Learning en Kunskapsskolan. Dit zijn de verschillen.

Agora

Op een Agora-school is geen lesrooster en er zijn geen lesmethodes, vakken en toetsen. Hier word je via challenges uitgedaagd om te leren.

Aan het eind van je schooltijd doe je wél gewoon eindexamen en haal je een regulier diploma. Wil je weten hoe het precies werkt, ga dan naar de website van de vereniging Agora Onderwijs:
verenigingagoraonderwijs.nl.

Ik kan mijn creativiteit kwijt

"Binnen PantAgora heb ik leerdoelen op havo-niveau en doe ik mee aan diverse challenges. Hier kan ik echt mijn creativiteit in kwijt. Ik heb mijn eigen longboard en Hit-it-Nerf-hesjes ontworpen. Ik doe mee aan diverse projecten, zoals het opleuken van de Wageningse haven met graffiti en het Young-Leaders-project, waarbij je meedenkt over een betere wereld. Daar leerde ik hoe je de sfeer en de samenwerking in een team kunt verbeteren door met elkaar te praten over wat er goed gaat en wat er beter kan. Al mijn creatieve werk verzamel ik in mijn portfolio. Ik hoop dat ik na het behalen van mijn havodiploma kan doorstromen naar de kunstacademie Artez."

*Jonne (16),
PantAgora, Wageningen*

Uit Amerika:

Big Picture Learning

Ook op een school voor Big Picture Learning volg je onderwijs aan de hand van een persoonlijk leerplan. Je zit in een kleine, vaste groep leerlingen die jaren bij elkaar blijft. Deze groep heet 'advisory' en de leraar is de 'advisor'. Je leerplan wordt samen met jou gemaakt op basis van jouw kennis en interesses.

Je leert regelmatig in buitenschoolse projecten. Dit zijn geen stages: het gaat om leren in de echte wereld. BPL-scholen in Nederland zie je met name in het praktijkonderwijs en het vmbo. Meer informatie over Big Picture Learning en een overzicht van de scholen vind je op **bigpicturenederland.nl**.

Voor ouders

Gemotiveerde leerlingen

Scholen voor gepersonaliseerd onderwijs merken dat de motivatie van leerlingen toeneemt en dat is een belangrijke succesfactor. Ook blijkt in de praktijk dat de meeste leerlingen snel de benodigde vaardigheden oppikken.

Kunskapsskolan

Ruim 50 scholen in Nederland werken met het Zweedse onderwijsidee Kunskapsskolan. De gedachte daarachter is dat elke leerling uniek is en door maatwerk het beste uit zichzelf kan halen.

Als leerling bepaal je zelf je leerdoelen. Daarbij word je wel begeleid door een vaste leraar/coach. Je stelt je eigen taken vast en zorgt dat die op tijd af zijn. Als je net begint op een Kunskapsskolan-school, kun je dit natuurlijk nog niet. Geeft niks, want dat ga je leren. Op deze school krijg je gewoon lessen, maar je hebt inspraak bij het vaststellen van je rooster. Vakken waar je goed in bent, kun je op een hoger niveau doen, terwijl je voor de vakken die je moeilijk vindt extra begeleiding en tijd kunt krijgen. Die keuzes maak je samen met je coach. Uiteindelijk doe je wel gewoon het reguliere eindexamen voor vmbo-, havo- of vwo, misschien met een extra certificaat voor een vak op een hoger niveau.

Kijk voor meer informatie en scholen op kunskapsskolan.nl.

We zien dat het werkt

"We zien dat onze leerlingen gemotiveerder zijn om te leren. Ze zijn echt bezig om samen met hun docenten hun doelen te halen. Ze doen het met elkaar. Onze docenten zijn geen politieagenten voor de klas. Er hoeft minder gecontroleerd te worden. Dat maakt het voor iedereen leuker. We zien dat leerlingen snel leren om zelf na te denken over hun leerdoelen en hun dagindeling. Brugklasleerlingen kunnen veel meer dan we vroeger dachten. Aan de toetsresultaten in de bovenbouw zien we dat het werkt. Daar wordt goed op gescoord."

*Richard Gerding, schoolleider van
Kunskapsskolan Partnerschool
Dr. Nassau College, Norg*

41

*Jij bepaalt je
eigen taken
en doelen*

Een dag op een Kunskapsskolan-school

- 8.30 uur** Je gaat naar het lokaal van je basissgroep. Jullie bespreken met de docent het nieuws van de dag en maken de planning voor vandaag.
- 9.15 uur** Je begint op het bètaplein, want je had nog wat vragen over wiskunde. Ook leerlingen uit andere klassen komen naar het bètaplein.
- 10.00 uur** Workshoptijd. Je werkt aan je leerdoelen voor Engels.
- 10.50 uur** Een communicatiesessie om het Engels spreken te oefenen.
- 12.00 uur** Een broodje in de kantine met klasgenoten.
- 12.30 uur** Een nieuw thema voor geschiedenis begint: de Grieken en Romeinen. Je gaat samen met alle leerlingen uit jouw leerjaar naar de introductielesing in de aula.
- 13.00 uur** Gelijk door naar een labsessie van biologie. Vandaag werk je met de microscoop.
- 14.00 uur** Tijd voor je talenturen. Je hebt ondernemen gekozen en je groep is bezig met een leuk project.
- 14.45 uur** Als afsluiting van de schooldag kom je weer bij elkaar met je basissgroep.
- 15.00 uur** Eén keer per week heb je na de afsluiting nog een gesprek van een kwartier met je persoonlijke coach om je voortgang te bespreken.
- 15.15 uur** Naar huis. Lekker chillen, want omdat je deze week goed hebt doorgewerkt, heb je geen huiswerk meer.

Particuliere scholen: persoonlijke aandacht

Particuliere scholen hebben kleinere klassen dan andere scholen en je krijgt er extra veel persoonlijke begeleiding. Uiteindelijk haal je er hetzelfde diploma als op andere scholen. Meestal vmbo-tl, havo of vwo.

Op een particuliere school is meestal wat meer mogelijk dan op een gewone school, bijvoorbeeld een afwijkend vakkenpakket of een andere manier van examens doen, bijvoorbeeld gespreid over meerdere jaren. In overleg met jou en je ouders wordt besloten welke weg voor jou het meest succesvol zal zijn, zodat je gegarandeerd een diploma haalt.

Sommige leerlingen doen alleen de (soms verlengde) brugperiode op een particuliere school en gaan dan verder op een gewone school. Anderen komen halverwege de schooltijd of in het voorlaatste schooljaar binnen. Overstappen midden in een schooljaar kan ook.

HUISWERK

Vaak krijg je op een particuliere school minder huiswerk mee naar huis. Het huiswerk wordt dan onder begeleiding op school gemaakt, zodat je thuis vrij bent. Je leert hier hoe je het huiswerk het beste kunt aanpakken en je leert studievastigheden.

KOSTEN

Particuliere scholen krijgen geen geld van de overheid, zoals andere scholen. Ouders moeten alle kosten zelf betalen. Daarom is zo'n school veel duurder dan een gewone school. Ben je erin geïnteresseerd, kijk dan op de websites van de particuliere scholen (zie de pagina hiernaast) of maak een afspraak.

Kleine klassen

"De sfeer is erg fijn. Juist door de kleine klassen, het contact met leerlingen uit alle leerjaren en de korte afstand tot je docent. Ik vind het erg prettig dat ik de docenten bij de voornaam mag noemen, maar vooral de persoonlijke aandacht vind ik fijn. Daardoor heb ik echt stappen kunnen zetten. Ik ben veel zelfstandiger geworden, heb goed leren plannen en weet nu nog beter hoe ik moet leren."

Oud-leerling Lotte, Winford
Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Den Haag,
Utrecht, Rotterdam, Leiden
winford.nl

43

Voor leerlingen met ambitie!

"Wij vinden het belangrijk dat een school je uitdaagt om te groeien. Toon lef. Neem het initiatief. Bij Dalsteyn beschouwen wij dit als hét fundament voor een mooie toekomst en een goed leven. Daarom zetten we stevig in op onafhankelijk denken, de ontwikkeling van een ondernemende mindset, leiderschap, wilskracht, teamwork en goede omgangsvormen."

Dalsteyn | **dalsteyn.nl**

Naar een hoger niveau

"Wij hebben een tweejarige brugklas. Hierdoor hebben leerlingen tijd om te groeien naar het niveau dat bij hen past. Vaak zien we dat leerlingen door onze persoonlijke aanpak naar een hoger niveau komen."

Luzac
(vestigingen in het hele land) **luzac.nl**

Meer rust in de klas

"Op mijn oude school was er weinig aandacht voor uitleg en vragen. Het was erg druk in de klas. Hier op school is er meer rust tijdens de lessen. De kinderen zijn vriendelijk voor elkaar en dat zorgt voor een goede sfeer. Ik heb veel lol met schoolgenoten en je kan elkaar alles vertellen. Er is veel afwisseling, omdat je vaak een andere docent hebt en elke docent is goed in zijn vak. De uitjes zijn leuk en leerzaam, omdat je er vaak eerst lessen over hebt gehad. De gymlessen zijn intensief, leuk en afwisselend. Mijn cijfers zijn beter dan op de vorige school. Dat maakt me blijer en ik ben niet meer bang om een onvoldoende te halen of uitgelachen te worden. Volgend jaar mag ik naar de brugklas en daar heb ik zin in, want dan krijg ik ook meer vakken."

Roos, pre-brugklas Winford Academy Breda
Winford Academy Breda, **winfordbreda.nl**

Particulier en kleinschalig onderwijs kun je onder meer volgen bij:

DIVERSE LOCATIES: Luzac Lyceum, Winford
Ga naar de SchoolWijzer op devogids.nl voor alle vestigingen.

BREDA: Winford Academy
DRIEL: VO De Vallei

UTRECHT: dalsteyn

School en levensvisie

Scholen in Nederland zijn openbaar, protestants-christelijk, rooms-katholiek of islamitisch. Nóg iets om te kiezen! Op alle scholen word je opgeleid voor dezelfde diploma's. Er zijn alleen verschillen in levensvisie. Je moet zelf kijken wat je daarvan merkt in een school en bedenken welke levensvisie het beste bij jou en je familie past.

Scholen met een religieuze achtergrond heten officieel 'bijzondere scholen'. Zij zijn veelal opgericht door ouders, terwijl openbare scholen zijn opgericht door de overheid. Er zijn ook bijzondere scholen zonder religieuze achtergrond: wel opgericht door ouders, maar niet vanuit een godsdienst. Alle scholen, of ze nu openbaar of bijzonder zijn, krijgen dankzij een wet uit 1917 evenveel geld van de overheid om de lessen te organiseren. Daardoor hebben jij en je ouders echt een vrije schoolkeuze, want of je nu een openbare of een bijzondere school kiest: het kost geen extra geld. Er is wel een ander verschil. Bijzondere scholen mogen van de wet leerlingen en leraren weigeren die niet bij hun religieuze principes passen. In het openbaar onderwijs is iedere leerling welkom, ongeacht afkomst, geloof of geaardheid.

In de dagelijkse praktijk zijn alle scholen vrij in de invulling van hun levensvisie. Ook op openbare scholen leer je over godsdiensten en levensbeschouwing. Vraag op de open dag hoe de school de levensvisie in de praktijk invult.

Verskil tussen bijzonder en speciaal

Bijzonder onderwijs is niet hetzelfde als speciaal onderwijs. Het woord bijzonder verwijst naar de levensvisie van de school: protestants-christelijk, rooms-katholiek of islamitisch. Speciaal onderwijs is ingericht voor leerlingen, die vanwege leer- of gedragsproblemen of een medische beperking extra hulp nodig hebben. Scholen voor speciaal onderwijs kunnen dus openbaar of bijzonder zijn.

Vraag op de open dag hoe de school de levensvisie in de praktijk invult

Ga op
onderzoek
uit!

Houd je van
techniek, vreemde
talen, theater,
sport of muziek?

Scholen bieden vaak extra
activiteiten of leuke projecten,
die passen bij wat jij leuk vindt.

Er zijn themascholen waar alles in het teken staat van
bijvoorbeeld cultuur of internationalisering. Op andere
scholen kun je kiezen voor een sportklas of lessen in robotica.

Er is zoveel te kiezen, daar zit vast iets voor jou bij!

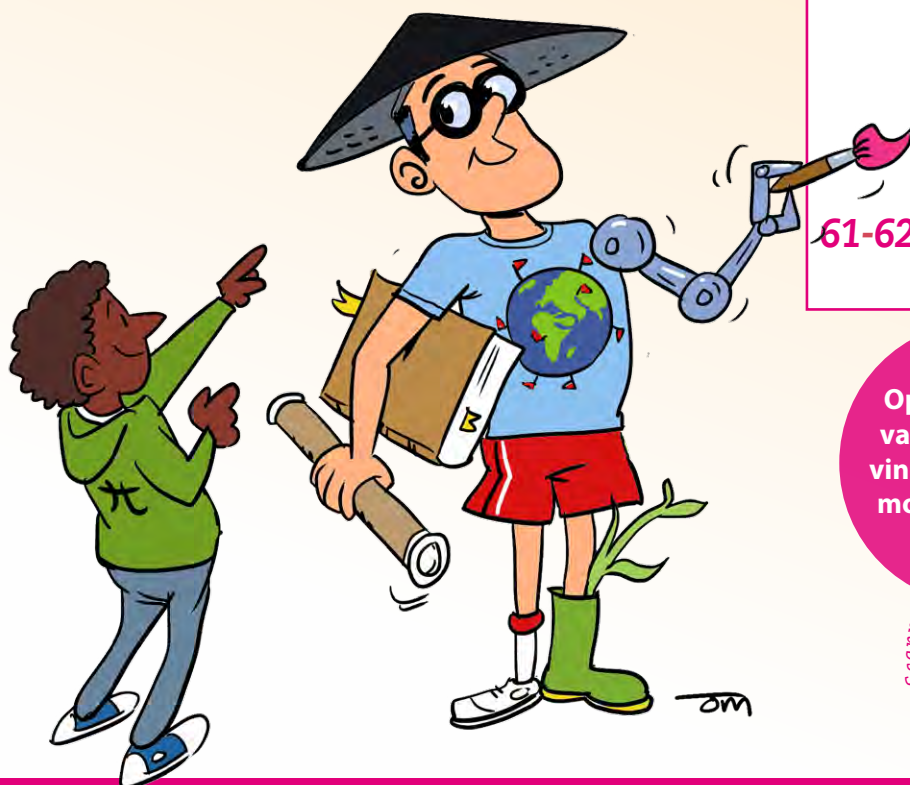
STAP 4: Kies wat bij past!

45

Hoe kies je uit het extra aanbod?

Om een goede keuze te maken, moet je een beetje op
onderzoek uitgaan. Kijk op de open dag van de scholen in
jouw buurt wat het aanbod is. Dit zijn vragen die je daar
kunt stellen:

- Kun je al meteen in de brugklas meedoen aan het extra
vak of thema?
- Als het in de brugklas begint, kun je er dan in de
bovenbouw mee verder?
- Wat voor lessen en activiteiten horen erbij?
- Zijn deze lessen en activiteiten onderdeel van het
lesrooster of doe je het buiten schooltijd?
- Kun je met leerlingen praten die het al hebben gedaan of
ermee bezig zijn?
- Lijkt het je leuk, past het bij jou?

Stap 4

Kies uit het
extra aanbod

46-47 Tweetalig onderwijs

48-49 Technasium

50-51 Robotica

52-53 Business School

54 Unesco-school

55 Global Citizen School

56 Begaafdheidsprofielschool

57 Wetenschappelijk onderwijs (WON)

58 Sportklas en TopsportTalentSchool

59 Ecoschool

60 Cultuurprofielschool

61-62-63 Scholen in de spotlight

Op de website
van de VO Gids
vind je alle extra
mogelijkheden

Scannen met je mobiel

en je bent er zo!

Engels wordt je tweede moedertaal op tweetalige school

Something for you?
Scan de QR-code
en doe de test!

Bij tweetalig onderwijs (tto) krijg je een deel van je vakken in het Engels. Ja, inderdaad; wiskunde, biologie, aardrijkskunde, geschiedenis en zelfs gym zijn vakken waarbij je in het Engels les kunt krijgen. Je spreekt ook Engels met je leraren en klasgenoten. Dat is in het begin even wennen, maar daarna wordt Engels je tweede moedertaal.

Voor ouders

Extra kosten

Tweetalig onderwijs en extra aanbod zoals Cambridge English zijn vaak wel iets duurder dan gewoon onderwijs door internationale activiteiten, zoals taalreizen, uitwisselingen of workshops. Het gaat meestal om een extra ouderbijdrage van 250 tot 500 euro per schooljaar. Scholen hebben een regeling voor ouders die de bijdrage niet kunnen betalen. Die regeling kan per school verschillen. Op de website van elke tto-school moet een verwijzing naar die regeling staan.

Tweetalig onderwijs kun je op bijna alle schoolsoorten doen. Vmbo, havo en vwo. Er is wel een verschil. Op tweetalige havo- en vwo-scholen wordt de helft van alle lessen in het Engels gegeven. Op tweetalige vmbo- of mavo-scholen is dat 30 procent. Dit is per school anders, dus vraag ernaar op de open dag.

EXAMENS

Je eindexamen doe je gewoon in het Nederlands, maar je krijgt een apart tto-certificaat of een extra certificaat Cambridge English of Anglia. Daarmee kun je laten zien wat je niveau van Engels is. Handig voor je vervolgopleiding, die je ook steeds vaker in het Engels kunt doen. Er zijn overigens ook scholen die Duits als tweede taal aanbieden.

*Tweetalig
onderwijs kun
je op bijna alle
schooltypes
doen*

nuffic **tto**

Jing- Jing (13),
klas 1 aht (atheneum/havo tweetalig),
Van der Capellen Scholengemeenschap
(Capellen English Academy), Zwolle

ZUTPHEN: Isendoorn College
ZWIJNDRECHT: Walburg College

Onderzoeken en ontwerpen op het Technasium

Ga je straks naar havo of vwo en lijkt techniek en technologie je leuk? Op het Technasium ga je zelf onderzoeken, ontdekken en ontwerpen. In Nederland zijn meer dan 100 technasiums scholen. Er zit er vast ook een bij jou in de buurt.

Oplossingen voor echte problemen

"Op het technasium werk je aan een oplossing voor een echt probleem van een opdrachtgever. Zo zijn wij bezig met een stuk grond dat in Drielanden-noord aan de snelweg ligt. Dat was bedoeld voor kantoorgebouwen, maar die zijn er nooit gekomen. Nu mag ik met mijn groepje bedenken wat daar wél moet komen. Voorwaarde is dat alles wat daar komt, hergebruikt moet zijn. Zoals tweedehands materiaal. Het moet circulair worden. We moesten research doen, ideeën bedenken en eisen opstellen. Daarna moesten er schetsen komen over hoe het eruit komt te zien. Nu bouwen we de maquette. Als die af is, presenteren we het idee aan de opdrachtgever!"

*Natan, Technasium,
RGS Slingerbos, Harderwijk*

Op het Technasium krijg je naast de reguliere vakken, zoals Nederlands en wiskunde, ook het vak Onderzoek & Ontwerpen (O&O). Kies je later voor een Natuur-profiel, dan kun je O&O als examenvak kiezen. Je krijgt dan naast je diploma het Technasiumcertificaat.

CREATIEF DENKEN

Bij Onderzoek & Ontwerpen werk je in groepjes aan echte projecten. Elk O&O-project heeft een opdrachtgever: een bedrijf dat vraagt om een creatieve en innovatieve oplossing voor een probleem. Het liefst een resultaat waar het bedrijf echt iets mee kan. Technasiumleerlingen bedenken, ontwerpen en maken van alles in de technasiumwerkplaats. Zo leer je creatief denken en samenwerken, maar ook organiseren, communiceren, doorzetten en duurzaam denken en handelen.

Voor ouders

Predicaat Technasium

Scholen met het predicaat Technasium zijn aangesloten bij Stichting Technasium. Elk jaar tonen zij aan te voldoen aan de bijbehorende kwaliteitseisen. Alle technasiums scholen vind je op **technasium.nl**. Daar staat ook meer informatie.

DENKEN EN DOEN

Op het Technasium leer je opgedane kennis meteen toe te passen. Je kunt ook je eigen ideeën uitvoeren. Technasium is denken én doen! Een paar voorbeelden van vraagstukken waar Technasium-leerlingen al mee aan de slag zijn gegaan:

- Ontwerp een veilige, uitdagende en vernieuwende survivalbaan, gemaakt van duurzame materialen.
- Maak met je team een 3D-ontwerp van een tiny house dat 'off grid' (dus zonder elektriciteit) kan functioneren.
- Bedenk voor de brandweer een blusrobot, die ingezet kan worden bij branden in bedrijven.

Op het Technasium maak je kennis met verschillende technische en bèta-beroepen. Je ontdekt wat je het leukste vindt én waar jouw talenten liggen.

*Niet alleen voor
leerlingen die al goed zijn
in techniek*

"Zelf dacht ik dat het Technasium vooral interessant is voor leerlingen die goed zijn in techniek en dat techniek ook veel aan bod komt. Dit is echter niet waar. O&O is een vak waarbij je samen een probleem oplost voor organisaties, bedrijven of instanties en dan ook écht helpt."

Vicky, Dongemond College, Raamsdonkveer

49

Technasium

Woon jij in de buurt van of in onderstaande plaatsen? Kijk achterin de VO Gids voor meer info over de school.

ALKMAAR: Jan Arentsz, Stedelijk Dalton College

ALMERE: Helen Parkhurst

AMSTERDAM: Calandlyceum, Ir. Lely Lyceum

ASSEN: Dr. Nassau College Locatie Quintus

BARENDRECHT: Dalton Lyceum Barendrecht

BARNEVELD: Johannes Fontanus College

BERGEN OP ZOOM: RSG 't Rijks

CASTRICUM: Bonhoeffercollege

DRIMMELEN: Dongemond college, locatie Made

DRONTEN: Almere College Dronten - Copernicus

EINDHOVEN: Eckartcollege

GEERTRUIDENBERG: Dongemond college, locatie Raamsdonkveer

GOEREE-OVERFLAKKEE: CSG Prins Maurits

GOES: Het Goese Lyceum locatie Oranjeweg

GORINCHEM: Fortes Lyceum

GOUDA: Antoniuscollege Gouda

GRONINGEN: Harens Lyceum, Praedinius Gymnasium, Stadslyceum

HAARLEMMERMEER: Kaj Munk College

HARDERWIJK: RSG Slingerbos

HEERLEN: Bernardinuscollege

HOF VAN TWENTE: De Waerdenborch Goor

HOORN: OSG West-Friesland (Atlas College)

HUIZEN: Huizemaat

LANSINGERLAND: Melanchthon Bergschenhoek

LEIDEN: Da Vinci College Kagerstraat

MIDDEN-DRENTHE: VOLTA

MOERDIJK: Markland College Zevenbergen

NIJMEGEN: Cals College Nieuwegein

NOORDWIJK: Northgo College

PURMEREND: Da Vinci College

RIJSSSEN-HOLTEN: De Waerdenborch Holten

ROTTERDAM: Libanon Lyceum, Lyceum Kralingen

SCHIEDAM: Sg Spieringshoek

SCHOUWEN-DUIVELAND: Pieter Zeeman Lyceum, SG Pontes

STICHTSE VECHT: Niftarlake College

TIEL: Lingecollege lyceum

UTRECHT: Gerrit Rietveld College

VELSEN: Ichthus Lyceum

WEERT: Het College Weert

WESTERKWARTIER: rsg de Borgen Lindenberg

WESTSTELLINGWERF: Linde College

WOERDEN: Minkema College havo, atheneum, gymnasium

ZALTBOMMEL: Cambium College, locatie Buys Ballot

ZWIJNDRECHT: Walburg College

Aan de slag met robots bij robotica!

Robots zijn niet meer weg te denken. In het ziekenhuis bijvoorbeeld en het bedrijfsleven, maar ook gewoon thuis. Als jij straks kiest voor het vak robotica, dan leer je hoe je een robot bouwt en programmeert. Wie weet verandert jouw robot straks de toekomst!

Robots zijn slimme apparaten die volledig geautomatiseerd een taak uitvoeren. In fabrieken zijn ze al jaren onmisbaar. In ziekenhuizen worden heel moeilijke operaties uitgevoerd door robots, omdat ze preciezer kunnen werken. Ook jij hebt thuis misschien een robot. Dat klinkt gek, maar die stofzuiger die zonder een muur te raken toch het hele huis stofzuigt, is een robot. De grasmaaier die op eigen houtje de tuin kortwiekt, ook een robot. En wat denk je van Google Assistent of Amazon Alexa? Je hebt ze misschien wel eens gezien: je zegt wat je wilt en dan zetten zij je muziek aan of bedienen ze de lampen en de televisie.

KEUZEVAK OP ALLE SCHOOLSOORTEN

Logisch dat veel scholen robotica als keuzevak hebben, want in de toekomst zullen er alleen maar meer robots komen. Als jij straks kiest voor het vak robotica leer je hoe je zelf een robot bouwt, programmeert en onderhoudt. Of je nu naar het vmbo, de havo of het vwo gaat: robotica past bij alle schoolsoorten. Vraag op open dagen wat de school van jouw keuze doet aan robotica.

SAMEN AAN DE SLAG

In de lessen robotica ga je zelf robots bouwen. Je bedenkt met je klasgenoten waar je een robot voor wilt inzetten. Wat moet de robot doen, hoe bouw je hem dan en hoe programmeer je hem zodat hij doet wat je bedacht hebt? Op CSG Jan Arentsz in Alkmaar hebben de vmbo-leerlingen al eens een robot gebouwd die de Rubiks kubus kon oplossen, die puzzelkubus met al die kleurtjes. De onderbouwleerlingen van de school bouwden deze robot met Lego. Erg knap!

Battelen met bots

De FIRST LEGO League daagt leerlingen uit om te denken als wetenschappers en technici. Tijdens ieder seizoen werken teams aan een innovatieproject. Je leert met Lego eigen robots te bouwen en te programmeren om er verschillende missies mee uit te voeren in een robotwedstrijd. Veel scholen doen mee aan de FLL. Dit jaar is het thema 'SUPERPOWERED'. Op firstlegoleague.nl vind je hier meer informatie over.

Met robots naar wedstrijden

"Hier bouwen leerlingen hun eigen robots onder begeleiding van oud-leerlingen en ze doen mee aan (internationale) wedstrijden!"

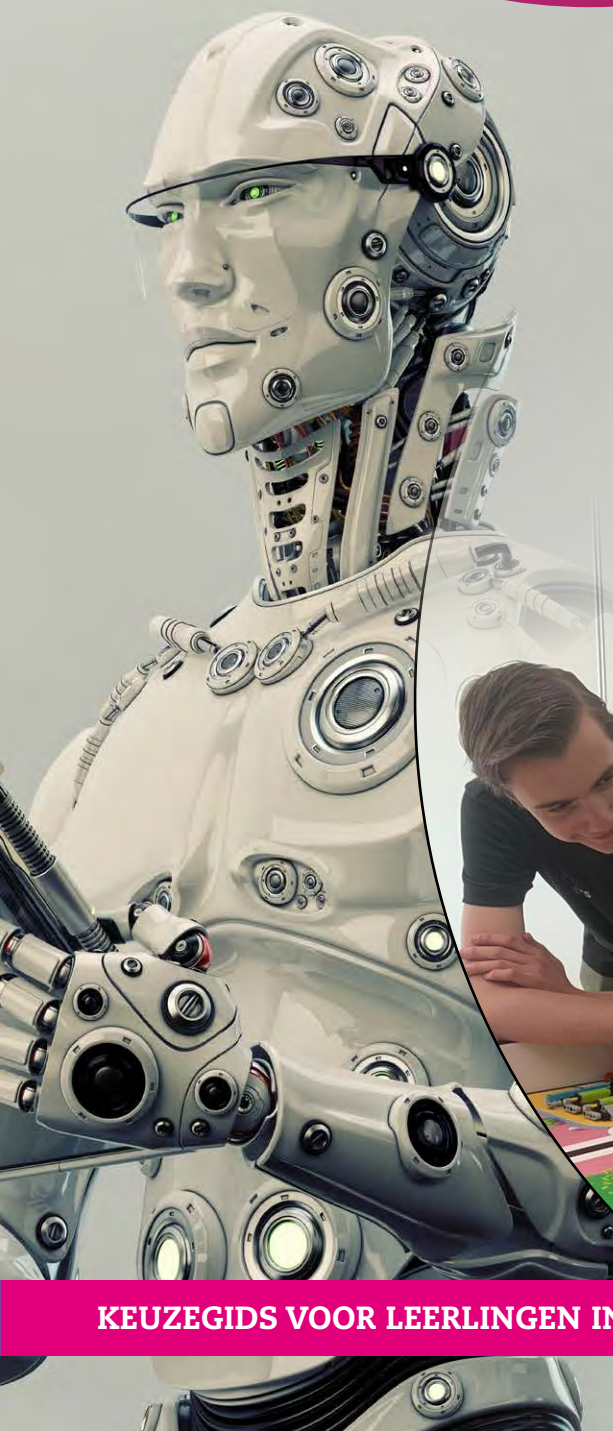
Dhr. I. Ataman, docent wiskunde en coderen, Lyceum Kralingen, Rotterdam

Robotica is teamwork!

"Binnen het team heb je ruimte om te kijken wat je leuk en interessant vindt. Bijvoorbeeld het ontwerpen van de eigen robot of juist de strategie voor het oplossen van missies. Het belangrijkste binnen het team is dat je leert van elkaar en plezier hebt!"

*Kevin (midden op de foto),
Frits Philips Lyceum
Eindhoven*

Business School Voor ondernemers van de toekomst

Droom jij van een eigen zaak of heb je nu al een eigen webshop? Dan is een Business School misschien iets voor jou. Daar leer je over ondernemerschap en start je met klasgenoten al een echte onderneming.

Bij het opzetten van een bedrijf komt heel wat kijken. Denk aan een ondernemingsplan, een begroting, mooie verpakkingen en reclame. Misschien is er wel een lening nodig. Je moet zeker een goede administratie bijhouden en kunnen omgaan met klanten. Bij ondernemerschap horen al deze vaardigheden. Die ga je op een Business School leren door het te doen.

EIGEN BEDRIJF

Op een Vecon Business School richten leerlingen met elkaar een bedrijf(je) op, waarin ze een zelfgekozen product verkopen. Dat kan van alles zijn: eigengebakken cupcakes, ingekochte sneakers, zelfgemaakte T-shirts of overvloedige kaarten uit het aardrijkskundelokaal. Aan het eind van het jaar leer je wat het verschil is tussen bruto- en nettowinst en zo bepaal je de opbrengst.

EXTRA CERTIFICAAT

Samen met je medeleerlingen een eigen bedrijfje opzetten, is niet alleen leuk, maar door het te doen, leer je ontzettend veel. Van inkopen en verkopen tot boekhouden. Je leert vooral ook samenwerken met je team, creatief denken, kansen zien en benutten. Als je aan het eind van je schooltijd het hele Vecon-programma hebt doorlopen, ontvang je een certificaat, bovenop je gewone vmbo-, havo- of vwo-diploma.

Ondernemen voor het goede doel

"Met onze groep zijn we gaan ondernemen voor Amnesty International. We hadden in het nieuws gelezen over de voorbereidingen voor het wereldkampioenschap voetbal in Qatar en de slechte werkomstandigheden van de arbeidsmigranten bij de bouw van de stadions daar.

We hebben samen een ondernemingsplan opgesteld om T-shirts te bedrukken waarmee we aandacht vragen voor deze misstanden. Met ons bedrijf *Fair Play Fashion* laten we de T-shirts bedrukken en verkopen deze. We doneren 40 procent van onze winst aan Amnesty International, omdat zij zich sterk maken voor mensenrechten."

Tim, Markland College, Zevenbergen

53

1019
leerlingen

VECON
BUSINESS
SCHOOL

De stichting Vecon Business School is een initiatief van de Vereniging van Economieleraren (Vecon) en heeft tot doel leerlingen kennis te laten maken met economische vakken en ondernemerschap. De stichting ondersteunt deelnemende scholen en zorgt voor de certificaten voor leerlingen die voldoen aan de eisen. Kijk op vecon.nl/vbs.

Woon jij in één van onderstaande plaatsen en is ondernemen wat voor jou?
Deze VBS-scholen presenteren zich achterin jouw VO Gids (draai de gids om).

ALTENA: Altena College

AMSTERDAM: Calandlyceum, Ir. Lely Lyceum

BARNEVELD: Johannes Fontanus College

BERGEN OP ZOOM: MollerJuvenaat

EDAM-VOLENDAM: Don Bosco College

ENKHUIZEN: RSG Enkhuizen

GOEREE-OVERFLAKKEE: CSG Prins Maurits, CSG Prins Maurits Beroepscampus

GORINCHEM: Lyceum Oudehoven

GRONINGEN: CSG Wessel Gansfort, Harens Lyceum

HAARLEMMERMEER: Haarlemmermeer Lyceum Dalton

HEERLEN: Bernardinuscollege

HOUTEN: College de Heemlanden

HUIZEN: Erfgooiers College

KATWIJK: Pieter Groen

KRIMPENERWAARD: CSG Willem de Zwijger

LANSINGERLAND: Melanchthon Bergschenhoek

LEIDEN: Bonaventura college Burggravenlaan

MOERDIJK: Markland College Zevenbergen

PAPENDRECHT: CSG De Lage Waard - locatie havo/vwo

ROTTERDAM: Comenius College Rotterdam, Young Business School

SCHIEDAM: Lyceum Schravenlant

VEENENDAAL: Ichthus College Veenendaal

VELSEN: Vellesan College mavo havo vwo

VIJFHEERENLANDEN: Het Heerenlanden

WESTSTELLINGWERF: Linde College

WOERDEN: Minkema College

Werken aan wereldvrede op een Unesco-school

Misschien heb je al eens van Unesco gehoord. Deze organisatie van de Verenigde Naties wil meer vrede in de wereld. Op een Unesco-school leer je dan ook wat jij kunt doen om hierbij te helpen.

Aan het einde haal je een normaal diploma, maar je leert tijdens je schooljaren veel over mensenrechten, vrede, wereldburgerschap en werelderfgoed. Vaak zijn er themaweken, projecten, gastlessen en excursies.

OOK NA JE EXAMEN

Nederland was een van de zes eerste landen die deelnamen aan het Unesco-scholennetwerk, opgericht in 1953. Nu zijn er 74 Unesco-scholen in Nederland, van basisonderwijs en voortgezet onderwijs tot hoger beroepsonderwijs. Je kunt er dus na je examen mee door.

LOGEREN BIJ EEN GASTGEZIN

Op unescoscholen.nl vind je de Nederlandse Unesco-scholen, die deel uitmaken van een wereldwijd netwerk met zo'n 10.000 scholen. Deze scholen organiseren onderling vaak uitwisselingsprojecten in het buitenland. Daar kun je straks ook aan meedoen! Je logeert dan vaak in een gastgezin, waardoor je andere mensen en culturen echt leert kennen.

Iedereen een ander verhaal

"Tijdens Vluchtelingendag greep het verhaal van de vluchteling mij aan. Op die dag realiseerde ik me wat ik wilde doen met mijn leven. Ik begon te begrijpen dat iedereen een ander verhaal heeft en dat wat voor de een normaal is, heel anders kan lijken voor de ander."

*Qichell, vmbo-t 4a
Bernard Nieuwentijt College, Monnickendam*

De grens over

"Ik deed mee aan een uitwisselingsproject met een Unesco-school in Antwerpen. Grappig om de overeenkomsten te zien, maar ook de verschillen. De leerlingen dragen daar bijvoorbeeld een uniform!"

*Mirthe (17), geslaagd voor vwo,
Norbertus Gertrudis
Lyceum, Roosendaal*

Onderstaande Unesco-scholen laten zich graag aan je zien! Woon jij in of in de buurt van onderstaande gemeenten? Draai de VO Gids om en lees meer over de school.

CULEMBORG: O.R.S. Lek en Linge

DRIMMELEN: Dongemond college, locatie Made

EINDHOVEN: Stedelijk College Eindhoven Oude Bossche Baan

GEERTRUIDENBERG: Dongemond college, locatie Raamsdonksveer

GOEREE-OVERFLAKKEE: RGO College

HOORN: Tabor College Werenfridus

HOUTEN: College de Heemlanden

HUIZEN: Erfgooiers College

ROOSENDAAL: Norbertus Gertrudis Lyceum

ROTTERDAM: Lyceum Kralingen

SCHIEDAM: Lyceum Schravenlant

STEENWIJKERLAND: RSG Tromp Meesters

UTRECHT: Christelijk Gymnasium, Globe College, St. Bonifatiuscollege

VELSEN: Gymnasium Felisenum

WATERLAND: Bernard Nieuwentijt College Monnickendam

WEST BETUWE: O.R.S. Lek en Linge de Lingeborgh Geldermalsen

ZOETERMEER: Alfrink College

ZUIDPLAS: Comenius College Nieuwerkerk

ZUTPHEN: Isendoorn College

ZWOLLE: Van der Capellen Scholengemeenschap

Word een echte wereldburger op een Global Citizen School

55

Een Global Citizen School heeft programma's voor alle scholen die werken aan wereldburgerschap, van vmbo tot havo en vwo. Op deze scholen verleg je letterlijk je grenzen en ben je straks klaar voor een internationale samenleving en arbeidsmarkt.

Verleg je grenzen

"Bij internationalisering ben je bezig met wat er in de wereld gebeurt. Je leert andere mensen, andere culturen én jezelf kennen."

Mariam, vmbo-tl
Roncalli Mavo, Rotterdam

MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN

De samenleving wordt steeds internationaler. Actuele maatschappelijke vraagstukken als migratie en het klimaat spelen overal. Met dat soort onderwerpen ga je op school aan de slag. Een echte wereldburger (een Global Citizen) spreekt natuurlijk ook goed zijn talen, daar is veel aandacht voor. Op veel scholen kun je één taal op een extra hoog niveau doen. Daarvoor ontvang je een certificaat. Handig als je later in het buitenland wilt studeren of werken.

INTERNATIONAAL PROGRAMMA

Op dit moment zijn in Nederland zo'n 60 scholen aangesloten bij het Global Citizen Network. Op een GC-school leg je ook vaak contacten met leerlingen in het buitenland, bijvoorbeeld via eTwinning, een online community voor scholen in Europa (zie [etwinning.net](https://www.etwinning.net)). Veel GC-scholen organiseren een uitwisseling met een school in het buitenland. Daar verblijf je in een gastgezin. Zo ontdek je hoe het er in een ander land echt aan toe gaat.

Aan de slag met onderwerpen als migratie en het klimaat

Staat één van onderstaande Global Citizen Scholen in jouw regio? Bekijk dan de presentatie van die school achterin je VO Gids!

ALMERE: Oostvaarders College, Park Lyceum

AMSTERDAM: Ir. Lely Lyceum

ASSEN: Dr. Nassau College Locatie Quintus

BERGEN OP ZOOM: MollerJuvenaat

CULEMBORG: Koningin Wilhelmina College locaties Beethovenlaan & Gershwinhof

DORDRECHT: Insula College

EINDHOVEN: Stedelijk College Eindhoven Oude Bossche Baan

GOEREE-OVERFLAKKEE: RGO College

GOOISE MEREN: Vituscollege

HAARLEMMERMEER: Haarlemmermeer Lyceum Tweetalig

HOLLANDS KROON: rsg Wiringherlant

LEIDEN: Bonaventura college Burggravenlaan

MAASSLUIS: Lentiz | Revislyceum

MEIERIJSTAD: Elde College Schijndel

ROTTERDAM: Experience College, Montfort College, Roncalli Mavo, Young Business School, Young Waldorf School

VEENENDAAL: Ichthus College Veenendaal

WEST BETUWE: O.R.S. Lek en Linge de Lingeboorh Geldermalsen

WESTLAND: Lentiz | Dalton

ZUTPHEN: Isendoorn College

Extra uitdaging op een begaafdheidsprofielschool

*Op deze scholen
ga je je zeker
niet vervelen*

Een 'begaafdheidsprofielschool' is een normale school, maar de leraren zorgen hier voor extra lessen en uitdaging voor leerlingen die tot de beste leerlingen van de klas horen, oftewel hoogbegaafd (HB) zijn.

Op een begaafdheidsprofielschool mag je extra vakken volgen of een vak op een hoger niveau. Er zijn zogenaamde plusvakken of plustrajecten, debatlessen, schaaklessen, extra talen die je kunt volgen of onderzoeksprojecten die je kunt doen. Sommige leerlingen doen op een begaafdheidsprofielschool zelfs eerder eindexamen.

NOOI SAAI

Misschien voel jij je helemaal geen HB-leerling, maar verveel je je wel vaak op school. Als de gewone lessen voor jou geen uitdaging zijn, kan het voorkomen dat je het saai vindt, niet meedoet aan de lessen en daardoor juist lagere cijfers haalt. Op een BPS-school vind je meer uitdaging, waardoor je wél mee blijft doen en uiteindelijk hogere cijfers haalt. Bijna 50 VO-scholen in Nederland hebben een speciaal certificaat waardoor ze zich begaafdheidsprofielschool mogen noemen. Op deze scholen ga je je zeker niet vervelen!

Kwaliteit gegarandeerd

Scholen mogen zich alleen begaafdheidsprofielschool (BPS) noemen als ze zijn goedgekeurd door de Vereniging BPS in Amersfoort. De scholen moeten voldoen aan bepaalde eisen en worden elke vier jaar onderzocht om te kijken of ze nog aan die eisen voldoen. Kijk op begaafdheidsprofielscholen.nl.

Veel plustrajecten

"Voor een plustraject mag je tijdens de lessen voor een bepaald vak waar je heel goed in bent, een extra project doen. Als je meedoet aan dat plustraject mag je natuurlijk geen lager cijfer halen voor het vak. Bij mij lukt dat prima! Daardoor kon ik Chinese cultuur volgen. Dat was echt leuk! Het tweede jaar heb ik als extra vak kosmologie gekozen, ook heel interessant. Daar was ik echter best snel doorheen, dus mocht ik een nieuw project beginnen. Dat werd het werk van de kunstenaar Escher bestuderen."

Dominic (15)

*4e klas atheneum
begaafdheidsprofielschool
Het College, Weert*

Laat je verwonderen op een **WON-school**

Een WON-school (Wetenschaps Oriëntatie Nederland) is een vwo-school waar je al meteen in de brugklas gaat leren onderzoeken en onderzoekend gaat leren, zoals wetenschappers dat doen.

Misschien denk je bij wetenschap vooral aan scheikunde of natuurkunde. Wetenschap gaat ook over economie, literatuur, psychologie en de maatschappij. Op een WON-school maak je kennis met verschillende wetenschapsgebieden, die echt wel aansluiten bij jouw interesses.

VOORBEELD

Zo is er een project waarbij leerlingen onderzoeken hoe het was om dertig jaar geleden tiener te zijn, toen we nog belden via een vaste telefoonlijn, euro's nog guldens waren en TikTok, Insta en selfies nog niet bestonden. Wat zijn de verschillen en wat is onveranderd gebleven? De resultaten werden gepresenteerd in een filmpje en een onderzoeksverslag. Leuk toch? Kijk op [wonakademie.nl](https://www.wonakademie.nl) voor meer voorbeelden.

VERWONDERING

Door onderzoekend leren en leren onderzoeken ontwikkel je academische vaardigheden, zoals een onderzoek kunnen opzetten en uitvoeren, academisch schrijven en presenteren. Bij WON gaat het niet alleen om het leren van de onderzoeksstappen, maar is er ook veel ruimte voor eigen vragen en initiatief, verwondering en leren van je fouten.

Nieuwsgierig of er een WON-school bij jou in de buurt is? Draai je gids om en bekijk de scholenlijst op de binnenzijde van het omslag.

Lessen op de universiteit met **Pre-University**

Het lijkt nu nog ver weg, maar voor je het weet zit je in 4 vwo. Op Pre-University-scholen, kortweg PRE-scholen genoemd, kun je vanaf dan colleges volgen op de universiteit. Hoe cool is dat?

PRE-CERTIFICAAT

Pre-University-scholen werken samen met de Vrije Universiteit Amsterdam (VU) en de Universiteit Leiden. Leerlingen van PRE-scholen worden een paar keer per jaar uitgenodigd voor bijzondere colleges en masterclasses op

de universiteit. Je ziet dan meteen hoe het er aan toe gaat in de collegezalen. Voor deelname krijg je een certificaat. Heb je die vast in de pocket.

VERSCHIL MET WON

Het WON-programma begint al in de onderbouw en is gericht op het ontwikkelen van vaardigheden voor onderzoek. Het Pre-University-programma sluit daarop aan vanaf 4 vwo met de colleges op de universiteit. Ga voor een voorbeeld maar universiteitleiden.nl/pre-college.

Een sportklas, als sporten je passie is!

Als je eigenlijk elke dag wel gymles wilt hebben, dan is een school met een sportklas de uitkomst. Daar leer je naast de 'gewone' gymlessen ook andere sporten zoals atletiek, judo, schermen, squash of soms zelfs (water)skiën.

De sportklas is iets anders dan een LOOT-school (zie hiernaast), waar leerlingen een topsport combineren met school. De sportklas is voor elke leerling die van sport houdt. De sportklas is vaak een opstapje naar een sportief beroep of een beroep waarin je bijzonder fit moet zijn, zoals bij de politie of de brandweer of misschien wel als surf- of skileraar. Je kunt natuurlijk ook gewoon voor een sportklas kiezen omdat je het leuk vindt!

MEER DAN ALLEEN SPORT

Sporten is gezond. Maar in een sportklas leer je veel meer. Denk aan:

- organiseren
- doorzetten
- samenwerken
- winnen én verliezen

In een sportklas ga je dan ook niet alleen meer sporten, maar leer je ook toernooien organiseren en trainingen geven.

EXTRA KOSTEN

Deelname aan een sportklas kost vaak iets extra. Gemiddeld vragen scholen een bijdrage van rond de 100 euro per leerjaar. Dit geld wordt meestal besteed aan sportkleding, sportieve excursies en lessen door professionele sporters.

Geselecteerd voor FC Groningen

"Op de Topsport Talentschool krijg ik heel veel ruimte om sport en school te combineren. Als ik voor de KNVB-selectie moet trainen, past school het lesrooster voor mij aan. Ik heb me inmiddels zo goed kunnen ontwikkelen bij de KNVB, dat ik ben geselecteerd voor de eerste lichting voetbalmeiden van FC Groningen."

Sofie Hilverts, Topsport Talentschool, Groningen

LOOT-scholen

Sport jij op het hoogste niveau? Dan wil je natuurlijk door met je trainingen. Dat kan op een Topsport TalentSchool (TTS).

In Nederland zijn 30 Topsport Talentscholen die horen bij de Landelijke Organisatie Onderwijs Topsport (LOOT). Deze scholen hebben een officiële licentie om talentvolle jonge sporters te helpen een schooldiploma te halen terwijl ze blijven trainen. Dat diploma is immers belangrijk voor later. Op een TTS-school wordt je rooster zo opgesteld dat je elke dag tijd hebt voor trainingen. Je krijgt extra verlof voor trainingsstages en maakt je huiswerk online zodat je niet achterop raakt.

*Je wordt alleen toegelaten tot een Topsport TalentSchool als je een officiële talentstatus van het NOC*NSF hebt. Heb je die nu nog niet, maar denk je die in de toekomst wel te krijgen? Kies dan voor een school met een TTS-afdeling, zodat je later makkelijk kunt overstappen.*

Wil je weten of er bij jou in de buurt ook een Topsport TalentSchool is? Scan de QR-code!

Duurzaam denken en doen op de Eco-School

Kies je een Eco-School, dan ga je stappen zetten om duurzaamheid een vaste plek in en om de school te geven. Zo leer je wat jij kunt doen om jouw omgeving en de wereld om je heen een beetje beter, schoner en duurzamer te maken. Alle leerlingen op school doen met dit schoolprogramma mee.

Op een Eco-School ga je aan de slag met de thema's natuur, klimaat, energie, water, afval, voedsel, vervoer, mensen, spullen en geld. Je kunt lid worden van het ecoteam, dat alle Eco-Scholen hebben. Een paar voorbeelden van activiteiten die het ecoteam op touw kan zetten:

- Een actiedag om zwerfafval rond de school op te ruimen.
- Andere afvalbakken in de kantine voor gescheiden inzameling.
- Een actie om plastic bekertjes uit de school te verbannen.
- Een anti-printwedstrijd, waardoor er minder papier wordt verbruikt.
- Een markt om geld in te zamelen voor bomen op het schoolplein.
- Posters met de oproep het licht uit te doen bij vertrek uit een ruimte.

Samen met je medeleerlingen zorg je er dus zelf voor dat duurzaamheid op de hele school wordt doorgevoerd, van de kantine tot en met het schoolplein.

WERELDWIJDE BEWEGING

Er zijn inmiddels 167 Eco-Schools in Nederland, van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs tot het middelbaar beroepsonderwijs. Op een Eco-School ben je dus onderdeel van een wereldwijde beweging.

De Eco-Schools hebben een internationaal keurmerk voor duurzame scholen: de Groene Vlag. Of ze zijn bezig om die vlag te halen. Dit keurmerk bestaat al meer dan 25 jaar en er zijn meer dan 59.000 Eco-Schools in 68 landen. Overal in Nederland zijn Eco-Schools. Bekijk de kaart op eco-schools.nl. Daar vind je ook veel verhalen van scholen die al actief zijn met verschillende thema's.

Overal in Nederland
zijn Eco-Schools

Cultuurprofielschool, creativiteit in al je vakken

Verder in muziek

"Door de kunst- en cultuurvakken op het Linde College ben ik erachter gekomen dat ik verder wil in de muziek. De muzieklessen van OpusM, het Lindekoor en het schoolorkest hebben mij op het juiste spoor gebracht. Ik ga studeren aan het conservatorium om docent muziek en dirigent te worden."

*Esmee, havo,
Linde College, Wolvega*

Op een cultuurprofielschool kun je je creativiteit helemaal de vrije loop laten. Je krijgt veel kunstlessen zoals muziek, tekenen en toneelspelen, maar op een cultuurprofielschool worden kunst en cultuur ook zoveel mogelijk in de reguliere vakken doorgevoerd.

Zo maak je bijvoorbeeld een documentaire over een belangrijk persoon, creëer je een kunstproject op basis van wiskundige toepassingen of organiseer je een modeshow gebaseerd op een periode uit de geschiedenis. Bij kunst en cultuur hoort ook techniek. Om een voorstelling te kunnen geven, moeten er immers ook decors gebouwd worden en het licht en geluid geregeld worden. En wat denk je van fotografie, een website of game bouwen, vloggen en presenteren?

CULTURELE UITSTAPJES

De cultuurprofielschool heeft vaklokalen, media-apparatuur en ateliers, maar je gaat er ook vaak cultureel op uit. Op een cultuurprofielschool haal je een gewoon schooldiploma, waarmee je op alle vervolgopleidingen terechtkunt. Lees meer op cultuurprofielscholen.nl.

Scannen met je mobiel

en je bent er zo!

Benieuwd of er een cultuurprofielschool bij jou in de buurt is? Scan de QR-code of draai je gids om en bekijk de scholenlijst op de binnenzijde van het omslag.

Cultuurwedstrijd voor scholieren

De Vereniging CultuurProfielScholen schrijft elk jaar een cultuurwedstrijd uit voor scholieren: de Antoine Gerrits Award. De award werd in 2022 tijdens een livestream op YouTube uitgereikt aan de 14-jarige Marleen Hogeweg, voor haar kunstwerk 'Het boek met vleugels'.

In de spotlights

Op deze pagina's zet de VO Gids enkele scholen in de schijnwerpers die bijzonders nieuws hebben.

61

Met de
vmbo-pro-route
stel je je keuze nog
even uit en dat biedt
extra kansen

De vmbo-pro-route: voor meer kansen

Vmbo of praktijkonderwijs? Als je dat nog niet zeker weet, kun je in Eindhoven kiezen voor de vmbo-pro-route van het Antoon Schellens College ('t Antoon). Daarmee stel je die keuze nog even uit en dat biedt extra kansen!

De vmbo-pro-route is onderdeel van de AntoonRoute, het onderwijsconcept van 't Antoon. Je volgt alle kernvakken op 't Antoon én je volgt (praktijk)lessen op Praktijkschool Eindhoven. Daarnaast heb je lesuren waarin je tijd krijgt om je eigen talenten en interesses te ontwikkelen. Samen met je mentor en je docenten maak je je eigen routeplanner en alles wat je leert, komt in je portfolio.

Na maximaal twee jaar weet je welke opleiding (praktijkonderwijs of vmbo) het beste bij jou past en maak je de overstap naar de school waar jij het meest succesvol zult zijn: de bovenbouw van een vmbo-school of de praktijkschool. Wat je ook kiest, je kunt altijd doorleren op het mbo. Neem ook een kijkje op de website: antoonschellenscollege.nl.

30 scholen met pro-vmbo

Woon je niet in Eindhoven maar wil je je ook wel zo'n uitstelroute met extra kansen volgen? Dat kan, want er is momenteel een proef gaande met gemengde pro-vmbo-klassen op 30 scholen in Nederland. Misschien zit er eentje bij jou in de buurt. Kijk op devogids.nl > [hulp bij schoolkeuze](#).

Geschiedenis! Geweldig!

Geschiedenis saai? Nee hoor, het is een mooi vak, misschien wel het mooiste vak op de middelbare school!

Dat zeggen ze zeker op het Lingecollege in Tiel, waar de Geschiedenisdocent van het Jaar 2021 lesgeeft. Het is Marco van Vemde, die door zijn eigen leerlingen was opgegeven voor de verkiezing, omdat ze zijn lessen zo geweldig vinden. Daarna kwam de jury bij zijn lessen kijken en die zag het ook. Marco van Vemde won de titel!

GAMES IN DE KLAS

Waarom zijn lessen zo leuk zijn? Meneer Van Vemde begint vaak met een TikTok-dansje of een Insta-story, dus echt iets van nu, wat hij vervolgens verbindt met geschiedenis. "Want overal zit geschiedenis in", zegt hij. "Daarom bekijk ik ook vaak computergames in de klas. Er is bijvoorbeeld een game die speelt in een Romeinse stad. Ik kijk met de leerlingen wat ervan klopt. Zagen Romeinse steden er echt zo uit? Bij een oorlogsspel vertel ik hoe de landing op de invasiestranden in de Tweede Wereldoorlog écht ging. Dat vindt iedereen interessant."

OP EXCURSIE

Op deze manier wil de leraar zijn leerlingen ook leren om zelf kritisch na te denken bij alles wat ze zien en horen. Hij organiseert ook mooie excursies met zijn klassen, bijvoorbeeld naar de Belgische stad Ieper, waar veel te zien is over de Eerste Wereldoorlog.

VERKIEZING

Ook dit jaar zijn er weer 15 docenten uit het hele land genomineerd voor de titel Geschiedenisdocent van het jaar. Met de QR-code kom je op een website waar je kunt zien of er bij jou in de buurt ook zo'n leuke geschiedenisleraar is.

Ook zo'n leuke leraar? Scan QR code.

Scannen met je mobiel en je bent er zo!

Buitenlandse stages voor leerlingen en leraren

Grenzen verleggen met Erasmus+

Leerlingen van het Insula College (Stichting H3O) in Dordrecht kunnen vanaf dit schooljaar deelnemen aan verschillende thema- en taaluitwisselingen met scholen in Europa. Dat komt door het nieuwe programma Erasmus+.

De school krijgt subsidie van de Europese Unie voor buitenlandse stages voor leerlingen en leraren. Het Insula College vindt internationalisering erg belangrijk. Niet alleen omdat de samenleving steeds internationaler wordt, maar ook omdat veel van de huidige problemen om een wereldwijde aanpak vragen. De school wil haar leerlingen hier zo goed mogelijk op voorbereiden.

Het Insula College heeft drie verschillende scholen in Dordrecht; een locatie voor vmbo, voor mavo en voor havo/vwo.

MEER WETEN?

Kijk op erasmusplus.nl

Codasium: big data en artificial intelligence

Wie op het Lyceum Kralingen de studierichting Codasium kiest, bereidt zich voor op de wereld van 'big data' en 'artificial intelligence'. Leerlingen gaan aan de slag met programmeren (codes schrijven voor software) en het ontwikkelen van apps, games en websites.

Het lesprogramma is ontwikkeld in samenwerking met dr. Feliene Hermans, expert op het gebied van codeeronderwijs. Vanaf het tweede jaar gaan de leerlingen aan de slag met echte probleemstukken uit het bedrijfsleven. In teams worden vraagstukken uit elkaar gehaald en met de computer opgelost. Doorzettingsvermogen, samenwerken, kritisch denken en het verleggen van grenzen staan hierbij centraal. Allemaal vaardigheden die ontzettend goed van pas komen, welke studie of carrière je hierna ook kiest.

Sinds vorig jaar kan het Codasium afgesloten worden met een examen in het vak 'Modelleren en Programmeren'. Lyceum Kralingen heeft dit vak zelf ontwikkeld en is de eerste en enige school tot 2025 die 'Modelleren en Programmeren' als erkend examenvak mag aanbieden aan zowel havo als vwo.

MEER WETEN?

Zie voor meer informatie
codasium.nl en
lyceumkralingen.nl

*Op het
Codasium
ontdek je
de nieuwste
technologie*

Clusius College wordt Vonk

Vonk is de nieuwe naam van Clusius College, ROC Kop van Noord-Holland en de Onderwijsgroep Noordwest Holland. Samen zijn ze dé beroepsopleider van de regio Noord-Holland Noord.

Met acht vmbo-vestigingen zet Vonk in op het ontdekken van het leer- en werkplezier van iedereen.

Voor de vmbo-scholen verandert alleen de naam. De scholen houden het groene karakter. Alle praktijkvakken hebben te maken met planten, dieren en voeding. Dat betekent overigens niet dat je met een vmbo-diploma van Vonk alleen in de groene sector terecht kan. Na je eindexamen kun je nog alle kanten op.

Ook binnen Vonk is er veel mogelijk. Door het samengaan van het Clusius College met ROC Kop van Noord-Holland, is het aantal opleidingen enorm gegroeid.

Je vindt Vonk in Alkmaar, Amsterdam, Castricum, Den Helder, Grootebroek, Heerhugowaard, Hoorn, Purmerend en Schagen.

MEER WETEN?

Ga voor meer informatie naar **vonknh.nl**

STAP 5: Slimme tips voor je overstap

Als je straks naar de brugklas gaat, is je mentor het hele jaar jouw eerste aanspreekpunt. Een mentor is eigenlijk hetzelfde als de juf of meester in groep 8. Op het Stedelijk College in Eindhoven is Maxime de Vries mentor van een brugklas. Zij geeft je hier alvast een paar handige tips.

Mentor Maxime: 'Je kunt bij je mentor terecht met al je vragen of zorgen. Of het nou om kleine of grote dingen gaat. Op school of thuis. Je mentor is er voor jou, dus probeer altijd open en eerlijk te zijn. Als de mentor weet wat er aan de hand is, kunnen jullie samen bespreken hoe de school je het beste kan helpen.'

TIPS VAN MENTOR MAXIME

- Blijf jezelf en sta open voor nieuwe contacten, óók als je al een goede vriend of vriendin in de klas hebt.
- Vind je het moeilijk om contact te maken met andere kinderen? Bespreek het met je mentor.
- Zorg dat je altijd een papieren agenda bij je hebt, die is overzichtelijk.
- Noteer aan het einde van de les altijd het huiswerk. Vergeet de docent om het huiswerk op te geven? Vraag ernaar.
- Op je rooster staan heel veel afkortingen van docenten en vakken. Maak in je agenda een lijstje met al die afkortingen. Aan het begin van het schooljaar is dat een handig houvast.
- Wees niet bang om dingen te vragen. Liever tien keer te veel vragen dan één keer te weinig.
- Pak 's avonds alvast je tas in. Dan heb je 's ochtends geen stress waardoor je misschien dingen vergeet.
- Check 's ochtends, voordat je naar school gaat, of er roosterwijzigingen zijn. Als een leraar ziek is, valt jouw eerste uur misschien wel uit. Jammer als je dat niet op tijd weet!

Mentor Maxime de Vries
in haar mentorklas op het
Stedelijk College Eindhoven.

Stap 5

Nog meer **slimme tips**
Even doorbladeren!

66 Nieuwe vrienden maken
Zo doe je dat!

67 Sociale media
Dit moet je even weten

68-69 Sterk in je huiswerk
Alles onder controle

70 Magister: zó werkt het

Ouders, dit is handig om te weten

65

Laat je als ouder niet verrassen door de extra kosten op het voortgezet onderwijs. De schoolboeken zijn weliswaar gratis, maar er moet nog heel wat betaald worden.

Scholen mogen een borgsom vragen voor het boekenpakket. Dat geld krijg je terug als de boeken aan het eind van het schooljaar netjes worden ingeleverd. Kun je de borg niet betalen, vraag dan aan de school of hier een regeling voor is. Licentiekosten van digitaal leermateriaal hoef je niet te betalen, maar niet gratis zijn bijvoorbeeld atlanten, woordenboeken, agenda's, rekenmachines, sportkleding, schriften, mappen en pennen. Houd ook rekening met extra kosten voor bijvoorbeeld een goede fiets of een bus- of treinabonnement. Misschien heeft je kind huiswerkbegeleiding nodig. Vergelijk de tarieven van verschillende huiswerkinstituten, want de prijzen variëren sterk.

Even wennen!

Overstappen naar een nieuwe school is spannend. Je kind moet even zijn of haar draai vinden en vrienden maken. Alle scholen doen hun best om ervoor te zorgen dat een kind zich veilig voelt. Leerlingen krijgen ook een mentor met wie ze in vertrouwen kunnen praten. In de meeste gevallen zijn kinderen al voor de herfstvakantie gewend. Maak je je toch nog zorgen, kijk dan op devogids.nl/informatie-voor-ouders wanneer en hoe je als ouder kunt ingrijpen. Of scan de QR code.

Heb je als ouder
meer vragen?
Scan dan de
QR code.

Scannen met je mobiel

en je bent er zo!

VRIJWILLIGE OUDERBIJDRAGE

De meeste scholen vragen een vrijwillige ouderbijdrage om extra materialen en activiteiten zoals excursies te bekostigen. Is een schoolreisje of culturele activiteit onderdeel van het schoolprogramma, dan is het gratis. Je kind mag sowieso niet worden uitgesloten van onderwijs als je de bijdrage niet betaalt! Wil je wel bijdragen, maar kun je het niet betalen, dan is gespreid betalen vaak mogelijk. Er zijn ook bepaalde fondsen zoals het Nationaal Fonds Kinderhulp of de Stichting Leergeld, die kunnen bijdragen. Overigens gaat het kindgebonden budget, een toeslag van de Belastingdienst naast de kinderbijslag, automatisch omhoog als je kind 12 jaar wordt.

LAPTOPS EN TABLETS

Laptops en tablets worden steeds vaker op school gebruikt. Dit is volgens de overheid geen gratis lesmateriaal, maar scholen kunnen niet van ouders eisen dat zij hiervoor de kosten betalen. Vraag op de school van je keuze hoe het geregeld is.

Kijk en vergelijk

Je kiest natuurlijk een leuke school voor je kind, maar hoe weet je of een school goed is? Het beste kun je zelf op een school gaan kijken, maar wil je toch graag prestaties vergelijken, bekijk dan de SchoolWijzer op devogids.nl/scholen.

Op toezichtresultaten.onderwijsinspectie.nl vind je rapportages van de Inspectie van het Onderwijs, die onder meer oordeelt over kwaliteitszorg en financieel beheer. Op scholenopdekaart.nl presenteren de scholen zichzelf. Interessant zijn de tevredenheidsonderzoeken, die je daar vindt.

Nieuwe vrienden maak je zo!

Tekst: Kim Broos, kinder- & jeugdpsycholoog
Beeld en quotes: Sanne van der Most

Stap op iemand af die je leuk lijkt

"Ik was als enige uit mijn oude groep 8 in deze klas terechtgekomen. Maar ik had gelukkig al snel vrienden. Je moet gewoon op iemand af stappen die je leuk lijkt en een praatje maken. Dan gaat het vanzelf."

Maxim, Hyperion Lyceum, Amsterdam

1 Sta open voor nieuwe vrienden

Praat niet alleen met de kinderen die je al kent. Je maakt veel meer vrienden wanneer je openstaat voor iedereen in je nieuwe klas.

2 Durf de stap te zetten

Je bent niet de enige die op de eerste schooldag nog maar weinig mensen kent. Voor bijna iedereen is alles nieuw en spannend. Wees niet te verlegen en durf de eerste stap te zetten om een praatje te maken. Hoe je dat doet? Gewoon een paar vragen stellen aan iemand die je nog niet kent. Waar woon jij, van welke basisschool kom jij? Vaak wordt dan ook iets terug gevraagd en voor je het weet, staan jullie gezellig te kletsen.

3 Wees jezelf!

Misschien denk je dat je meer in de smaak valt als je op een bepaalde manier gedraagt of kleedt. Maar je anders voordoen dan dat je bent, kost je ontzettend veel energie. Blijf lekker jezelf, dan vind je het snelst vrienden met wie het echt klikt.

4 Ga bij een club

Clubjes op school, zoals toneel of muziek, zijn een goede manier om medeleerlingen beter te leren kennen.

5 Geloof in jezelf

Kijk naar al die sterke punten die je hebt en wat jij je toekomstige vrienden allemaal kunt bieden. Je voelt je zelfverzekerder en dat straalt je uit.

6 Vergeet je oude vrienden niet

Het is logisch dat je het heel druk hebt, de eerste tijd op je nieuwe school. Je moet wennen aan de nieuwe school, de lessen en het huiswerk. Maar vergeet toch de vrienden van je oude school niet. Blijf in contact, al is het maar via WhatsApp. Zulke oude vrienden zijn namelijk heel waardevol.

7 Help anderen

Wanneer jij je draai hebt gevonden en leuke vrienden hebt, kijk eens om je heen op het schoolplein. Zie je leerlingen vaak alleen staan? Bedenk hoe jij je voelde toen je nog niemand kende en nodig ze uit om bij jullie groepje te komen staan. Zeker weten dat je iemand heel gelukkig maakt.

8 Geeft het stress, doe er iets aan

Nieuwe mensen en een nieuwe omgeving, zijn spannend. Krijg je echter zoveel stress dat je er ziek van wordt, dan zijn er cursussen waarin je leert omgaan met andere mensen en je eigen onzekerheid. Vaak worden ze op school gegeven. Praat erover met je mentor, die weet de weg.

Scan de QR-code voor meer tips!

Scannen met je mobiel

en je bent er zo!

Iedereen zit in hetzelfde schuitje

"Dichtbij mijn huis en mijn schooltype, daarom ging ik naar het Lyceum Rotterdam. Het voelde meteen goed. Ook met nieuwe vrienden maken. Blijf vooral jezelf, dat is eigenlijk het allerbelangrijkst. Iedereen zit in hetzelfde schuitje en we willen allemaal nieuwe mensen leren kennen."

Fatih, Lyceum Rotterdam

Dit moet je weten over TikTok en zo

67

TikTok, WhatsApp, Instagram, Snapchat, YouTube... Als je een mobieltje hebt, staat waarschijnlijk één van deze apps - of allemaal - op je telefoon. Hartstikke leuk en gezellig, maar let wel een beetje op hoe je deze gebruikt. Dit is wat je moet weten.

VEILIG OP TIKTOK

Met zo'n 3,5 miljoen gebruikers in Nederland is TikTok een van de populairste apps. Het is ook ontzettend leuk om samen video's te maken en te zien wat anderen maken. Er is wel een hele dikke maar: TikTok zet het profiel van gebruikers standaard op 'openbaar', waardoor iedereen de filmpjes kan zien. Ook mensen met verkeerde bedoelingen. Moeten we dan helemaal niet meer op TikTok? Ja hoor, dat kan wel. **Scan de QR-code hoe je je instelling zo kunt aanpassen dat je gewoon veilig filmpjes kunt maken en delen met je vrienden.**

Scan de QR-code

Scannen met je mobiel en je bent er zo!

OOK BELANGRIJK!

- Als je een account aanmaakt om social media te gebruiken, moet je soms je telefoonnummer of e-mailadres invullen. Doe dit alleen als er duidelijk bij staat dat die gegevens niet op je profiel te zien zijn. Voordat je het weet, krijg je telefoontjes van mensen die je helemaal niet kent.
- Wanneer iets eenmaal online staat, heb je nauwelijks meer controle over die informatie. Let dus goed op wat je deelt. Dat ene gênante filmpje kan je nog jaren blijven achtervolgen.
- Maak een sterk wachtwoord aan. 123456 is geen sterk wachtwoord. Je naam in combinatie met je geboortedatum is door hackers ook vrij eenvoudig te achterhalen.

Tips voor ouders

BLIJF OP DE HOOGTE

Een open gesprek is vaak het beste begin. Vraag of er nog iets gebeurd is online, bespreek ook de leuke dingen. Grote kans dat je kind eerder naar je waarschuwingen luistert als je ook oog hebt voor al het leuks dat de online wereld te bieden heeft.

HOUD EEN OOGJE IN HET ZEIL

Kijk bijvoorbeeld wie de volgers van je kind zijn. Kom je een onbekende tegen? Bespreek dan met je kind wie dit is. Als het inderdaad geen vriendje is, dan kun je de volger beter blokkeren.

PRICAVY

Loop samen door de privacy-instellingen en zorg dat het profiel nergens op openbaar staat.

Meer tips voor ouders vind je op mediaopvoeding.nl.

- Accepteer niet zomaar een vriendschapsverzoek van een onbekende. Iemand die zegt dat hij 14 is, kan ook een volwassene zijn met verkeerde bedoelingen.
- Wil je een leuke foto van jou en je vrienden delen of taggen, vraag hen eerst om toestemming. Je zou het zelf ook vervelend vinden als iemand een rare foto van jou op internet zet.
- Ben je boos op iemand? Post nooit haatvolle dingen. Je kunt dit niet meer terughalen en dat is vervelend als de ruzie weer is bijgelegd.
- Reageer niet op vragen om bijvoorbeeld je kleren uit te doen voor de webcam. Is er toch iets vervelends gebeurd? Je bent helaas niet de enige die dit is overkomen. Bespreek het thuis of op school.
- Klik niet op berichten waarin staat 'Je hebt een prijs gewonnen' of 'Gratis cadeau'. Klik ook niet op links in e-mailberichten van vreemden. Het is nep en je haalt zo een virus binnen dat je computer beschadigt of hackt.

Huiswerk? Zo heb je alles onder controle

Op de middelbare krijg je elke dag huiswerk. Dat is even wennen. Als je weet waarom je huiswerk maakt en hoe je dit moet plannen, heb jij het straks snel onder controle.

Check goed wát je moet leren

"Huiswerk is echt heel anders dan op de basisschool. Check goed wát je precies moet leren. Als je op tijd begint met leren, dan komt het goed. Dan houd je ook nog tijd over voor andere leuke dingen."

Filippo, Hyperion Lyceum, Amsterdam

Huiswerktips

- Zorg thuis voor een rustige, opgeruimde plek om te leren, zodat je niet wordt afgeleid. Leg ook je telefoon even weg of zet het geluid uit.
- Probeer het leren voor bijvoorbeeld een toets zo te plannen dat je elke dag een stukje leert en niet alles op de avond ervoor. Aan het eind van de week herhaal je al die stukjes en zul je zien dat je het beter onthoudt. Je ouders of je mentor kunnen je helpen bij het maken van een planning.
- Ontdek hoe jij lesstof het beste onthoudt. Voor de een helpt het om dingen uit te schrijven, de ander leert beter door teksten hardop voor te lezen.
- Beloon jezelf als je goed hebt geleerd, bijvoorbeeld door na driekwartier leren een korte pauze te nemen waarin je iets leuks doet of wat te drinken of te eten haalt.
- Stop 's avonds alvast de boeken en spullen die je de volgende dag nodig hebt in je tas. Dan vergeet je 's ochtends in de haast niets en start je de dag een stuk relaxter.
- Maak je niet te druk als je een keer een onvoldoende hebt, dat kan gebeuren. Bekijk je fouten en leer daar van. Volgende keer beter!

Zachte landing

"Aan het begin van het jaar hadden we gelukkig een 'zachte landing', zo noemen ze dat hier. Daardoor was de overgang vanuit de basisschool niet zo groot. We kregen wel huiswerk, maar de cijfers telden niet meteen mee. Het huiswerk was wel even wennen. Je moet veel meer doen. Tegelijkertijd heb je meer vrijheid. Je bepaalt zelf wat je in de pauze gaat doen en of je op school blijft of naar buiten gaat. En ook ieder uur een ander lokaal is leuk. Dat houdt de afwisseling erin."

*Paulus,
Hyperion
Lyceum,
Amsterdam*

INPRENTEN

Huiswerk maken hoort erbij. Soms moet je thuis een taak afmaken, waarbij je dan meteen bezig bent met 'inprenten'; de leerstof in je hersenen opnemen. Door het maken van huiswerk ben je weer met dat vak bezig en daardoor onthoud je het beter. Als je je huiswerk elke dag bijhoudt en op tijd maakt, zul je zien dat je de lessen makkelijker kunt volgen.

OP SCHOOL OF THUIS

Niet alle scholen geven evenveel huiswerk. Sommige brugklassen zijn 'huiswerkvrij'. Daarmee wordt eigenlijk bedoeld dat al het huiswerk op school gemaakt wordt. Dan ben je langer op school, maar thuis heb je vrij. Andere scholen geven juist vanaf het begin veel huiswerk, zodat je goed went. Op de meeste scholen leer je in de mentorlessen hoe je het huiswerk moet plannen.

TOETSEN

Je huiswerk bestaat niet alleen uit het stampen van woordjes, maar ook uit het lezen van stukken tekst, het maken van (groeps)opdrachten en werkstukken. Ook krijg je regelmatig toetsen: schriftelijke overhoringen of proefwerken. Er wordt dan getest of je de lesstof begrijpt. Als je je huiswerk doet, zijn de toetsen meestal ook goed te doen. Het kan gebeuren dat je in één week van sommige vakken toetsen hebt en van andere vakken 'gewoon' huiswerk. Veel scholen hebben toetsweken. Dan heb je die week alleen maar proefwerken en geen ander huiswerk.

Tips voor ouders

TOON INTERESSE

Het is belangrijk voor je kind dat jullie als ouders interesse tonen voor het (huis)werk. Niet alle kinderen krijgen op de basisschool huiswerk, waardoor de overgang soms groot is. Praat daarover met je kind en maak er goede en redelijke afspraken over.

BLIJF OP DE HOOGTE

Zorg dat je op de hoogte bent van het huiswerkbeleid van de school. Als ouder kun je meestal thuis inloggen op de website van de school. Bekijk samen met je kind hoe dat werkt en wat er allemaal op staat.

HELPEN BIJ HUISWERK

Neem - vooral in het begin - de tijd om te helpen bij het huiswerk. Samen lezen en samen plannen, met een kopje thee erbij, doet vaak wonderen.

Op devogids.nl vind je meer tips om je kind op weg te helpen.

Een goede planning is heel belangrijk

"Ik vind het heel erg leuk en gezellig in de brugklas. Wel moest ik een beetje wennen aan de hoeveelheid huiswerk. Dat hadden we in groep 8 eigenlijk niet. Daar hoefde ik bijna niets te doen, alleen maar naar school te gaan. Thuis kon ik leuke dingen doen. Dat is nu wel even anders. In het begin stond ik er ook niet zo goed voor met mijn cijfers. Nu gelukkig wel. Je moet jezelf echt motiveren en echt gaan leren, ook al heb je niet zo'n zin. Een goede planning maken, helpt!"

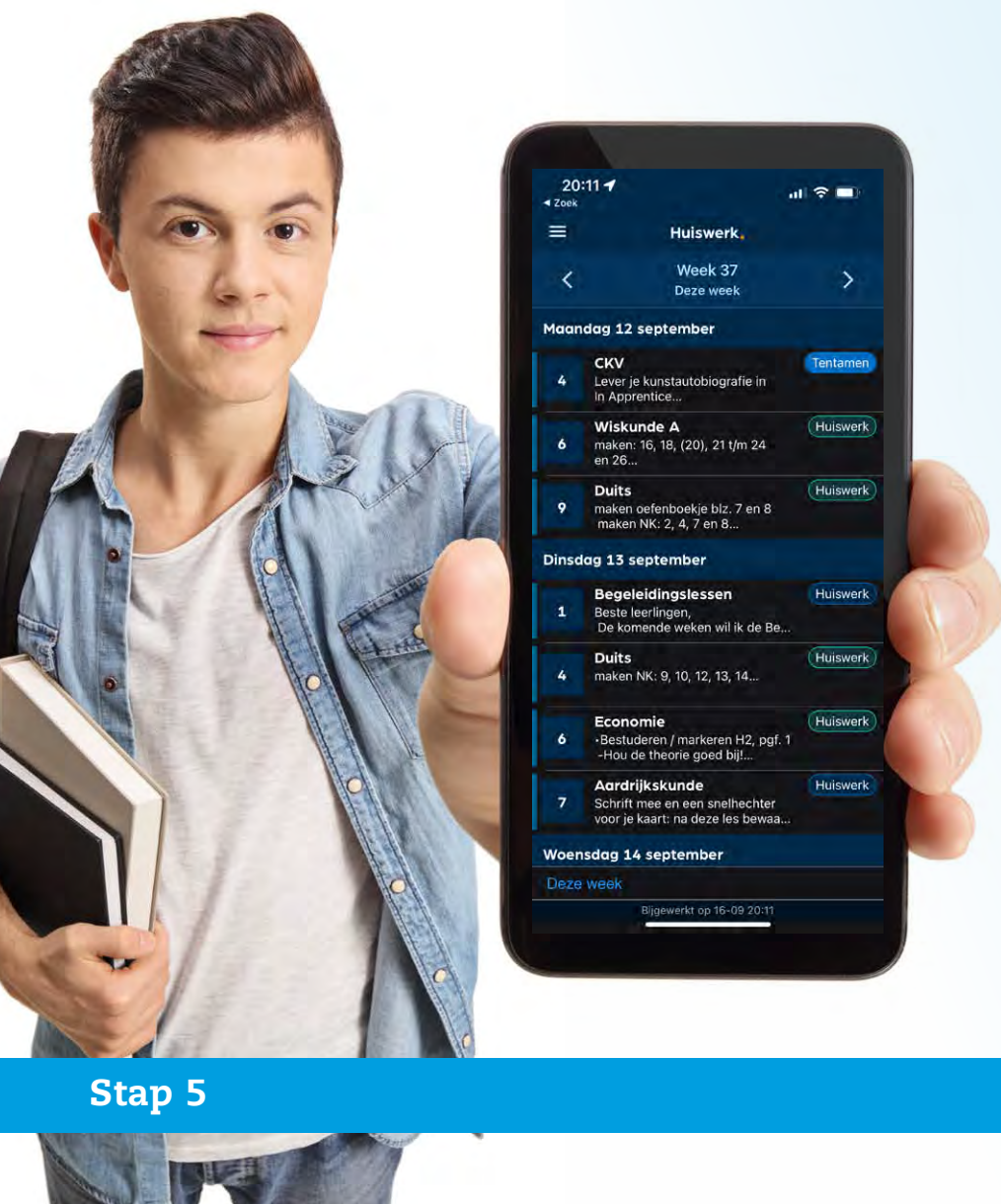
*Kaan, Hyperion Lyceum,
Amsterdam*

Je rooster, huiswerk en cijfers in Magister

De kans is groot dat je in de brugklas gaat werken met Magister. Dit is een elektronische leeromgeving waar veel scholen gebruik van maken. Op de site of via de app vind je bijvoorbeeld je lesrooster, je huiswerk en je cijfers. Superhandig, ook voor je ouders, die net als jij in Magister kunnen!

Tips voor ouders

- Kijk zeker in het begin van de brugklas even met je kind mee in Magister om zo te helpen met het leren plannen van huiswerk. Als je kind eenmaal het ritme te pakken heeft, geef hem of haar dan het vertrouwen en de ruimte om zelf de verantwoordelijkheid te nemen.
- Geef je kind de kans om te vertellen welk cijfer hij of zij heeft gehaald. We kennen verhalen van leerlingen die nog in de klas zaten en al geappt werden door ouders (blij of boos) over een cijfer waarvan de leerling nog niet eens wist dat het op Magister stond.
- Magister heeft voor ouders ook een agendafunctie om bijvoorbeeld een ouderavond te plannen.
- Als je kinderen op verschillende scholen hebt die gebruik maken van Magister, kun je eenvoudig in de app switchen tussen de scholen.
- Magister is opgebouwd uit een modulaair systeem. De ene school geeft een andere invulling aan Magister dan de andere school. Vraag er dus naar op de school van jullie keuze.

Even snel kijken in welk lokaal je les hebt, wat het huiswerk is voor de aankomende week, welke bronnen je leraar online heeft gezet voor bij de opdracht, welk cijfer je hebt voor die toets wiskunde en wat dat betekent voor je gemiddelde... Via Magister heb je altijd en overal toegang tot deze informatie. Meestal krijg je automatisch een account met gebruikersnaam en wachtwoord zodra je start op je nieuwe school.

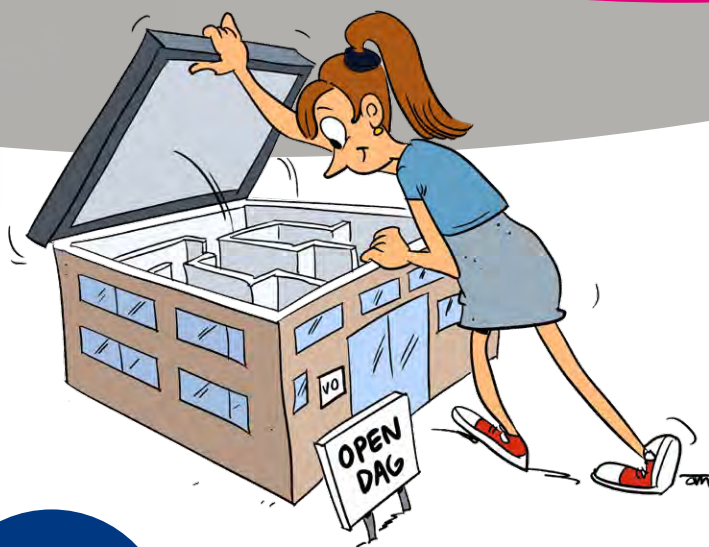
TOEGANG VOOR OUDERS

Je ouders krijgen ook toegang tot jouw leeromgeving. Zo zien ze precies wanneer je een gaatje in de agenda hebt voor de tandarts of wanneer jij een toetsweek ingaat. Ze zien ook je huiswerk, je aan- of afwezigheid en je cijfers.

STAP 6: Naar een open dag

Ga je naar een open dag van een school? Neem dan je VO Gids mee. Met de handige checklists van pagina 74-75 kun je precies zien waar je op moet letten tijdens je bezoek. De checklist kun je op meer scholen invullen. Thuis kun je daarna makkelijk vergelijken en de verschillen tussen scholen met je ouders bespreken. Dat helpt bij je schoolkeuze!

Neem de
checklist uit
de VO Gids
mee naar
de open dag!

Stap 6

Ga scholen **kijken**
en **vergelijken**

72-73 Zó leuk is de open dag
Kijk maar naar de foto's

74-75 Checklist
Voor ouders en leerlingen

76 Inschrijven: zo doe je dat

77 Als er geloot moet worden

78-79 Veilig op de fiets

80 Win de mooiste schoolspullen
Doe mee aan de fotowedstrijd

Voelde
meteen goed!

"Je hebt van tevoren misschien een beeld over hoe een school is, maar pas als je naar de open dagen gaat en er zelf rondloopt, krijg je een gevoel bij een school. Deze school voelde voor mij meteen goed."

Yasmine, Lyceum Rotterdam

Zó leuk is de open dag

- met de VO Gids natuurlijk!

Een goede schoolkeuze maken, lukt het beste als je op scholen kunt rondkijken om de sfeer te proeven. Met de VO Gids in de hand natuurlijk. Deze leerlingen gingen je vorig jaar voor.

*Boris
bij het
Nieuwe Eemland,
Amersfoort*

*Annelinde bij
Kamerlingh Onnes,
Groningen*

*Danitschia bij
Scheldemonde College,
Vlissingen*

*Hier kan jij
volgend jaar staan!*

Doe ook mee!

Zet jezelf, de school én de VO Gids op de foto of filmpje. Maak er iets leuks van! Kijk op pagina 80 hoe je de foto moet inzenden.

Jules
bij Barlaeus
Gymnasium,
Amsterdam

Lois bij GSR,
Rotterdam

Olivia
bij Calvin,
Hardinxveld
Giessendam

Jule
bij Reggesteyn,
Nijverdal

Jan-Willem
bij de
Goudse
Waarden,
Gouda

Checklist schoolkeuze voor jou

VUL HIER DE SCHOLEN IN DIE JE BEZOEKT.

School 1	
School 2	
School 3	
School 4	
School 5	

74

EVEN PRAKTISCH	SCHOOL 1	SCHOOL 2	SCHOOL 3	SCHOOL 4	SCHOOL 5
Deze school is voor mij goed bereikbaar met de fiets of het openbaar vervoer.					
Er zijn kluisjes en een goede fietsenstalling.					
Er is een kantine met o.a. gezonde broodjes.					
De school heeft een mooie gymzaal en extra's zoals een klimwand.					
Er is een goede mediatheek.					
LEUKE SCHOOL?					
Ik voel me op deze school op mijn gemak.					
Hier worden leuke projecten gedaan waarin je samenwerkt met andere leerlingen.					
De leraren lijken me aardig en behulpzaam.					
EEN GOEDE START					
Voor de grote vakantie maak ik al kennis met mijn mentor en klasgenoten.					
In de eerste schoolweek is er een leuk introductieprogramma om elkaar en de school te leren kennen.					
Ze leren mij hoe ik om moet gaan met een agenda en hoe ik mijn huiswerk moet plannen.					
DE REGELS					
Ik mag mijn mobieltje mee naar school nemen/gebruiken.					
Er is een plek waar je in een tussenuur naartoe kan om alvast huiswerk te maken.					
Deze school treedt goed op tegen pestkoppen.					
LEREN IN DE BRUGKLAS					
Ik kan mijn lesrooster, huiswerk en lesmateriaal straks digitaal vinden (bijvoorbeeld via Magister).					
Er is hier ruimte en tijd om zelfstandig te werken.					
In en buiten de lessen wordt gebruikgemaakt van een (eigen) iPad of laptop.					
Er is huiswerkbegeleiding of er zijn keuze-uren waarin je al huiswerk mag maken.					
Als ik goede cijfers haal, mag ik een extra vak of een vak op een hoger niveau doen.					
Ik mag hier kiezen uit extra vakken die ik leuk vind.					
Deze school houdt rekening met een probleem dat ik heb (bijvoorbeeld dyslexie of dyscalculie).					
CIJFERS, RAPPORTEN EN MEER					
Ik kan via Magister of een ander programma mijn cijfers zien.					
Als ik een toets verpruts, krijg ik een herkansing.					
Ik heb het gevoel dat ze me echt gaan helpen om goede cijfers te halen en over te gaan.					
EN NA DE LES...					
Deze school organiseert ook leuke feesten.					
Er zijn (veel) activiteiten na school (denk aan sporttoernooien, filmavonden, workshops).					
Deze school maakt leuke uitstapjes naar bijvoorbeeld theater of museum.					
Er is in de bovenbouw een uitwisselingsprogramma met buitenlandse scholen.					
SUBTOTALEN, TEL PER ONDERWERP DE PUNTEN OP EN VUL ZE HIERONDER IN.					
Even praktisch					
Leuke school?					
Een goede start					
De regels					
Leren in de brugklas					
Cijfers, rapporten en meer					
En na de les...					
TOTAAL					

Vul bij elke stelling een 1, 2 of 3 in.

LET OP: een 1 betekent nee, 3 betekent ja en 2 betekent: een beetje.

Vul een 0 in als je een onderwerp niet belangrijk vindt. Een fijne school scoort veel punten!

Vergelijk de uitkomsten van de twee lijsten en bespreek de verschillen met je ouders.

School 1	
School 2	
School 3	
School 4	
School 5	

Checklist schoolkeuze voor ouders

75

SCHOOL EN OMGEVING	SCHOOL 1	SCHOOL 2	SCHOOL 3	SCHOOL 4	SCHOOL 5
De school is goed en veilig bereikbaar met de fiets of het openbaar vervoer.					
De onderbouwleerlingen mogen in de pauze niet van het schoolterrein af.					
Het schoolgebouw en het terrein zien er verzorgd uit.					
De school heeft een kantine waar ook een gezond aanbod is.					
De sportzalen en -velden zijn (vlak)bij de school en voorzien van moderne toestellen.					
LEUKE SCHOOL?					
De sfeer in deze school is prettig, dat zie ik ook aan mijn kind.					
Op de open dag spraken we sympathieke leraren en enthousiaste leerlingen.					
Er is aandacht voor talentontwikkeling, door middel van extra activiteiten of keuzelessen.					
DE ORGANISATIE VAN DE SCHOOL					
Het type brugklas past bij mijn kind (bijvoorbeeld vmbo-tl/havo of havo/vwo).					
Het aantal leerlingen per klas vind ik acceptabel.					
De rol van de mentor vind ik duidelijk en goed.					
De omgang met te laat komen en spijbelen vind ik goed.					
De levensvisie van deze school (openbaar, katholiek, islamitisch of christelijk) past bij ons gezin.					
De ouderbijdrage is acceptabel voor mij.					
DE BEGELEIDING					
Wij (ik of mijn kind) kunnen al voor het begin van het schooljaar kennismaken met de mentor.					
Er zijn kennismakingsdagen of een schoolkamp aan het begin van de brugklas.					
Het aantal ouderavonden en de tijdstippen vind ik goed.					
De begeleiding van kinderen met dyslexie of dyscalculie is goed.					
Er is extra aandacht voor mijn kind en (eventueel) de speciale zorg die hij/zij nodig heeft, ondersteund door een zorgcoördinator.					
De school treedt goed op tegen pesten.					
Huiswerkbegeleiding is mogelijk en goed geregeld.					
DE LESSEN					
Leerlingen leren zelfstandig te werken in bepaalde uren.					
Als het goed gaat, mag een leerling hier een vak op een hoger niveau doen.					
Op deze school wordt goed gewerkt met laptops of tablets.					
Er zijn vakoverstijgende en/of groepsoverstijgende projecten.					
Deze school organiseert toetsweken.					
DE RESULTATEN					
Inzage voor ouders in het leerlingvolgsysteem of de cijferadministratie (bijvoorbeeld via Magister).					
De school houdt rekening met aanpassingsproblemen in het begin.					
De overgangsnormen zijn helder.					
Tussentijds krijg ik als ouder een seintje als het misgaat.					
Deze school heeft oog voor doorstroomkansen.					
BUITENSCHOLSE ACTIVITEITEN					
Er zijn elk jaar sportieve, creatieve en/of culturele activiteiten en excursies.					
In de bovenbouw is er een schoolreis naar het buitenland of een uitwisseling met een buitenlandse school.					
De ouderbijdrage vind ik acceptabel.					
SUBTOTALEN, TEL PER ONDERWERP DE PUNTEN OP EN VUL ZE HIERONDER IN.					
School en omgeving					
Leuke school?					
De organisatie van de school					
De begeleiding					
De lessen					
De resultaten					
Buitenschoolse activiteiten					
TOTAAL					

Inschrijven, zo doe je dat

Je favoriete school gekozen? Dan ga je je kind inschrijven. Wat heb je daarvoor nodig en hoe gaat het? Dat verschilt per plaats. Soms komt het zelfs aan op loten.

WAAR INSCHRIJVEN

In schooljaar 2022-2023 is de reguliere aanmeldperiode van 20 februari t/m 17 maart 2023. Het is wettelijk toegestaan om je bij meerdere scholen aan te melden. Soms is dat van belang, omdat bepaalde scholen meer aanmeldingen krijgen dan er plaatsen zijn. In sommige gemeenten, bijvoorbeeld Amsterdam en Haarlem, moet je verschillende voorkeuren opgeven en wordt er geloot. De basisschool weet precies hoe het in jullie regio geregeld is. Op de website van middelbare scholen staat meestal ook duidelijke informatie.

Meer informatie over leerwegondersteuning (lwoo) en praktijkonderwijs vind je op devogids.nl of passendonderwijs.nl.

DIT HEB JE NODIG

Het voortgezet onderwijs heeft, naast het schooladvies, nog een aantal gegevens nodig om een leerling in te schrijven: naam en geboortedatum, maar ook het burgerservicenummer (BSN). Die gegevens staan in het paspoort/ID of in een uittreksel van het bevolkingsregister dat je bij de gemeente kunt aanvragen. Sommige scholen vragen specifiek om dat uittreksel van het bevolkingsregister. Heeft je kind (nog) geen BSN? Dan kan de VO-school een tijdelijk onderwijsnummer aanvragen.

TOELATING

Als je je kind hebt aangemeld, betekent het niet automatisch dat de school hem of haar inderdaad plaatst. De school bepaalt zelf of een aangemelde leerling inderdaad wordt toegelaten. De school mag een kind alleen weigeren als daar goede redenen voor zijn. Bijvoorbeeld:

- als de school niet de ondersteuning kan geven die het kind nodig heeft.
- als de school vol is.

Als de middelbare school je kind na aanmelding plaatst, krijg je hiervan bericht. Pas dan is de toelating definitief.

INSCHRIJVEN LEERWEGONDERSTEUNING (LWOO)

Heeft jouw kind extra hulp nodig op het vmbo? Als de basisschool een advies voor lwoo heeft gegeven, dan kun je je kind aanmelden voor lwoo bij een vmbo-school die dat aanbiedt. De vmbo-school beoordeelt zelf of je kind inderdaad in aanmerking komt voor lwoo en de vmbo-school vraagt daarvoor dan toestemming aan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs in jullie regio.

PRAKTIJKONDERWIJS

Wil je je kind inschrijven voor het praktijkonderwijs? Dan is een 'toelaatbaarheidsverklaring' van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs nodig. Deze wordt aangevraagd door de school voor praktijkonderwijs waar je jouw kind aanmeldt. Ook wordt je kind nog getest.

2023/2024

Vanaf schooljaar 2023/2024 krijgen alle achtstegroepers al in januari hun schooladvies en maken ze direct daarna, in de eerste twee weken van februari, de doorstroomtoets. Deze vervangt hiermee de huidige eindtoets, die pas in april wordt afgenomen. Daarna moeten alle leerlingen zich vanaf voorjaar 2024 in dezelfde week bij een VO-school aanmelden. Dat is de laatste week vóór 1 april. Dit is vooral van belang voor leerlingen die na de toets alsnog een bijgesteld schooladvies krijgen. Dat heeft de regering besloten om alle kinderen evenveel kans te geven op een plek op de school van hun voorkeur.

Wat als er geloot moet worden?

77

Heb je je favoriete school gekozen, dan is het nog niet zeker dat je je daar inderdaad kunt inschrijven. Sommige scholen zijn zo populair dat er geloot moet worden. Vooral in steden in de Randstad gebeurt dat steeds vaker. Wat dan?

Door het lotingssysteem kunnen in bepaalde steden niet alle leerlingen naar de school van hun keuze. In Haarlem moeten achtstegroepers een top vijf van favoriete VO-scholen opgeven en kinderen in Amsterdam moeten zelfs een lijst van twaalf middelbare scholen samenstellen. In Utrecht, Breda en Groningen wordt per school geloot. En dat betekent dat er een kans bestaat dat je een teleurstelling moet verwerken.

WAAROM NIET MEER KLASSEN?

Kunnen er dan niet gewoon meer klassen gecreëerd worden? Ja en nee. "Dat is een dure oplossing", vertelde hoogleraar onderwijssociologie Sietske Waslander daarover in dagblad Trouw. "Het probleem is namelijk niet zozeer dat er te weinig plekken op scholen zijn, maar dat er te weinig plekken zijn op een aantal populaire scholen. Om iedereen te kunnen plaatsen op de school van zijn eerste voorkeur moet een gemeente meer plekken creëren dan er leerlingen zijn. En dat betekent: lege klaslokalen en onderwijsgeld dat naar gebouwen gaat en niet naar leerlingen."

VERLENGDE BRUGKLAS

Een andere mogelijkheid om het loten in de toekomst op te lossen, zou een driejarige, brede brugklas zijn. Daar wordt in de politiek druk over gepraat. Ook op het gebied van kansengelijkheid en sociale ontwikkeling zou dit voordelen

kunnen hebben. Bij een verlengde brugklas wordt er pas na de derde klas een keuze gemaakt in schooltype. Handig, want het blijkt dat vooral kinderen die kiezen voor een kleine, zelfstandige havo- of vwo-school het risico lopen om achter het net te vissen.

GELUK (OF NIET)

Misschien heb je geluk en kom je meteen op de school van je eerste keuze. Zo niet, bedenk dan welke aspecten van de andere scholen je wel aanspreken. Elke school heeft wel iets. Uiteindelijk gaat het toch om wat je er zelf van maakt.

Woon jij in een stad waar geloot wordt? Zie het dan positief. Je kunt veel scholen bekijken en een goede selectie maken

Veilig op de fiets naar
je nieuwe school

Leg de route af en maak kans op een Cortina fiets!

Jouw avontuur op de middelbare school gaat bijna beginnen. Letterlijk! Dat start namelijk al op de fiets. Nu je waarschijnlijk voor het eerst alleen de weg op gaat (en ook wat verder moet trappen), zijn er belangrijke dingen om op te letten. Doen je remmen het goed en werkt je licht? Weet jij wat MONO fietsen is? Wie er voorrang heeft op een kruising of rotonde? Nee? Geen paniek! Met ons Fiets Veilig Verkeersspel helpen wij je op weg. En op de route zijn nog fietsen te winnen ook.

Hoe werkt het Fiets Veilig Verkeersspel?

Speel het spel samen met je ouders/verzorgers of in de klas. Houd een telefoon, laptop of computer bij de hand, want door de route af te leggen en de vragenlijst online in te vullen, maak je kans op één van de drie gloednieuwe Cortina fietsen. We verloten een damesfiets, herenfiets en een elektrische fiets. Het spel begint bij stap 1 en eindigt bij stap 8. Lees alle stappen goed door, want met deze kennis kun jij heel makkelijk alle vragen beantwoorden op onze site.

1 Doe de fietscheck

Jouw fietsavontuur gaat bijna beginnen. Check voordat je op pad gaat of je fiets veilig is.

Scan de QR-code voor de checklist van Veilig Verkeer Nederland en controleer of jouw fiets aan alle punten voldoet.

2 Kies de beste route uit

Veilig fietsen naar school betekent niet alleen een goede fiets of verkeersvaardig zijn, maar ook qua route kun je al een aantal veilige keuzes maken. Denk aan een route waarbij zoveel mogelijk vrijliggende fietspaden (los van de autoweg) liggen en het vermijden van drukke oversteekpunten.

Weet jij al wat de beste route is? Scan de QR-code om naar de tips te gaan en de fietsrouteplanner te downloaden op je telefoon.

3 Oefen de route met je ouders/verzorgers

Door te oefenen, sta je straks niet voor verrassingen. Zijn er veel kruisingen of rotondes? Hoelang doe je er over? Is het erg druk? Voor jou fijn en voor je ouders/verzorgers, die willen weten waar jij elke dag fietst. Enne ouders, wel het goede voorbeeld geven, hè?!

Het Veilig op de Fiets Verkeersspel is gemaakt i.s.m. het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Veilig Verkeer Nederland, Fietzersbond, ANWB en TeamAlert. De fietsen worden beschikbaar gesteld door Cortina.

De afgebeelde fiets is niet per se de fiets die je kunt winnen.

6

De dode hoek

Het klinkt gevaarlijk, en dat is het ook! De bestuurder van een auto, bus, tram of vrachtwagen kan jou niet zien als je naast hen fietst.

Scan de QR-code en wij laten je precies zien waar je op moet letten.

7

Fietsen is gezond

Van elke dag op de fiets word je fit en maak je gelukshormonen aan. Hierdoor voel je je beter over jezelf en zelfverzekerder. Het verbetert zelfs je geheugen en planningsvermogen. Wel zo handig op school!

8

Test nu je kennis

Heb je de stappen doorlopen? En alle bijbehorende artikelen op de site gelezen? Dan is het tijd om te kijken of je alles ook echt hebt onthouden. Vul online de vragenlijst in. Als je de antwoorden goed hebt, maak je kans op één van de Cortina fietsen!

Scan de QR-code om naar de quiz te gaan.

MONO fietsen

Als je fietst, moet je je natuurlijk niet laten afleiden. Zeker niet door je telefoon. Maar wat mag wel en wat mag niet? Mag je je routeplanner dan wel gebruiken? En een muziekje op?

Scan de QR-code en we leggen het allemaal uit.

5

4

Maak een fietsgroepje

Een fietsgroep is gezellig én je bent goed zichtbaar op de weg. Hoe je veilig in een groep fietst, vind je op onze site.

Scan de QR-code om naar de tips te gaan.

Voor leraren

Verkeerseducatie voor leerlingen is belangrijk. En dat kan goed in de klas. Scan de QR-code om naar de online omgeving voor leraren te gaan. Hier vind je een lesbrief en handige materialen om jouw leerlingen goed en veilig op weg te helpen.

Voor ouders/verzorgers

Whooha! Je kind gaat op de fiets naar de middelbare school. We weten dat dit heel spannend is. Bereid je daarom samen goed voor. Stippel de beste route uit via de online routeplanner van de Fietzersbond en fiets de route. Zo ontdek je welke lastige verkeerssituaties jullie onderweg tegenkomen, die je nog even kunt uitleggen. TIP: rijd de route niet voor met de auto, dan gelden er andere verkeersregels. Bovendien zal je kind in de auto waarschijnlijk minder oplettend zijn op zijn omgeving. Scan de QR-code voor meer tips.

Win de mooiste schoolspullen

met je VO Gids

Julia bij Rudolf Steiner College

Doe mee aan de VO Gids foto/video-wedstrijd en wie weet win jij een van de 5 pakketten gloednieuwe schoolspullen ter waarde van 100 euro!

Het enige wat je hoeft te doen is een originele foto of filmpje mailen naar de VO Gids. Maar let op, als je wil winnen moet je inzending voldoen aan een paar voorwaarden:

- De foto of video moet gemaakt zijn op de open dag of voorlichtingsavond van een VO-school.
- De naam van die VO-school moet ergens op de foto of in het filmpje te lezen zijn.
- Je moet er zelf op staan.
- De VO Gids moet erop staan.
- Hoe gekker, hoe beter!

Kijk maar eens naar de foto's op pagina 72-73. De schoolnaam zie je soms op de gevel staan, maar die kan ook zichtbaar zijn op een T-shirt of een tasje. Dat mag allemaal. Probeer iets origineels te verzinnen, want elk jaar krijgt de VO Gids honderden foto's binnen. Je mag net zo vaak meedoen als je wil, maar per school één inzending. Je mag dus meerdere foto's en filmpjes sturen, maar wel van verschillende scholen. Mail je inzending naar fotowedstrijd@devogids.nl. Vergeet

Zó kun je winnen:

Stuur een leuke foto of filmpje van jouw bezoek aan een VO-school. Maar let op: jij moet er op staan met je VO Gids én de naam van de school moet zichtbaar zijn.

niet je naam, woonplaats en telefoonnummer en de naam van de school in de mail te zetten. Inzenden voor 15 mei 2023. De mooiste foto's of filmpjes, en niet alleen die van de winnaars, komen in de volgende VO Gids.

Door mee te doen met deze fotowedstrijd geven je ouders/verzorgers toestemming aan de redactie voor het gebruik van je naam en het beeldmateriaal op social media, de website en/of in de VO Gids.

Kijk op de website devogids.nl/fotowedstrijd voor slimme tips en de voorwaarden voor deze fotowedstrijd.

Wij verloten 5 x pakket ter waarde van **100 euro**

VO Gids 2023

Voor ouders en leerlingen
groep 7/8

Bekijk alle
scholen
in jouw regio

Handig
vergelijken
met de
SchoolWijzer

Kies jouw
VO-school
in 6 stappen!

Draai de gids om

WETENSCHAP, IETS VOOR JOU?

Kijk op pagina 57 (draai de gids om). Woon je in één (of in de buurt) van onderstaande plaatsen?
Lees dan meer over deze scholen met een WON Academie op hun presentatiepagina's.

ALKMAAR: Jan Arentsz

BERGEN OP ZOOM: RSG 't Rijks

DIJK EN WAARD Jan Arentsz Langedijk

EDAM-VOLENDAM: Don Bosco College

EERSEL: Rythovius College

EINDHOVEN: Sint-Joriscollege

GOEREE-OVERFLAKKEE: RGO College

GOES: Ostrea Lyceum (Fruitlaan)

GOOISE MEREN: Vituscollege

HAARLEMMERMEER: Kaj Munk College, KSH

HUIZEN: Erfgooiers College

KRIMPEN AAN DEN IJSSEL: Krimpenerwaard College

LANSINGERLAND: Melanchthon Bergschenhoek

LISSE: Fioretti College Lisse

ROOSENDAL: Norbertus Gertrudis Lyceum

ROTTERDAM: Thorbecke Voortgezet Onderwijs locatie Prinsenlaan

'S-HERTOGENBOSCH: Het Stedelijk Gymnasium

ZUIDPLAS: Thorbecke Voortgezet Onderwijs locatie Nieuwerkerk

CULTUURPROFIELSCHOLEN

Vind je dansen, muziek, theater of tekenen leuk?
Hieronder staan cultuurprofiel scholen die zich presenteren in deze VO Gids. Zoek de school in jouw regio hiernaast in de inhoudsopgave bij de presentatiepagina's. Lees ook het artikel op pagina 60 (draai je gids om).

ALMERE: Arte College

AMSTERDAM: Calandlyceum

ASSEN: Dr. Nassau College Locaties Penta & Quintus

BERGEN OP ZOOM: RSG 't Rijks

CULEMBORG: O.R.S. Lek en Linge

DE BILT: Werkplaats Kindergemeenschap

DORDRECHT: Insula College Koningstraat (mavo)

EINDHOVEN: Sint-Joriscollege

ENSCHDE: Het Stedelijk Kottenpark

GOES: Het Goese Lyceum locatie Bergweg

GOES: Het Goese Lyceum locatie Oranjeweg

GRONINGEN: CSG Wessel Gansfort, Harens Lyceum, Montessori Lyceum Groningen, Stadslyceum

LEIDEN: Da Vinci College Kagerstraat

MEPPEL: Stad & Esch

NIEUWEGEIN: Oosterlicht College, Cals College

OVERBETUWE: Hendrik Pierson College

SCHOUWEN-DUIVELAND: Pieter Zeeman Lyceum, SG Pontes

UTRECHT: Amadeus Lyceum, Gerrit Rietveld College, St. Bonifatiuscollege

VEENENDAAL: Rembrandt College

WESTERVELD: Stad & Esch Diever

WESTLAND: Lentiz | Floraccollege

WESTSTELLINGWERF: Linde College

TOPSPORT TALENTSCHOOL

Ben je al een topsporter of op weg er een te worden? Zoek dan een Topsport Talentschool, om te kunnen blijven trainen naast je schoolwerk. Woon je in de buurt van onderstaande scholen, dan kun je daar al meer over lezen op de presentatiepagina's in deze VO Gids. Lees ook het artikel op pagina 58 (draai je gids om).

ALKMAAR: OSG Willem Blaeu

ALMERE: Echnaton

AMSTERDAM: Calandlyceum

BERGEN OP ZOOM: RSG 't Rijks

CRANENDONCK: BRAVO! College Cranendonck

EINDHOVEN: Sint-Joriscollege

EMMEN: Carmelcollege Emmen

ENSCHDE: Het Stedelijk Alpha, Het Stedelijk College Zuid

GRONINGEN: Topsport Talentschool Groningen

HAARLEMMERMEER: Haarlemmermeer Lyceum Dalton & Tweekalig, Hoofdvaart College

HILVERSUM: Hilfertsheem College

HOORN: Tabor College d'Ampte, Tabor College Oscar Romero, Tabor College Werenfridus

LEIDEN: Leonardo College

ROTTERDAM: Thorbecke Voortgezet Onderwijs locaties Prins Alexanderlaan & Prinsenlaan

UTRECHT: Leidsche Rijn College

WEERT: Het College Weert, Het Kwadrant, Philips van Horne

ZUIDPLAS: Thorbecke Voortgezet Onderwijs locatie Nieuwerkerk

Voor het complete overzicht van
Topsport Talentscholen:
Expertisecentrum Voortgezet Onderwijs,
www.evot.nl

De VO Gids helpt je
bij je schoolkeuze!

De SchoolWijzer geeft je een goed overzicht van de scholen in jouw regio. Lees vooral de presentatiepagina's. Deze scholen bieden jou goede informatie zodat jij een keuze kunt maken. De meeste scholen zijn bereikbaar met de fiets of het openbaar vervoer. Voor een persoonlijk en actueel overzicht ga naar www.devogids.nl. Daar kun je ook zoeken op open dagen, bijzonderheden, alle varianten van het onderwijsaanbod en het aantal kilometers dat jij maximaal wilt reizen.

Na de presentatiepagina's van de scholen vind je een overzicht van de scholen in de omgeving en hun aanbod. Je krijgt dan een goed beeld van het grote aanbod van scholen en onderwijsmogelijkheden. De open dagen van de scholen staan in de OpenDagenPlanner. Bezoek vooral de open dagen van deze scholen.

Op de volgende pagina's van de scholen zie je vaak deze afbeelding staan. Dat is een QR-code. Download met je mobiel een QR-code appje en scan daarmee de QR-code. Dan kom je gelijk op de digitale VO Gids-pagina van de school met nog meer leuke en interessante info. Een filmpje bijvoorbeeld! Of aanvullende info over hun activiteiten en extra lesprogramma's.

Dan kun je kennismaken met de docenten en het onderwijsprogramma. En ... kijk vooral verder dan die school in de buurt! Je kiest een school niet voor een jaartje, maar voor minimaal 4 jaar. De verschillen tussen de scholen zijn groot, er valt wat te kiezen! Veel scholen kun je ook met het openbaar vervoer snel, droog en veilig bereiken. Dat lijkt in het begin natuurlijk wel een beetje eng, maar dat is gewoon een kwestie van wennen.

Inhoudsopgave SchoolWijzer 2023

PRESENTATIEPAGINA'S SCHOLEN

Deze scholen willen je graag laten zien wat zij voor jouw toekomst kunnen betekenen:

De Rooi Pannen	2
Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT	4

LVO Weert	6
BRAVO! College Cranendonck	8
Het College Weert	10
Het Kwadrant	12
Philips van Horne	14

Willibrord Gymnasium	16
Yuverta Nederweert en Roermond	18

OPENDAGENPLANNER

Je open dagen op een rij	20
OpenDagenService, laat weten dat je komt!	21

SCHOOLWIJZER

Hier vind je alle scholen in je regio	22
---------------------------------------	----

De Rooi Pannen Zo echt kan leren zijn

De vmbo afdeling van De Rooi Pannen in Eindhoven biedt alle leerwegen aan (basis, kader en gemengd) met een praktijkgerichte inslag voor horeca, bakkerij en recreatie. Vanaf de eerste klas wordt veel aandacht besteed aan de praktijkvakken en is de afdeling in iedere leerweg nadrukkelijk praktijkgericht.

DRIE PIJLERS

Praktijkgericht

We krijgen veel praktijken om lekker te werken...

Ondernemende leerling

We leren om een hindernis te nemen

Kleinschalig

Een leraar kent je hier echt

Het praktijkgerichte is erg onderscheidend. Vanaf de eerste schooldag staan de vakken horeca (koken en serveren), bakkerij en recreatie (HBR) op het rooster. De leerlingen staan in vakkleding in een modern en volledig ingericht lokaal waar deze vakken aan de orde komen. Het begint in leerjaar 1 met eenvoudige technieken. De leerling mag met de handen aan de slag. Kneden, uitrollen, kloppen, roeren, snijden, vormen en organiseren. Die technieken worden steeds verder uitgewerkt. Ook hygiëne krijgt veel aandacht in een doorlopend programma. Want uiteindelijk kookt de leerling voor gasten,

serveert in ons restaurant of maakt producten (van maaltijden tot broodjes, gebak en bonbons) voor onze schoolwinkel. Ook organiseren de leerlingen leuke en/of sportieve activiteiten die ze mogen uitvoeren of presenteren. Vmbo De Rooi Pannen brengt leren in praktijk.

AANMELDING LEERLINGEN

De aanmeldingsweek voor leerlingen voor leerjaar 1 en voor leerlingen die uitstromen van 'T Antoon en EOA is van 6 t/m 10 maart 2023. Ouders kunnen in de aanmeldweek hun kind digitaal aanmelden of een bezoek brengen aan onze school. Raadpleeg voor verdere informatie de website www.derooi pannen.nl.

In de eerste klas kan een leerling geplaatst worden in:

- een klas met de Basisberoepsgerichte leerweg
- een klas met de Basis/Kaderberoepsgerichte leerweg
- een klas met de Kaderberoepsgerichte leerweg
- een klas met de Kader/Gemengde en Theoretische beroepsgerichte leerweg
- een klas met de Gemengde en Theoretische beroepsgerichte Leerweg

Een plek waar je je veilig en thuis voelt, waar je leert samenwerken, omgaan met anderen en creatief zijn. Een plek waar je niet alleen maar met je neus in de boeken zit maar ook lekker in de praktijk bezig bent.

DE ROOI PANNEN

3

De Rooi Pannen

Kaakstraat 1
5623 AD EINDHOVEN
040 5001100

Scan deze QR-code voor

www.derooi pannen.nl
info.vmbo.eindhoven@derooi pannen.nl
Facebook: /derooi pannen
Instagram: @de_rooi_pannen

Opleiding(en):

Vmbo-tl, vmbo-gl, vmbo-kb, vmbo-bb

Vmbo-profielen:

Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR)

Extra aanbod:

Extra ondersteuning/bijzondere begeleiding

Onderwijsconcept:

Algemeen

Levensvisie:

Rooms-katholiek

Aantal leerlingen:

550

Voor meer informatie:

Voor vragen vanuit groep 8 betreffende instroom leerjaar 1 kunt u mailen naar: aanmeldingen.vmbo.ehv@derooi pannen.nl

Aan het einde van leerjaar 2 wordt gekeken op welk niveau de leerling uiteindelijk examen gaat doen.

Voor een zorgvuldige plaatsing worden naast het aanmeldingsgesprek ook de testgegevens en het advies uit het onderwijskundig rapport van de basisschool gebruikt.

Aanmelden voor leerjaar 2 en 3 voor reguliere leerlingen vindt plaats op 24 en 25 mei 2023.

SPECIAAL

In alle leerwegen worden via het OPP (onderwijsperspectief) speciale afspraken gemaakt voor eventuele begeleiding.

In de gemengde en theoretische leerweg wordt een extra theorievak aangeboden waarin ook examen wordt gedaan. Zo kan een leerling ook het diploma theoretische leerweg behalen.

Open Dag

Zondag 6-11-2022 en 15-01-2023
van 10.00-14.00 uur.

We verwelkomen je graag op onze school.

Kijk voor diverse mogelijkheden zoals informatieavonden of rondleidingen op onze website.

Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT

“Mosa-RT: ruimte voor talent in het Maasland!”

Net over de grens, in Maaseik en Kinrooi, hebben we voor alle leerlingen van het VO een breed aanbod met kleine klasgroepen. Wij zetten sterk in op hoge leerprestaties én welbevinden.

Wij, dat is scholengemeenschap Mosa-RT, met wortels in het **Technisch Instituut Sint-Jansberg, College Heilig Kruis-Sint-Ursula en Instituut Heilig Graf**. Deze scholen hebben de krachten gebundeld. Het resultaat: nog beter onderwijs! De naam Mosa-RT is niet toevallig gekozen. Mosa verwijst naar het brede Maasland in Belgisch- en Nederlands-Limburg. RT staat voor Ruimte voor Talent. En is niet elk kind een wonderkind?

KLEINE GROEPEN

Als toekomstige leerling van onze school kan je kiezen uit drie vestigingen: Maaseik, Kinrooi of Neeroeteren. We houden de klasgroepen bewust klein zodat we je optimaal kunnen ondersteunen. Je kan kiezen uit verschillende talentenpakketten: Sport, Techniek, Latijn, Sociale vorming,... Na het tweede jaar (je bent dan 14 jaar) kan je op de campus in Maaseik kiezen uit 23 studierichtingen: ook hier heb je een keuze uit sterk theoretische richtingen of kan je kiezen voor meer praktijk in je opleiding.

Wij dagen onze leerlingen uit, ieder op zijn niveau. Hierdoor krijgen ze plezier in leren!

*“Discipline is vooral een kwestie van duidelijke afspraken. Onze dochter voelt zich daar heel goed bij.”
moeder van Julie, 2de jaar Latijn*

VMBO MAVO HAVO ATH GYM

KATHOLIEK SECUNDAIR ONDERWIJS
Mosa-RT
RUIMTE VOOR TALENT: GRENSVERLEGGEND!

5

STERKE BEGELEIDING

We begeleiden je bij **leren leren, leven en kiezen**.

Leren leren: Je krijgt handvaten om de leerstof onder de knie te krijgen, want studeren is een kwestie van inzet, inzicht én methode.

Leren leven betekent aandacht voor je persoonlijke ontwikkeling en je welbevinden op school. We streven naar rust, orde en regelmaat.

Leren kiezen betekent schoolloopbaanbegeleiding zodat je de opleiding kiest die het best aansluit bij je capaciteiten én je interesse.

SCHOOLHOUSE VIMK: VERBLIJF IN MAASEIK EN KINROOI

In ons Schoolhouse met 79 bedden heeft elke jongere een eigen kamer met internet. Maar op ons Schoolhouse doe je natuurlijk véél meer dan alleen maar slapen en eten: wij helpen je bij je studies en zorgen ook voor de juiste ontspanning. Kom eens kijken!

www.mosa-rt.be/schoolhouse - <https://www.facebook.com/vimk>.

Schoolhouse/

ONZE TROEVEN

- kies op jonge leeftijd voor jouw interesse, theoretisch of praktisch
- structuur is belangrijk: vaste lessenroosters, opvang op school bij lesuitval,...
- met duidelijke regels zorgen wij voor een prettige en veilige sfeer
- vlotte aansluiting op Nederlands basisonderwijs

Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT EGS Kinrooi

Kloosterstraat 14
3640 KINROOI, BELGIË
0032 89 70 25 43

www.mosa-rt.be
egs.kinrooi@mosa-rt.be
Facebook: /SGMOSART
Instagram: @mosart.ruimtevoortalent

Scan deze QR-code voor de online presentatie

Opleiding(en):

Gymnasium (vwo), atheneum (vwo), havo, vmbo-tl/mavo, vmbo-gl, vmbo-kb, vmbo-bb

Extra aanbod:

DELFT (Frans), Zang/Muziek, Science/Technologie, Techniek, Sportklas, Laptop-/tabletonderwijs, Huiswerkbegeleiding

Aantal leerlingen:

320

Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT EGS Maaseik

Pelserstraat 33
3680 MAASEIK, BELGIË
00 32 89 563 232

www.mosa-rt.be
egs.maaseik@mosa-rt.be
Facebook: /SGMOSART
Instagram: @mosart.ruimtevoortalent

Opleiding(en):

Gymnasium (vwo), atheneum (vwo), havo, vmbo-tl/mavo, vmbo-gl, vmbo-kb, vmbo-bb

Extra aanbod:

DELFT (Frans), Zang/Muziek, Science/Technologie, Techniek, Sportklas, Laptop-/tabletonderwijs, Huiswerkbegeleiding

Aantal leerlingen:

400

Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT EGS Neeroeteren

Zandbergerstraat 21
3680 NEEROETEREN, BELGIË
00 32 89 864 665

www.mosa-rt.be
egs.neeroeteren@mosa-rt.be

Opleiding(en):

Gymnasium (vwo), atheneum (vwo), havo

Extra aanbod:

DELFT (Frans), Science/Technologie, Laptop-/tabletonderwijs

Aantal leerlingen:

150

KEUZEGIDS VOOR LEERLINGEN IN GROEP 7/8 VAN HET BASISONDERWIJS EN HUN OUDERS

LVO Weert

Kies het onderwijs dat bij jou past!

Dit schooljaar maak jij een keuze voor een school voor voortgezet onderwijs. Weet jij al welke school het wordt? Zoek je een school met topsportondersteuning? Wil je graag Tweektalig Onderwijs volgen? Of zoek jij het meer in de Techniek? De scholen van LVO in Weert en Cranendonck bieden een breed onderwijsaanbod met veel onderwijskundige extra's. Zo is er altijd wel een school die past bij jouw talent.

LVO WEERT

LVO Weert maakt onderdeel uit van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs en verbindt de Philips van Horne, Het Kwadrant, Het College Weert én het BRAVO! College Cranendonck. Deze vier scholen werken intensief samen om het brede onderwijsaanbod en de kwaliteit van het onderwijs in de toekomst te garanderen.

LEVENSECHT LEREN

Leren doe je niet alleen uit een boek, maar ook door dingen zelf te ervaren. De scholen van LVO Weert hebben dit op allerlei manieren in hun onderwijs ingebouwd. Door excursies, gastdocenten, projectonderwijs, masterclasses en bedrijfsbezoeken. Zo gaan gymnasiasten al in een vroeg stadium aan de slag met de praktijk van wetenschappelijk onderzoek en werken atheneumleerlingen binnen het Technasium in groepen aan uitdagende bèta-opdrachten. Voor mavo- en havo-leerlingen wordt ingespeeld op de

belevingswereld van de leerling en maatschappelijke thema's. Zij maken binnen het vak Technologie bovendien op een praktische manier kennis met de zeven werelden van de techniek, terwijl vmbo-leerlingen een groot aantal praktijklessen en bedrijfsstages hebben. Het Praktijkonderwijs is er voor leerlingen die gebaat zijn bij het leren in een praktijkomgeving. Door jarenlange samenwerking met bedrijven uit de regio zijn er veel mogelijkheden om ervaringen op te doen. Een goed voorbeeld van deze samenwerking is de meerjarige gecombineerde vmbo/MBO techniekopleiding die zowel op Het Kwadrant als op het BRAVO! College in nauwe samenwerking met het MBO en regionale bedrijfsleven wordt aangeboden.

RUST, REGELMAAT EN RUIMTE

De scholen van LVO in Weert en Cranendonck hebben in de onderbouw een uniek lesrooster met elke dag dezelfde begin- en eindtijd. Zo is er rust en structuur op school. Bovendien zijn er op deze manier nauwelijks tussenuren in het rooster. Na afloop van de reguliere lessen is er tijd voor extra's, zoals extra ondersteuning in de vorm van steunlessen taal en rekenen of deelname aan een huiswerkklas.

TALENT

Iedere leerling heeft talent. De uitdaging is dat we samen met jou dat talent ontdekken. We dagen je uit om het beste uit jezelf te halen en daar ook trots op te zijn! Dit doen we op meerdere manieren. Zo is er binnen het vmbo en de mavo veel aandacht voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Maatwerk is erg belangrijk. Meer- en hoogbegaafde leerlingen

Samenwerking

De scholen van LVO Weert werken intensief samen met basisscholen en het vervolgonderwijs. Zo zorgen we ervoor dat het onderwijs aansluit bij wat de leerlingen gewend zijn vanuit het basisonderwijs en voorbereidt op het onderwijs dat nog komen gaat.

worden gestimuleerd met uitdagende lesprogramma's op maat. Het College Weert is zelfs gecertificeerd als begaafdheidsprofielschool. Daarnaast zijn de scholen van LVO in Weert en Cranendonck Topsport Talentscholen. Zij bieden topsporters begeleiding in het combineren van hun studie met topsport. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, hebben de scholen een uitstekende zorgstructuur.

KOERS ONDERWIJS

Ben jij iemand die graag de ruimte krijgt om de dingen te doen die je graag wilt doen? Iemand die graag wil ontdekken waar je echt goed in bent? Die graag zelf bepaalt op welke manier je over een onderwerp wilt leren? Dan is Koers iets voor jou! LVO Weert biedt deze vorm van onderwijs voor de onderbouw mavo, havo en atheneum, waarbij je zelf richting geeft aan en eigenaar bent van je eigen leerproces.

AANMELDEN

Aanmelden op de LVO-scholen in Weert en Cranendonck kan op maandag 6 en dinsdag 7 maart 2023. Leerlingen die in het schooljaar 2022-2023 starten met vmbo-basis, vmbo-kader of het Praktijkonderwijs kunnen zich aanmelden op Het Kwadrant. Aanmelden voor mavo en havo kan op de Philips van Horne, aanmelden voor atheneum en gymnasium op Het College Weert. Aanmelden op het BRAVO! College Cranendonck kan voor het volledige, vierjarige vmbo, de eerste twee leerjaren van atheneum en de eerste drie leerjaren van havo. Tevens bieden het BRAVO! College en Het Kwadrant een meerjarige techniekopleiding aan.

Praktijkervaring

Leren doe je niet alleen uit een boek, maar ook door dingen zelf te ervaren. Door jarenlange samenwerking met bedrijven uit de regio zijn er veel mogelijkheden om ervaringen op te doen aan de hand van stages, excursies en bedrijfsbezoeken.

LVO Weert

Parklaan 1 A
6006 NT WEERT
(0495) 65 77 40

www.lvo-weert.nl

Het College

Het College Weert

Parklaan 1a
6006 NT Weert

www.college.nl

BRAVO! College Cranendonck

Jan van Schoonvorststraat 1
6021 BP Budel

www.bravocollege.nl

Philips van Horne

Herenstraat 298
6004 XL Weert

www.philipsvanhorne.nl

Het Kwadrant

Thornstraat 7
6004 JP Weert

www.hetkwadrant.nl

Onderwijsaanbod:

Gymnasium
Atheneum
Havo
Mavo
Vmbo
Praktijkonderwijs

Aanmelden:

Maandag 6 en dinsdag 7 maart 2023

BRAVO! College Cranendonck

Kennis en plezier maken we samen!

Het BRAVO! College, de plezierigste school van Cranendonck en omgeving... Een Brabantse school die bekend en geliefd is in de regio omdat plezier, samenwerken en leren centraal staan. De warme en persoonlijke sfeer van onze school, de kleinschaligheid, laagdrempelige opzet en de betrokkenheid van onze docenten zorgen ervoor dat je je al snel thuis voelt.

Het BRAVO! College biedt de eerste twee leerjaren van het atheneum, de eerste drie leerjaren van de havo, het volledige vierjarige vmbo en BIVAK, een techniekopleiding in samenwerking met het lokale bedrijfsleven.

Zoals bij iedere verandering is het eerste jaar even wennen aan de nieuwe school, de nieuwe vakken en de nieuwe mensen om je heen. De grootste uitdaging is de zoektocht naar wie je bent, wat je leuk vindt én waar je goed in bent. Onze docenten helpen je graag daarbij!

ONS AANBOD

Het eerste leerjaar werken we met gecombineerde brugklassen. Dat wil zeggen dat er twee niveaus bij elkaar zitten. Je krijgt les op je eigen niveau, maar je kunt bijvoorbeeld ook één vak op een hoger niveau volgen. Dit is fijn voor een betere voorbereiding op de bovenbouw.

Het BRAVO! College biedt een volledige vmbo-opleiding en behaalde de afgelopen jaren uitstekende eindexamenresultaten waar we erg trots op zijn. Mede dankzij deze prestaties zijn we

door het Elsevier Weekblad uitgeroepen tot 'superschool 2020'. Daarnaast kun je bij ons terecht voor de volledige onderbouw van de havo. Havo-leerlingen stromen na het derde leerjaar door naar bijvoorbeeld de Philips van Horne in Weert.

Voor atheneumleerlingen bieden we leerjaar één en twee aan. Daarna stromen zij door naar Het College of een andere school naar keuze.

BIVAK (BIJZONDER INNOVATIEF VAKONDERWIJS)

Sinds schooljaar 2019-2020 biedt het BRAVO! College ook de mogelijkheid tot het volgen van een techniekopleiding voor de niveaus basis, kader en mavo. Binnen deze innovatieve vakopleiding behaalt de leerling een vmbo-diploma. In de eerste twee leerjaren maak je kennis met de zeven werelden van techniek. Middels snuffelmomenten, bedrijfsbezoeken, praktijkopdrachten en stages bij het lokale bedrijfsleven doen leerlingen ervaring op om een weloverwogen aansluitende mbo-keuze te kunnen maken.

“Ik vind het fijn om op een kleinere school te beginnen. Je kent hier iedereen. Er is een gezellige sfeer op school. Iedereen is hier vrij om te zijn wie hij/zij is.”

BRAVO!
college cranendonck

6

BRAVO! College Cranendonck

Jan van Schoonvorststraat 1
6021 BP BUDEL
0495 491432

de online presentatie

www.bravocollege.nl

info@bravocollege.nl

Facebook: /bravocollegecranendonck

Instagram: @bravocollegecranendonck/

Opleiding(en):

Atheneum (vwo), havo, vmbo-tl/mavo, vmbo-gl, vmbo-kb, vmbo-bb

Opleidingsvariant(en):

Techniekopleiding BIVAK

Vmbo-profielen:

Dienstverlening en Producten (D&P)

Extra aanbod:

Huiswerkbegeleiding, Leerwegondersteuning (LWOO), Hoogbegaafdenonderwijs, Mbo-samenwerking, Culture & Care, Art & Technology

Bijzondere thema's:

Begaafdheidsprofielschool, Topsport Talentschool

Onderwijsconcept:

Algemeen

Aantal leerlingen:

398

Voor meer informatie:

<https://bravocollege.nl/groep-7-8>

Open Huis:

Woensdag 19 oktober 2022

Voorlichtingsactiviteiten:

bravocollege.nl/groep-7-8

Aanmelddagen:

Maandag 6 en dinsdag 7 maart 2023

BEGELEIDING EN PERSOONLIJKE AANDACHT

Het basisrooster is zo ingedeeld dat de lessen iedere dag van de week op dezelfde tijd beginnen en eindigen. Iedere dag bestaat uit vijf reguliere lessen en twee lessen keuzewerktijd. Bij deze laatste lessen kan de leerling zelf kiezen voor een verwerkingsles of een talentles. Ook kunnen hier gesprekken met de leerlingcoach plaatsvinden.

Tijdens de reguliere lessen wordt er onderscheid gemaakt tussen instructie- en verwerkingstijd. Bij afwezigheid van een docent worden de lessen in de meeste gevallen opgevangen.

Leerlingen met een extra zorg- of ondersteuningsbehoefte zijn op het BRAVO! College meer dan welkom. Door de kleinschalige opzet van onze school zijn er korte lijnen met onze ondersteuners en docenten, wat zorgt voor een vertrouwde, warme en gemoedelijke sfeer.

JIJ EN JE SPORTTALENT

Onze school is een Topsport Talentschool waar professionele sporters begeleid worden bij de combinatie van studie en sport.

*“Er is een goede structuur.
Iedere dag op dezelfde tijd naar school en op
dezelfde tijd uit, je weet waar je aan toe bent!”*

KEUZEGIDS VOOR LEERLINGEN IN GROEP 7/8 VAN HET BASISONDERWIJS EN HUN OUDERS

Het College Weert

Ontdek je kracht!

Binnenkort maak je een keuze voor een school voor voortgezet onderwijs. Weet jij al wat je zoekt? Wil je Tweektalig Onderwijs volgen? Of ben je misschien wel nieuwsgierig naar het Technasium? Kom dan naar Het College Weert, dé school voor atheneum en gymnasium in Weert en omstreken. Het College is een school met een open karakter waar je jouw persoonlijke talenten gaat ontdekken en je nieuwe uitdagingen zult aangaan. En wist je dat ook het Koers onderwijs op Het College gevestigd is? Een vorm van onderwijs voor de onderbouw mavo, havo en atheneum, waarbij je zelf richting geeft aan en eigenaar bent van je eigen leerproces.

Ben jij klaar voor een uitdaging? Op Het College maak je kennis met de wereld van de wetenschap. Bijvoorbeeld via het Technasium op het atheneum of door het vak wetenschapsoriëntatie op het gymnasium. Door dingen te doen en te ervaren leer je het beste. We zorgen daarom voor veel 'levensechte' lessen. Daarnaast biedt de school de leerlingen veel extra uitdagingen om je talenten te ontdekken en ontwikkelen.

TECHNASIUM

Maak jij graag kennis met de fascinerende wereld van onderzoek en technologie? Dat kan met het Technasium op het atheneum. Je gaat als fictieve onderzoeker bij de opdrachtgever op onderzoek uit. Dankzij het Technasium maak je

kennis met beroepen als bouwkundige, laborant en industrieel ontwerper. Bij elk project neem je een kijkje in de wereld om je heen. Alle atheneumleerlingen volgen het eerste leerjaar het vak 'Onderzoeken en Ontwerpen'.

KUNST EN CULTUUR

Misschien ligt jouw passie meer bij muziek, dans, kunst en theater. Dan kun je als atheneumleerling op Het College kiezen voor de kunststroom. Hier maak je kennis met de interessante wereld van kunst en cultuur. Je volgt workshops, hebt kunst & cultuurdagen en krijgt de kans om daadwerkelijk voor publiek op te treden. Een echte buitenkans voor creatievelingen! Alle atheneumleerlingen volgen het eerste leerjaar 'Kunst en Cultuur'. Na het eerste leerjaar kies je voor Kunst & Cultuur óf het Technasium.

WETENSCHAPSORIËNTATIE

Ben jij nieuwsgierig? Dan beschik je al over de belangrijkste eigenschap van een jonge wetenschapper. Voor een universitaire studie is het goed dat je de taal van de wetenschap leert kennen. Op het gymnasium volg je daarvoor het vak 'wetenschapsoriëntatie'. Hier onderzoek je

*Eigenaarschap
De leerling heeft de leiding
in het gesprek met ouders en
mentor. Geen oudergesprekken,
maar leerlinggesprekken.*

Tevredenheid

*Het College meet jaarlijks de leerling-
en oudertevredenheid. Leerlingen
voelen zich veilig op school en de
tevredenheid is groot.*

als een echte wetenschapper je eigen vragen op het gebied van natuur-, gedrags-, taal- en cultuurwetenschappen.

TWEETALIG ONDERWIJS

Tweetalig Onderwijs betekent dat je de helft van de vakken in een andere taal volgt. Op Het College is dat Engels. Op deze manier leer je vloeiend Engels spreken en begrijpen. Tweetalig onderwijs gaat echter verder dan het leren van de Engelse taal. Je legt internationale contacten tijdens language and culture trips en exchange programs. Zo word je optimaal voorbereid op de internationale samenleving. Het Tweetalig Onderwijs kun je zowel op het atheneum als op het gymnasium volgen.

TOPSPORT

Droom je wel eens van een sportcarrière? Dat kan met de topsportfaciliteiten van Het College Weert. De school is een Topsport Talentschool die topsporters begeleidt in het combineren van hun studie met topsport. Welke faciliteiten je krijgt, hangt af van wat jij als sporter nodig hebt.

BEGAAFDHEIDSPROFIEL

Het College Weert is een begaafdheidsprofiel school. Dat betekent dat we uitdaging en begeleiding bieden aan (hoog)begaafde leerlingen. Je oefent voor een belangrijk deel invloed uit op je eigen schoolloopbaan. Je kunt de diepte in gaan, daar waar jij het interessant vindt. Niet alleen (hoog)begaafde leerlingen doen dat, maar ook leerlingen die goed zijn in bijvoorbeeld sport, een taal of muziek.

KOERS ONDERWIJS

Ben jij iemand die graag de ruimte krijgt om de dingen te doen die je graag wilt doen? Die graag zelf bepaalt op welke manier je over een onderwerp wilt leren? Dan is Koers iets voor jou! Het College huisvest deze vorm van onderwijs voor de onderbouw mavo, havo en atheneum, waarbij je zelf richting geeft aan en eigenaar bent van je eigen leerproces. Benieuwd? Kijk dan op www.koersweert.nl.

Het College Weert

Parklaan 1 A
6006 NT WEERT
0495 657740

Scan deze QR-code voor
de online presentatie

www.college.nl

info@college.nl

Facebook: /HetCollegeWeert

Instagram: @hetcollege/

Opleiding(en):

Gymnasium (vwo), atheneum (vwo)

Opleidingsvariant(en):

Koers onderwijs

Extra aanbod:

Cambridge English, Spaans, Kunst/
Cultuur, Hoogbegaafdenonderwijs,
Internationale samenwerking, Hbo-
samenwerking, Universitaire samenwerking,
Wetenschapsoriëntatie (WON)

Bijzondere thema's:

Begaafdheidsprofiel school, Jet-Net school,
Technasium, Topsport Talentschool, Tweetalig
onderwijs

Aantal leerlingen:

1050

Open Huis:

Maandag 17 oktober 2022

Voorlichtingsactiviteiten:

college.nl/groep-7-8

Aanmelden:

Maandag 6 en dinsdag 7 maart 2023

Het Kwadrant

Passie als Kompas

Ben jij een 'handen-uit-de-mouwen' type? Wil jij leren in 'echte' situaties, in de echte wereld? Wil jij werken vanuit je eigen motivatie en interesse? Dan is Het Kwadrant jouw school. Het Kwadrant is dé vmbo-school voor de regio Weert. Het Praktijkonderwijs en de vakmanschapsroute (zesjarige techniekopleiding) zijn ook in de school gevestigd.

Het Kwadrant is een veilige school waar het verkennen en plannen van jouw toekomstige loopbaan centraal staat. Samenwerking met het bedrijfsleven vinden we erg belangrijk. Door nauw samen te werken, geven we jou een goede opleiding met vele doorstroommogelijkheden.

VMBO

Wij bieden binnen het vmbo twee verschillende niveaus aan: de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg. Dit is tevens mogelijk voor leerlingen met LRO (Leerroute Ondersteuning). Mocht je in een vak uitblinken, dan kun je dit op een hoger niveau volgen.

De vmbo-school heeft vijf profielen:

1. profiel E&O (Economie & Ondernemen)
2. profiel Z&W (Zorg & Welzijn)
3. profiel BWI (Bouwen, Wonen & Interieur)
4. profiel PIE (Produceren, Installeren & Energie)
5. profiel D&P (Dienstverlening & Producten)

VAKMANSCHAPSROUTE

Er is een steeds grotere vraag naar technisch geschoold personeel. Daarom verzorgt Het Kwadrant, in nauwe samenwerking met Gilde Opleidingen (MBO) en het bedrijfsleven, de speciale zesjarige Vakmanschapsroute. Dit is een opleiding waar de leerlingen vooral met hun handen kunnen werken. Binnen deze opleiding bieden wij twee routes aan: BWI (Bouwen, Wonen & Interieur) en PIE (Produceren Installeren en Energie). Om de leerlingen uitdagingen aan te blijven bieden, werken we samen met het MBO in Venlo en Roermond.

PRAKTIJKONDERWIJS

In het Praktijkonderwijs begeleiden wij leerlingen naar een passende plek op de arbeidsmarkt. Voor sommigen is een doorstart naar een vervolgopleiding ook mogelijk. De leerlingen ronden het Praktijkonderwijs af met een diploma en branchegerichte certificaten. Het doel van het Praktijkonderwijs is dat de leerlingen zich ontwikkelen tot volwassenen die

GSA-platform

Het Kwadrant heeft een GSA-platform: een Gender & Sexuality Alliance. Iedereen op school heeft de vrijheid om te zijn wie ze zijn, zonder zich daarvoor te hoeven schamen of verantwoorden.

HET KWADRANT

13

in staat zijn zichzelf te onderhouden en te verzorgen. Het Praktijkonderwijs biedt een op maat gesneden programma vanuit de Big Picture Learning filosofie, waarbij de nadruk ligt op de gebieden Wonen, Werken, Vrije Tijd en Burgerschap.

ONZE SPEERPUNTEN*Persoonlijke ontwikkeling*

Op Het Kwadrant is de persoonlijke interesse van iedere leerling verbonden met de wereld om ons heen en met het onderwijs. Waar een leerling echt goed in is en waar hij echt belangstelling voor heeft, zijn belangrijk voor wat we doen op school. De coach heeft intensief contact met de leerling en ouders, waarbij de (leer)doelen en passie van de leerling centraal staan.

Coachtijd

Tijdens de coachtijd bewaakt de leerling zijn eigen leerproces. Dit doen de leerlingen samen in de klas met de coach. De coach besteedt in deze coachtijd ook aandacht aan de klas als groep.

Buitenschools leren

Leren in de echte wereld en het geleerde buiten de school uitvoeren is de beste manier om kennis te maken met het bedrijfsleven en ervaring op te doen. Dit helpt je bij het maken van keuzes. Hier hoort natuurlijk ook een stagetraject bij.

Voor deze drie speerpunten is de relatie met de leerling en ouders voor ons het belangrijkste uitgangspunt.

LAPTOPS

Iedere leerling krijgt bij ons een laptop te leen. We werken met zowel boeken als digitale methodes. Door een laptop te gebruiken is het voor leerlingen makkelijker om op het eigen niveau te werken. Tevens zorgt het gebruik van een laptop ervoor dat docenten snel inzicht in het niveau van de leerling of klas krijgen.

Opstroom

Het is op onze school mogelijk om vakken op een hoger niveau te volgen en hierin examen te doen. Bovendien blijven er nauwelijks leerlingen zitten. Samen met de vakdocenten monitort de coach de voortgang van de leerlingen.

de online presentatie

Het Kwadrant

Thornstraat 7
6004 JP WEERT
0495 513666

www.hetkwadrant.nl
info@hetkwadrant.nl
Facebook: /Het-Kwadrant-Weert
Instagram: @hetkwadrantweert/

Opleiding(en):

Vmbo-kb, vmbo-bb, praktijkonderwijs

Opleidingsvariant(en):

Vakmanschapsroute

Vmbo-profielen:

Bouwen, Wonen en Interieur (BWI),
Dienstverlening en Producten (D&P),
Economie en Ondernemen (E&O),
Produceren, Installeren en Energie (PIE),
Zorg en Welzijn (Z&W)

Extra aanbod:

Doorlopende leerlijn vmbo-mbo,
Mbo-samenwerking, Leerroute Ondersteuning,
Loopbaanleren, Buitenschools

Bijzondere thema's:

Topsport Talentschool

Onderwijsconcept:

Algemeen

Aantal leerlingen:

666

Voor meer informatie:

<https://hetkwadrant.nl/groep-7-8>

Open Huis:

Donderdag 20 oktober 2022

Voorlichtingsactiviteiten:

hetkwadrant.nl/groep-7-8

Aanmelddagen:

Maandag 6 en dinsdag 7 maart 2023

Philips van Horne

Jouw fundament voor de toekomst!

De Philips van Horne wil bijdragen aan een succesvolle toekomst van haar leerlingen door ze op een innovatieve wijze voor te bereiden op een snel veranderende maatschappij en de vervolgopleiding die bij de jongere past. Van oudsher staan we voor goed en degelijk onderwijs en zijn trots op hetgeen we doen.

Op de Philips van Horne kun je terecht voor mavo en havo. Daarnaast biedt de school je veel uitdagingen om jouw talenten te ontdekken en ontwikkelen. Het eerste en tweede leerjaar zitten alle leerlingen in een tweejarige heterogene brugklas. Gedurende deze twee schooljaren heb je de kans om te laten zien welk niveau het best passend is voor jou. Aan het einde van leerjaar 2 word je bevorderd naar mavo 3 of havo 3.

TWEEJARIGE HETEROGENE BRUGKLAS

In de tweejarige heterogene brugklas wordt gewerkt met een gedifferentieerd onderwijsaanbod, zodat er voor iedere individuele leerling en ieder vak voldoende uitdaging geboden kan worden. Stroom je na het tweede jaar door naar de mavo, dan word je voorbereid op een doorstroom naar het MBO of naar de havo. Op de mavo is er veel aandacht voor loopbaanontwikkeling en -begeleiding. De havo bereidt je voor op het HBO of de doorstroom naar het vwo.

*Kunstzinnige school
De Philips van Horne is een
muzikale en kunstzinnige
school. Wij stimuleren en
inspireren. Je hoeft nergens in
uit te blinken, maar het mag
natuurlijk wel!*

TECHNOLOGIE

De wereld van bèta en techniek is meer dan witte jassen en schroevendraaiers. Technologie speelt in het leven van alledag een steeds grotere rol. Creatieve geesten, onderzoekers, avonturiers, vernieuwende denkers en ontwerpers, binnen de technologie is er voor iedereen iets te vinden. Het vak technologie dat in leerjaar 1 en 2 wordt aangeboden in de heterogene brugklas, laat je op een praktische manier kennismaken met de verschillende bèta-werelden.

DIENSTVERLENING EN PRODUCTEN

Vanaf het derde leerjaar van de mavo volg je het vak Dienstverlening en Producten samen met een keuzevak. We bieden de volgende keuzevakken aan: Care & Wellness, Economie & Ondernemen, Multimedia & Design en Techniek & Productontwikkeling. De lessen Dienstverlening en Producten en de keuzevakken zijn vooral gericht op de praktijk en geven je een goede voorbereiding op een vervolgopleiding in het MBO.

**PHILIPS
VAN HORNE**

15

*De Philips, jouw fundament
voor de toekomst!*

*"It takes a village to raise a child" luidt
een Afrikaans gezegde. Wij geloven in
SAMEN! Samen met onze jongeren en
ouders/verzorgers gaan wij deze
eervolle uitdaging aan!*

TOPSPORT

Studie en topsport combineren? Dat kan met de topsportfaciliteiten van de Philips van Horne. De school is een Topsport Talentschool die topsporters begeleidt in het combineren van hun studie met topsport. Welke faciliteiten je krijgt, hangt af van wat jij als sporter nodig hebt.

KUNST EN CULTUUR

De Philips van Horne is een muzikale en kunstzinnige school. Je hebt vast wel eens gehoord van bijvoorbeeld het Muziekgala, Van Horne Pop en Van Horne Unplugged. Vind je het leuk om te tekenen, schilderen, met mode bezig te zijn of te acteren? De Philips is een creatieve school die creatievelingen zoals jij weet te stimuleren en inspireren.

Philips van Horne

Herenstraat 298
6004 XL WEERT
0495 431030

de online presentatie

www.philipsvanhorne.nl
info@pvanhorne.nl
Facebook: /philipsvanhorneweert/
Instagram: @philipsvanhorneweert/

Opleiding(en):

Havo, mavo

Opleidingsvariant(en):

Tweejarige heterogene brugperiode, vmbo-gl, vmbo-tl, havo

Vmbo-profielen:

Dienstverlening en Producten (D&P),
Economie en Ondernemen (E&O), Media,
Vormgeving en ICT (MVI), Zorg en Welzijn
(Z&W), Techniek

Extra aanbod:

Kunst/Cultuur, Zang/Muziek, Doorlopende
leerlijn vmbo-mbo, Mbo-samenwerking,
Opstroomprogramma's

Bijzondere thema's:

Topsport Talentschool

Aantal leerlingen:

1350

Open Huis:

Dinsdag 18 oktober 2022

Voorlichtingsactiviteiten:

philipsvanhorne.nl/groep-7-8

Aanmelddagen:

Maandag 6 en dinsdag 7 maart 2023

Willibrord Gymnasium Bright New Talent

Willibrord Gymnasium staat voor categoriaal gymnasiaal onderwijs in de Peel. Een school waar leerlingen deels hun eigen leerroute volgen. Een plek waar leerlingen zichzelf mogen zijn en waar ze uitgedaagd worden om hun eigen talenten en ideeën te ontwikkelen. Een school die kansen biedt!

BRIGHT FOCUS LEARNING

Op het Willibrord heeft iedereen een vwo- of havo/ vwo-advies. Maar je hebt wel jouw eigen talenten, interesses, wensen en ideeën. Bij **Bright Focus Learning** combineren we uitdagende **Focus**-lessen met de **Nexus**-keuzeprogramma's. Samen met experts binnen en buiten de school, je coach (en je ouders) werk je aan je eigen leerroute.

FOCUS-LESSEN

Op het Willibrord krijg je Focus-lessen. Die lessen zijn **to the point** en geconcentreerd op **vwo-niveau**. Vakdocenten laten je tijdens die lessen kennismaken met nieuwe en bekende talen, andere werelden en wijsheden van vroeger en nu. Je leert op verschillende manieren: met boeken, je iPad, je zoekt informatie, doet proefjes, maakt opdrachten, schrijft en discussieert. Dit doe je soms alleen en soms samen.

NEXUS-LESSEN

Het kan zijn dat je meer uitleg wilt voor één of meer Focus-vakken of extra wilt oefenen. Binnen het Nexus-keuzeprogramma ga je dan naar de **ondersteunende** lessen. Voor wie juist meer uitdaging wil, erg geïnteresseerd is in een bepaald vak of iets nieuws wil uitproberen, zijn er **verdiepende** en **verbredende** lessen. Je kunt bijvoorbeeld kiezen voor atelier, mindfulness, Chinees, Spaans, filosofie, lego league, singer-songwriter, programmeren, musical en sport. Daarnaast kun je ook zelf een (onderzoeks)project opzetten via FlowSpace of Honours Program Gymnasia.

We bekijken samen wat voor jou de goede leerroute is!

EXPERTBOX

Het Willibrord heeft een grote Expertbox met allerlei deskundigen. Je kunt ze op allerlei manieren inschakelen bij je studie en je (school)carrière. Ook jij kunt een expert worden! Kijk op www.expertbox.nl

Willibrord
Gymnasium

17

Willibrord Gymnasium

Beukenstraat 80
5753 GD DEURNE
0493-314802

de online presentatie
Scan deze QR-code voor

www.willibrordgymnasium.nl
info@willibrordgymnasium.nl
Facebook: /willibrordgymnasium
Instagram: @willibrordgymnasium_deurne
Tiktok: @willibrordgymnasium

Opleiding(en):

Gymnasium (vwo)

Extra aanbod:

Cambridge English, DELF (Frans), Goethe Deutsch, Chinees, Spaans, Drama/Theater, Kunst/Cultuur, Zang/Muziek, Science/Technologie, Robotica/Programmeren, Techniek, Filosofie, Laptop-/tabletonderwijs, Huiswerkbegeleiding, Extra ondersteuning/bijzondere begeleiding, Hoogbegaafdenonderwijs, Extra examenvakken, Universitaire samenwerking, Olympiades, Olympic Moves, Debatteren, Mindfulness, HPG

Onderwijsconcept:

Algemeen

Levensvisie:

Algemeen bijzonder

Aantal leerlingen:

400

Voor meer informatie:

Myrthe van Horik (Coördinator onderbouw)
m.vanhorik@willibrordgymnasium.nl
Haar telefoonnummer is: 0493-314802

Informatieavonden groep 7/8 19.30-21.00 uur

- 13 oktober
- 1 december
- 24 januari (hoogbegaafdheid)
- 7 februari

Expeditie Bright New Talent 14.00-16.00 uur

- 2 november
- 14 december
- 1 februari (groep 7/8)
- 13 april (groep 7)

Open avond 18.00-21.00 uur

- 20 januari

Aanmeldingsweek

- 6 t/m 12 maart via de website

JE PERSOONLIJKE COACH

Op het Willibrord krijg je tijdens je hele schoolperiode begeleiding van je **persoonlijke coach**. Je coach bekijkt samen met jou wat voor jou de goede leerdoelen zijn, helpt je bij het leren leren en het maken van keuzes. Jullie praten ook samen over je ervaringen binnen en buiten school. Samen met je coach en je ouders werken jullie aan jouw leerroute en kijken jullie welke begeleiding jij daarbij nodig hebt.

IPAD

Iedere leerling bij ons heeft zijn eigen iPad. We werken op onze school namelijk met boeken en digitale methodes. Tevens gebruiken we de iPad als didactisch hulpmiddel, presenteren we leerstof op verschillende manieren en is er meer mogelijkheid om de leerstof te verwerken.

GESPECIALISEERDE BEGELEIDING

Misschien heb jij **speciale aandacht** nodig voor bijvoorbeeld hoogbegaafdheid, faalangst, dyslexie, AD(H)D of autisme. Wij hebben gespecialiseerde medewerkers en coaches in huis die je begeleiden.

KOM JE KIJKEN EN MEEDOEN MET BRIGHT FOCUS LEARNING?

Met een vwo-advies of havo/vwo-advies, flink wat nieuwsgierigheid en zin om aan de slag te gaan, ben je van harte welkom!
Kom proeven aan ons onderwijs tijdens onze informatieavonden, expedities (proeflessen), open avond of Proloo9.

PROLOO9

Tijdens Proloo9 volg je 10 weken een ochtend bij ons op school onderwijs. Je volgt vaklessen en krijgt coaching in studievoordigheden. Ook ervaar je hoe het op het VO eraan toegaat. Aanmelden kan via de basisschooldocent.

Yuverta Roermond en Nederweert

Thuis in de toekomst!

Bij Yuverta ontdek jij wat je leuk vindt. We vinden het belangrijk dat jij je snel thuis voelt. Daarom is er veel ruimte voor persoonlijke aandacht. Samen proberen we het beste resultaat te halen. Jouw ontwikkeling staat altijd voorop! Naast de algemene vakken zoals Nederlands en wiskunde, kom jij meer te weten over dieren, natuur, voeding en actief buitenleven. Je leert vooral door te doen!

LEREN IN DE PRAKTIJK

Yuverta vindt het belangrijk dat leerlingen steeds vaker leren in de échte praktijk, binnen en buiten de school. Met deze praktische werkwijze wordt leren leuk, doordat je leert door te doen en te ervaren. Je verzorgt dieren en planten op school, op een leerbedrijf of stageplaats, en maakt zo kennis met de praktijk. Naast de groene beroepen leer je ook beroepen kennen uit de sectoren Zorg & Welzijn, Techniek en Economie. Op die manier kun je een bewuste keuze maken voor een vervolgopleiding.

BREDE UITSTROOM

Onze middelbare scholen bieden jou een wereld aan mogelijkheden. Naast de 'gewone' theorievakken geven we ook 'groene' vakken. Vanaf leerjaar 3 ga je met je examenvakken aan de slag en mag je een aantal vakken zelf kiezen.

Je leert ondernemen en duurzaamheid toepassen en bij Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding krijg jij antwoord op de vragen: Wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik. Het examenprogramma Dienstverlening en Producten zorgt ervoor dat je met je diploma van Yuverta een brede basis hebt waarmee je alle kanten op kunt. Vanzelfsprekend naar het mbo-groen, maar met dit vmbo-diploma ben je net zo welkom bij de andere mbo-sectoren. En met de juiste leerweg kun je ook doorstromen naar de havo. Genoeg te kiezen dus!

LEERWEGEN

Op het Yuverta leer je op je eigen manier en kun je via verschillende leerwegen je middelbare school diploma halen. Een leerweg geeft de manier aan waarop iemand leert, heel praktisch, theoretisch of een beetje van beide. Aan het eind van het tweede jaar kies je een leerweg die het beste bij je past. Bij Yuverta Nederweert en Roermond stromen leerlingen al jaren op een hoger niveau uit dan het advies van de basisschool.

Yuverta

19

Bij Yuverta mavo Nederweert gaat het om mensen, dieren, planten en duurzaamheid. Kortom, alles wat leeft en wat ons leven mooier, beter en leuker maakt. Leer door te doen en te ervaren!

YUVERTA VMBO ROERMOND

Bij Yuverta in Roermond worden de Basisberoepsgerichte Leerweg (BB), Kaderberoepsgerichte Leerweg (KB), Gemengde Leerweg (GL) aangeboden. Het is ook mogelijk om je TL-diploma te behalen door een extra algemeen vak te kiezen binnen de GL. Slaag je, dan kun je kiezen voor een diploma Gemengde Leerweg óf Theoretische Leerweg. Welke leerweg je ook kiest, bij ons haal je het beste in jezelf naar boven!

YUVERTA MAVO NEDERWEERT

Onze school in Nederweert is gespecialiseerd in onderwijs op mavo-niveau maar ook goede kaderleerlingen zijn van harte welkom! Je kunt hier de gemengde leerweg (gl) en de theoretische leerweg (tl) volgen. Daarnaast bieden wij de leerroute mavo-plus aan voor leerlingen die vanaf het eerste leerjaar al weten dat zij de overstap naar havo nastreven of die de overstap naar havo nog te groot vinden.

WELKOM IN HET GROENE PARADIJS

Yuverta mavo Nederweert biedt groen onderwijs. Dat betekent dat leerlingen niet de hele dag binnen zitten, maar ook naar buiten gaan. We geven alle vakken die andere vmbo-scholen ook geven, maar dan met een groene twist. Naast de 'gewone' lessen zijn er allerlei projecten en opdrachten waar alleen of in een team aan wordt gewerkt. Ook duurzaamheid is een belangrijk thema binnen onze lessen en op school. Het gaat om mensen, dieren, planten, natuur. Oftewel, alles wat leeft en wat ons leven mooier, beter en leuker maakt.

KOM KENNISMAKEN

Wil je meer weten over het vmbo van Yuverta Roermond of de mavo van Yuverta Nederweert? Kijk dan op www.yuverta.nl voor kennismakingsmomenten zoals Open Dagen, voorlichtingsavonden, workshops of de doe-middag. Tot snel!

Vanaf dit schooljaar gaat CITAVERDE College samen met Wellantcollege en Helicon onder de nieuwe schoolnaam Yuverta!

Yuverta vmbo Roermond

Jagerstraat 6
6042 KA ROERMOND
0475 346346

www.yuverta.nl
vmbo.roermond@yuverta.nl
Facebook: /yuverta.vmbo.roermond
Instagram: @yuverta.vmbo.roermond

Opleiding(en):

Vmbo-gl, vmbo-kb, vmbo-bb

Vmbo-profielen:

Dienstverlening en Producten (D&P)

Extra aanbod:

Paardenklas, Leerwegondersteuning (LWOO),
Mbo-samenwerking, Syntheseklas

Onderwijsconcept:

Groen

Levensvisie:

Rooms-katholiek

Aantal leerlingen:

502

de online presentatie
Scan deze QR-code voor

Yuverta mavo Nederweert

Pastoor van der Steenstraat 5
6031 EB NEDERWEERT
0495 632130

yuverta.nl
mavo.nederweert@yuverta.nl
Facebook: /Yuverta.mavo.nederweert
Instagram: @yuverta.nederweert

Opleiding(en):

Vmbo-tl/mavo, vmbo-gl

Opleidingsvariant(en):

Mavo+, Vmbo brugjaar

Vmbo-profielen:

Dienstverlening en Producten (D&P)

Extra aanbod:

Paardenklas, Leerwegondersteuning (LWOO),
Mbo-samenwerking

Onderwijsconcept:

Groen

Levensvisie:

Rooms-katholiek

Aantal leerlingen:

262

Bezoek in ieder geval de open dagen van de scholen voordat je een keuze maakt! Hieronder staan de scholen die een bezoek waard zijn. Met behulp van de SchoolWijzer en met de presentatiepagina's van de scholen kun je je eerste keuzes maken.

Raadpleeg altijd de websites van de scholen. Er kunnen door omstandigheden speciale voorwaarden gelden. Ook kan de open dag anders worden georganiseerd of verplaatst zijn.

OpenDagenPlanner®

Een belangrijke stap bij je schoolkeuze

SCHOOLNAAM	PLAATSNAAM	DATUM OPEN DAG	TIJDSTIP OPEN DAG	BIJZONDERHEDEN
BRAVO! College Cranendonck	BUDEL	wo. 19 okt. 2022	17:00-21:00	Open Huis Het Kwadrant
De Rooi Pannen	EINDHOVEN	zo. 6 nov. 2022	10:00-14:00	Open dag
		zo. 15 jan. 2023	10:00-14:00	
Het College Weert	WEERT	ma. 17 okt. 2022	17:00-21:00	Open Huis Het College Weert/Koers
Het Kwadrant	WEERT	do. 20 okt. 2022	17:00-21:00	Open Huis Het Kwadrant
Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT EGS Kinrooi	KINROOI, BELGIË	wo. 1 feb. 2023	13:00-16:00	Kennismakingsmoment voor de leerlingen van groep 8
		zo. 23 apr. 2023	13:30-17:30	Kom een kijkje nemen in onze gezellige school en ontdek wat wij te bieden hebben.
Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT EGS Maaseik	MAASEIK, BELGIË	wo. 25 jan. 2023		Kennismakingsmoment voor de leerlingen van groep 8
		zo. 23 apr. 2023	13:30-17:30	Kom een kijkje nemen in onze gezellige school en ontdek wat wij te bieden hebben.
Philips van Horne	WEERT	di. 18 okt. 2022	17:00-21:00	Open Huis Philips van Horne
Willibrord Gymnasium	DEURNE	vr. 20 jan. 2023	18:00-21:00	Kom sfeer proeven op het Willibrord en maak kennis met onze school!
Yuverta mavo Nederweert	NEDERWEERT	za. 12 nov. 2022		Maak kennis met Yuverta mavo Nederweert!
Yuverta vmbo Roermond	ROERMOND	za. 5 nov. 2022	10:00-13:00	Open Dag

Neem je
checklist mee
naar de open dag!
Dan ben je
goed voorbereid.

Kijk op pagina 74
(de VO Gids omdraaien)

Dit zijn
deelnemers aan de
fotoactie van de
VO Gids. Doe mee en
maak kans op 100 euro
schoolspullen!

Kijk op pagina 80
(de VO Gids omdraaien)

Meer open dagen?
Kijk snel op www.devogids.nl

Welke open dag bezoek jij?

21

Scan deze QR-code voor
de OpenDagenPlanner

Heel veel scholen laten jou graag zien hoe leuk en leerzaam het er is. Daarom organiseren ze allerlei activiteiten, zoals informatiedagen, meeloopdagen, doe-dagen en kennismakingslessen.

Het is belangrijk om bij verschillende scholen te gaan kijken en de sfeer te proeven. En het is ook leuk, want veel scholen maken er een feestelijke happening van.

Gebruik de OpenDagenPlanner om jouw bezoek(en) te plannen en meld je vast aan. Van ons krijg je dan nog wat handige extra's voor je bezoek.

- Ga naar www.devogids.nl
- Kies in het menu OpenDagenPlanner
- Selecteer waar en welke schoolrichting je zoekt
- Vind alle open dagen van scholen bij jou in de buurt
- Je kunt daarna ook nog selecteren op andere bijzonderheden
- Kies de school/scholen waar je naartoe wilt
- En meld je aan!

Wij laten de school alvast weten dat je komt en sturen je nog een paar handige tips voor de open dag!

SchoolWijzer

MIDDEN-LIMBURG

De VO Gids presenteert de vo-scholen bij jou in de buurt en soms iets verder! Je komt immers overal met fiets of openbaar vervoer. De keuze is groot; kies dus bewust! Lees ook de presentaties van de scholen op de vorige pagina's. Het paginacijfer van de deelnemende scholen vind je in onderstaand overzicht.

22

Met bijzondere scholen die graag met je kennismaken. Voor een persoonlijk en actueel overzicht ga naar www.devogids.nl. Daar kun je zoeken op open dagen, bijzonderheden, alle varianten van het onderwijsaanbod en het aantal kilometers dat jij maximaal wilt reizen.

De VO Gids heeft alle scholen in de gelegenheid gesteld de actuele gegevens t.b.v. de VO Gids en de SchoolWijzer beschikbaar te stellen. Ondanks een zorgvuldige verwerking van de gegevens kunnen wij niet garanderen dat alle gegevens correct zijn. In de onderstaande blauwe tabel staan de scholen die extra hun best voor je doen in de VO Gids. Zij nemen deel aan de VO Gids en/of hebben hun gegevens voor jou geactualiseerd. In de grijze tabel staan de overige scholen. Kijk voor een compleet overzicht op devogids.nl.

Een school kiezen doe je niet zomaar! Lees meer over deze scholen in de VO Gids.

Paginacijfer	VWO			HAVO	VMBO					Concept*	THEMA EXTRA AANBOD BIJZONDERHEDEN																					
	vwo-zelfstandig gymnasium	vwo-gymnasium	vwo-atheneum	havo	mavo/vmbo-tl	vmbo-gl	vmbo-kb	vmbo-bb	vmbo-profiel*		pro (praktijkonderwijs)	Begaafdheidsprofielschool	Beta Challenge Programma (BCP)	CultuurProfielSchool	DaMu school	Eco-Schools	Econasium	Entreprenasium	Excellente school	Global Citizen School	International Business College (IBC)	International Baccalaureate	Jet-Net school	Pre-University school	SportAccentSchool	Techniavo	Technasium	Topsport Talentschool	Tweetalig onderwijs	UNESCO	Universum School	VECON Business School
8																																

Meer weten over deze thema's en extra's? Kijk in de VO Gids en op devogids.nl.

Waarom kiezen voor deze school?

*Vmbo-profielen gl/kb/bb: 1: Bouwen, wonen en interieur (BWI) 3: Economie en ondernemen (E&O) 5: Horeca, bakkerij en recreatie (HBR) 7: Media, vormgeving en ICT (MVI) 9: Produceren, installeren en energie (PIE) 2: Dienstverlening en producten (D&P) 4: Groen 6: Maritiem en techniek (MT) 8: Mobiliteit en transport (M&T) 10: Zorg en welzijn (Z&W)

*Concept: A: Agora onderwijs B: Big Picture Learning D: Dalton G: Gepersonaliseerd leren J: Jenaplan K: Kunskapsskolan M: Montessori P: Particulier onderwijs V: Vrijeschool

VO GIDS

	Pagina	THEMA EXTRA AANBOD BIJZONDERHEDEN																												Waarom kiezen voor deze school?			
		VWO		HAVO	VMBO						Concept*	Begaafdheidsprofiel school	Beta Challenge Programma (BCP)	CultuurProfiel School	DaMu school	Eco-Schools	Econasium	Entrepreneurium	Excellente school	Global Citizen School	International Business College (IBC)	International Baccalaureate	Jet-Net school	Pre-University school	SportAccentschool	Technavo	Technasium	Topsport Talentschool	Tweetalig onderwijs		UNESCO	Universum School	VECON Business School
WVO	WVO	HAVO	Mavo/vmbo-tl	vmbo-gl	vmbo-kb	vmbo-bb	vmbo-profiel*	pro (praktijkonderwijs)																									
Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT EGS Kinrooi mosa-rt.be Kloosterstraat 14 3640 KINROOI, BELGIË	4							3 10																									Onze Nederlandse leerlingen halen prima resultaten in het hoger onderwijs in Vlaanderen én Nederland!
Katholiek Secundair Onderwijs Mosa-RT EGS Maaseik mosa-rt.be Pelsersstraat 33 3680 MAASEIK, BELGIË	4																																Onze Nederlandse leerlingen halen prima resultaten in het hoger onderwijs in Vlaanderen én Nederland!
Peellandcollege peelland-college.nl Vloeiendseendreef 5 5753 SM DEURNE																																	Peellandcollege: Podium voor talent! We inspireren en helpen je zodat je groeit. Je kennis, te talenten en jij als persoon.
Philips van Horne philipsvanhorne.nl Herenstraat 298 6004 XL WEERT	14							2 3 7 10																									De Philips van Horne is een school met een uitstekende sfeer en goede examenresultaten. Je kunt bij ons terecht voor mavo en havo. Wij bieden jou veel uitdagingen om je talenten te ontdekken en ontwikkelen.
Sint Ursula ursula.nl Bergerweg 21 6085 AS HORN								4 10	G																								Ursula biedt eigentijds en activerend onderwijs in een veilige omgeving. Talentontwikkeling! Ruime keuzemogelijkheden! Samenwerking met de omgeving!
Sprongcollege sprong-college.nl Burgemeester Roefsstraat 13 5753 GX DEURNE																																	Sprongcollege, dat is leren in de echte wereld! Bij ons leer je door te doen: op school, maar ook daarbuiten. Met aandacht voor jouw talenten.
Varendonck College Asten varendonck.nl Beatrixlaan 25 5721 LZ ASTEN																																	Het Varendonck College is een gezellige en veilige school met een leuke sfeer. Je kunt bij ons terecht voor alle vormen van voortgezet onderwijs.
Varendonck College Someren varendonck.nl Kanaalstraat 12 -14 5711 EH SOMEREN								1 2 9																									Het Varendonck College is een gezellige en veilige school met een leuke sfeer. Je kunt bij ons terecht voor alle vormen van voortgezet onderwijs.
Wildveld Praktijkonderwijs ogbuitengewoon.nl/wildveld Roerdompstraat 5 5912 BR VENLO																																	Branche erkende certificering, persoonlijke ontwikkeling, vakmanschap, ondernemerschap, opleiden naar werk
Willibrord Gymnasium willibrordgymnasium.nl Beukenstraat 80 5753 GD DEURNE	16																																Het Willibrord is: gymnasium, kleinschalig, uitdagend, persoonlijk, gericht op talentontwikkeling en maatwerk, veilig en bovenal gewoon leuk!
Yuverta mavo Nederweert yuverta.nl Pastoor van der Steenstraat 5 6031 EB NEDERWEERT	18							2																									Bij Yuverta geven wij onderwijs dat er toe doet, waarin leerlingen zelf hun talenten ontwikkelen voor een goede toekomst. Zij leren bij ons in een duurzame, innovatieve en ondernemende omgeving. Onze leerkrachten maken het verschil door persoonlijke, ontwikkelingsgerichte begeleiding.
Yuverta vmbo Roermond yuverta.nl Jagerstraat 6 6042 KA ROERMOND	18							2																									Bij Yuverta geven wij onderwijs dat er toe doet, waarin leerlingen zelf hun talenten ontwikkelen voor een goede toekomst. Zij leren bij ons in een duurzame, innovatieve en ondernemende omgeving. Onze leerkrachten maken het verschil door persoonlijke, ontwikkelingsgerichte begeleiding.

Overige scholen

24

		VWO		HAVO		VMBO						THEMA EXTRA AANBOD BIJZONDERHEDEN																						
		vwo-zelfstandig gymnasium	vwo-gymnasium	vwo-atheneum	havo	mavo/vmbo-tl	vmbo-gl	vmbo-kb	vmbo-bb	vmbo-profiel*	pro (praktijkonderwijs)	Concept*	Begaafdheidsprofiel school	Beta Challenge Programma (BCP)	CultuurProfielSchool	DaMu school	Eco-Schools	Econasium	Entrepreneurium	Excellente school	Global Citizen School	International Business College (IBC)	International Baccalaureate	Jet-Net school	Pre-University school	Sport Accentschool	Techmavo	Technasium	Topsport Talentschool	Tweetalig onderwijs	UNESCO	Universum School	VECON Business School	WON Akademie
BC Broekhin broekhin.nl Bob Boumanstraat 30 - 32 6042 EH ROERMOND			●	●	●	●						V											●							●				
Blariacumcollege blariacum.nl Drie Decembersingel 40 5922 BD VENLO			●	●	●	●	●	●	●	2 3 7 10																								
College Den Hulster denhulster.nl Hagerhofweg 15 5912 PN VENLO				●	●	●	●	●	●	1 2 3 8 9 10																		●	●	●				
Connect College connectcollege.nl Maasbrachterweg 22 6101 XX ECHT			●	●	●																													
Connect College VMBO connectcollege.nl Maasbrachterweg 22 6101 XX ECHT						●	●	●	●	2 9 10																								
de Korenaer Deurne VSO korenaerdeurne.nl Meester de Jonghlaan 4 A 5753 RR DEURNE																																		
Grescollege grescollege.nl Keulseweg 36 5953 HL REUVER				●	●	●	●	●	●	3 10		J																						
Niekée Agora WINGS wingsroermond.nl/niekée Oranjelaan 300 6043 GL ROERMOND			●	●	●	●	●	●	●	5 7 9 10		A																						
Praktijkonderwijs Roermond praktijkonderwijsroermond.nl Heinsbergerweg 192 6045 CL ROERMOND											●																							
ROER College Schöndeln roer.college Heinsbergerweg 184 6045 CK ROERMOND			●	●	●	●									●													●						
Sint Ursula Heythuysen ursula.nl Tienderweg 101 6093 EN HEYTHUYSEN						●	●	●	●	1 3 9 10		G																						
Valuascollege valuascollege.nl Craneveldstraat 33 5914 SG VENLO			●	●	●	●	●	●	●	3 5 10						●				●														

Meer weten over deze thema's en extra's? Kijk in de VO Gids en op devogids.nl.

*Vmbo-profielen gl/kb/bb: 1: Bouwen, wonen en interieur (BWI) 3: Economie en ondernemen (E&O) 5: Horeca, bakkerij en recreatie (HBR) 7: Media, vormgeving en ICT (MVI) 9: Producteren, installeren en energie (PIE) 2: Dienstverlening en producten (D&P) 4: Groen 6: Maritiem en techniek (MT) 8: Mobiliteit en transport (M&T) 10: Zorg en welzijn (Z&W)

*Concept: A: Agora onderwijs B: Big Picture Learning D: Dalton G: Gepersonaliseerd leren J: Jenaplan K: Kunskapsskolan M: Montessori P: Particulier onderwijs V: Vrijeschool